The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VĪKSNA
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM. 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ, 102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $15.00
SLUDINĀJUMU MAKSA: slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas [illegible] 1 slejā

97./222. n-rs. SESTDIEN, 1953. G. 12. DECEMBRĪ

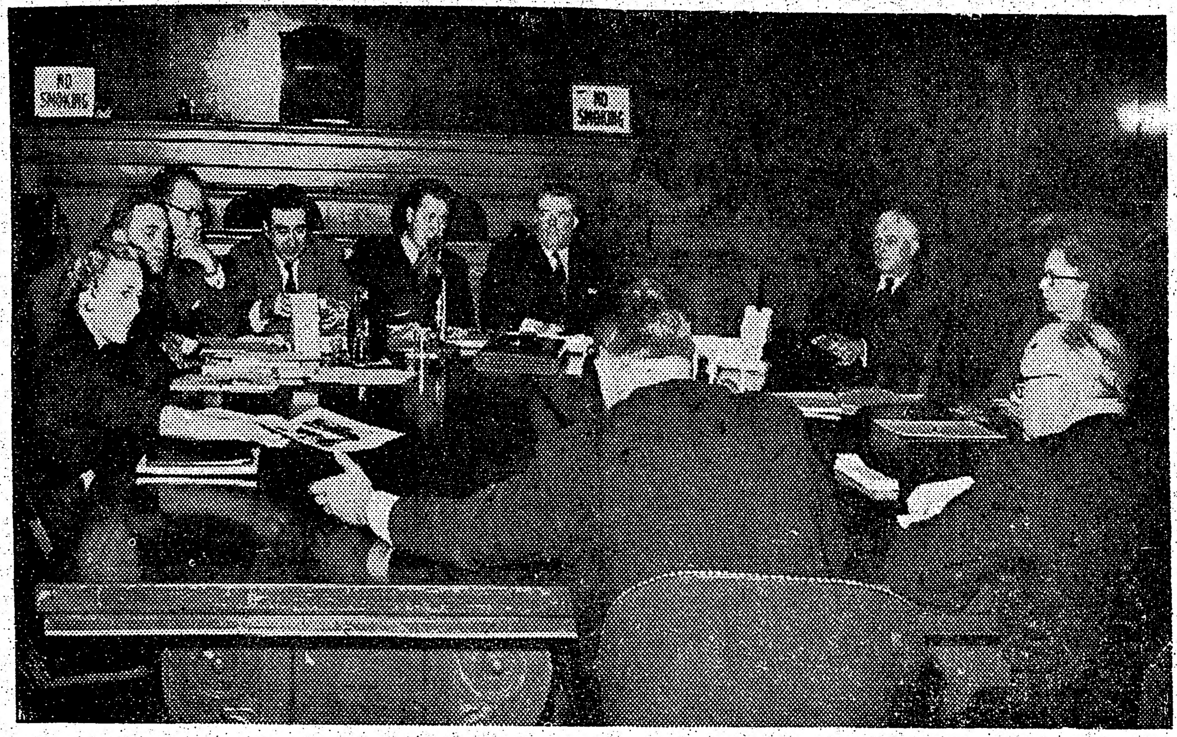

KONGRESA LOCEKĻA CH. KERSTENA IZMEKLĒŠANAS KOMITEJA SĒDES TURPINĀJA ŅUJORKĀ NO 3. — 6. DECEMBRIM.

PSRS NOZIEDZĪGĀ RĪCĪBA BALTIJAS VALSTĪS PIERĀDĪTA

TAGAD IR IEMESLS PRASĪT, LAI PAD. SAVIENĪBA ATSTĀJ BALTIJAS VALSTIS

VAI VIŠINSKIS SAV. VALSTĪM GATAVO LATVIJAS LIKTENI?

Bij. ASV prezidents Hūvers liecina Kerstena komitejā

Kerstena komiteja, kas oficiāli izmeklē Padomju Savienības noziegumus Baltijas valstīs, turpināja savu darbu Ņujorkā š. g. 5. un 6. decembrī, nopratinot jaunus lieciniekus un saņemot jaunus dokumentāriskus pierādījumus, kas nepārprotami pārliecina brīvo pasauli par komūnistu varmācībām Baltijas valstīs un iepazīstina ar metodēm, kuras boļševiki lieto savas imperiālistiskās pasaules revolūcijas īstenošanai, apdraudot brīvās pasaules civilizāciju.

Ar lielu rūpību, lai komitejas darbības attēlojums un katrs liecinieka vārds būtu dokumentāriski apstiprināts vēsturisks fakts, kinofotografijas operātoru starmeši spilgti apgaismoja izmeklēšanas komitejas darbības vietu Savienoto Valstu tiesas namā un Amerikas Balss raidītāja fonografiskie aparāti uztvēra katru runāto vārdu.

OTRĀ KOMITEJAS DARBĪBAS DIENĀ

Ņujorkā, piektdien, 3. decembrī kā pirmais liecināja **Starptautiskās Biroju Mašīnu Sabiedrības direktors Tomass Vatsons (Thomas J. Watson)**, kas savu liecinājumu nodeva kā bijušais Starptautiskās Tirdzniecības Kameras direktors, kas 1938. g. apmeklējis Baltijas valstis un sīki iepazinies ar šo valstu saimniecisko un kultūrālo stāvokli. **Vatsons pieredzējis, ka tanī laikā šo valstu saimnieciskais stāvoklis bijis augstvērtīgs un spējīgs aktīvai starptautiskai tirdzniecībai, ar starptautisku nozīmi bijusi arī kultūrālā dzīve, un iedzīvotājiem bijušas brīvas demokratiskas tiesības; pilsoņu tiesības bijušas aizsargātas ar likumu.**

Ar lielu interesi komiteja noklausījās bijušā Lietuvas diplomāta Nūdžersijas Seaton Hall universitātes ekonomijas fakultātes **profesora Antānas Trimakas** liecinājumu. Prof. Antānas Trimakas sīki izstāstīja, kā un kas noticis ar Lietuvu pēc tam, kad Padomju Savienība to okupējusi. Komitejas locekļi viņam uzdeva daudz dažādu jautājumu. Kad prof. Trimakas stāstīja, ka Padomju Savienības

Prāvests J. Ķullītis komitejā nodod zvērestu.

sūtniecība Lietuvā jau no paša sākuma bijusi spiegu patvērums un komūnistiskā apvērsuma iedarbinātāja un ka tā lielā mērā atbildīga arī par deportējamo saraksta sastādīšanu 1940. gadā, **komitejas locekļi interesējās, vai viņš domājot, ka arī Savienotajās Valstīs Padomju sūtniecība sastāda līdzīgu sarakstu par Savienoto Valstu pilsoņiem, kurus deportētu uz vergu darba nometnēm, ja komūnistiem izdotos sagrābt varu, prof. Trimakas atbildēja: „Es nešaubos."** Kad prof. Trimakas stāstīja, ka komūnisti šādu sarakstu sastādīšanu starp citu motivējuši ar to, ka tas darīts drošības nolūkā, lai pasargātu valdību no eventuāla apvērsuma, kāds no komitejas locekļiem viņam jautāja: „Vai jūs domājat, ka tie bija spējīgi izdarīt apvērsumu pret valdību?" Tāpēc radās vispārēja jautrība, kad viens cits komitejas loceklis pasteidzās liecinātāja vietā dot pašsaprotamu atbildi pretjautājuma veidā: „Vai jūs domājat tos sarakstus vai cilvēkus?"

Pēc ievērojama igauņu saimnieciska darbinieka **Aleksandra Kita** (A. Kūtt) un lietuvju tautības Sav. Valstu pilsoņa un saimnieciska darbinieka Lietuvā **Antānas Dicmanas** liecības savu liecību nodeva latviešu pazīstamais saimnieciskais darbinieks un **kuģu īpašnieks Jānis Zalcmanis.** Ievērojot amerikāņu brīvās privātsaimniecības tiesības, komitejas locekļiem tas bija pavisam nesaprotami, kad J. Zalcmanis pastāstīja, ka viņam **pēc visa privātīpašuma konfiskācijas un saimniecisko pasākumu nacionālizācijas vajadzēja turpināt maksāt vēl palielinātus nodokļus par konfiscētiem saimnieciskiem uzņēmumiem,** kad viņš par tiem vairs nebija saimnieks, nedz to īpašnieks.

TREŠĀ KOMITEJAS DARBA DIENĀ

sestdien, 5. decembrī vispārējas uzmanības centrā **bija bijušā Sav. Valstu prezidenta Herberta Hūvera (Hoover) ierašanās un viņa vēsturiskais liecinājums.** Viņam savu uzmanību sevišķi veltīja Sav. Valstu laikrakstu un ziņu aģentūru līdzstrādnieki, kas bija pulcējušies kuplā skaitā un centīgi darbojās, lai sava bijušā prezidenta autoritātīvo liecinājumu par Baltijas valstīm, cik vien ātri iespējams, ziņotu brīvai pasaulei. Bij. prezidenta Hūvera liecība ir sevišķi nozīmīga tanī ziņā, ka Hūvers, kā Sav. Valstu prezidents, tanī laikā, kad Baltijas tautas kopā ar sabiedrotiem 1. Pasaules karā cīnījās par savas nacionālās dzīves izveidošanu brīvā un neatkarīgā valstī, piedalījās ar Sav. Valstu palīdzību jauno demokratisko valstu tapšanā un pats personiski interesējās, lai Baltijas valstis kļūtu brīvas un neatkarīgas demokratiskas republikas. Komiteja aicinājusi tā laika prezidentu, lai dzirdētu viņa liecību un arī spriedumu par Padomju Savienības patvarīgo rīcību, kura iznīcināja Baltijas tautu demokratiskās brīvības un neatkarību, ko prezidents Hūvers palīdzējis radīt, darbodamies Sav. Valstu interesēs. Paskaidrodams komitejai, ka vienīgās cerības uz pasaules mieru ir Padomju Savienības okupēto tautu, Baltijas valstu un visu satelītvalstu neatkarības atjaunošana, kas varētu būs iespējama vienīgi ar tādu spēku pēkšņu iedarbību, kas noārdītu Padomju Savienības virskundzības varu, Hūvers atseviški par Baltijas tautām teica:

„Tā diena nāks, kad šādi spēki sekmīgi iedarbosies un tautas celsies atkal brīvai dzīvei. Tā ir vienīgā cerība."

Tālāk Hūvers izteica savu apbrīnošanu Baltijas tautām, ka tās savā īsajā patstāvīgās dzīves laikā līdz 1938. gadam spējušas radīt un sasniegt augstāko dzīves standartu Eiropā. **Hūvers kā pārsteigumu klātesošiem rādīja karti, uz kuras bija atzīmētas Staļina un Ribentropa slepenā nolīguma pārmaiņas, kas paredzēja Pad. Savienībai brīvu rīcību Baltijas valstīs,** kā to Padomju Savienība bija vēlējusies un piebilda, ka jau pirms šīm sarunām Staļins prasījis Anglijai un

(Nobeigums 3. lapp.)

IEROSINA UZŅEMT NEATKARĪGĀS BALTIJAS VALSTIS APVIENOTĀS NĀCIJĀS

NACIONĀLĀS KONFERENCES BRĪVĪBAI UN MIERAM LĒMUMI

Pēc O. K. Armstronga ierosinājuma 4. un 5. decembrī Vašingtonā, D.C. notika „Nacionālā konference brīvībai un mieram ar atbrīvošanu," kurā pulcējās redzamākie amerikāņu pretkomūnistiskie cīnītāji un apspiesto tautu pārstāvji, kopskaitā ap 300. Konference apsprieda verdzināto tautu problēmu un izstrādāja priekšlikumus ASV valdībai, kas darāms atbrīvošanas politikas iedzīvināšanai. Konferences prezidijā ievēlēja Armstrongu, Skubiku (Visamerikāņu konferences komūnisma apakarošanai prezidents) un Alisi Freiju (Latviešu Nacionālā Centra valdes locekle).

Konferenci atklājot, priekšsēdis Armstrongs paskaidroja, ka viņš nosūtījis ielūgumu Padomju Savienības sūtniecībai atsūtīt savu novērotāju. Ielūgums tomēr atnācis atpakaļ bez pavadraksta.

Kongresa loceklis M. Fīns (Feighan), demokrats no Ohio, runāja par četriem spēkiem, kas darbojas brīvības labā. Pēc viņa ieskatiem imperiālistiskā komūnisma nāvīgākie ienaidnieki ir reliģija, apgaismotais nacionālisms, brīvais darbs un privātā uzņēmība: Komūnisti izsludinājuši karu pret Dievu un cenšas nostādīt cilvēku dzīvnieciskā stāvoklī. Brīvais darbs ir viens no civilizācijas lielajiem sasniegumiem. Privātā uzņēmība ir brīvā darba līdzgaitniece. Apgaismotais nacionālisms nav jāsajauc ar agresīvo nacionālismu, kādu piekopa Hitlers. Padomju Savienība ir agresīvais nacionālisms, ko sauc arī par krievu imperiālismu. Apgaismotais nacionālisms izpaužas nekrievu tautu dabiskajās tieksmēs atbrīvoties no tautu komūnistiskā cietuma. Tas ir liels spēks, kas kvēlo Polijā, Baltijas valstīs un citās zemēs, un tas var izrādīties par Achilla papēdi.

Amerikāņu Darba Federācijas direktors A. Mekdauels apzīmēja tā sauc. „jauno sociālo iekārtu" Padomju Savienībā par vecās reakcionāras vergu valsts sistēmas atdzīvināšanu. Strādnieku sacelšanās Austrumvācijā, Čechoslovakijā un Polijā ir lielāks kavēklis Padomju imperijas agresijai nekā visas diplomātiskās konferences, sākot ar Jaltu un beidzot ar Bermūdu, un NATO papīra divizijas. Runātāju starpā bija Dienvidkorejas misijas vadītājs pie AN B. Limbs, kontradmirālis G. Mencs, E. Laiens (amerikāņu organizācija Krievijas atbrīvošanai), pazīstami mācības spēki, autori un žurnālisti.

LATVIEŠU LĪDZDALĪBA KONFERENCĒ

No latviešiem konferencē runāja Latviešu Informācijas Centra pr-dis A. Kalme, kas atsaucās uz Kongresa locekļa Kerstena runu, kurā tas atstāsta savu sarunu ar bij. padomju Ārlietu ministrijas darbinieku Bogolepovu. Kad Bogolepovs ieteicis Maļenkovam piekopt humānāku politiku pret Baltijas valstīm, Maļenkovs viņam uzblāvis: **„Nolādēts! Vai jūs esat šis komūnists? Vai tad jūs nezināt, ka Baltijas tautas jāiznīcina?"** „Šo Baltijas tautu iznīcināšanas politiku komūnisti uzsāka pirmajā okupācijas gadā un turpina tagad jau 9 gadus," teica Kalme. „Komūnisti tur piekopj genosidu gadiem ilgi. Tie vienreiz jāsauc pie atbildības. Komūnistu verdzinātās tautas liek visas savas cerības uz ASV. Sistēmatiska tautu un viņu kultūru iznīcināšana ir problēma, ko izraisījis Otrs Pasaules karš un kas smagi gulstas uz civilizētās pasaules sirdsapziņu. **Apklusinātās tautas aiz dzelzs priekškara turpina savu cīņu pret boļševiku tiranniju. Šie cīnītāji ar savu uzupurēšanos ir mazinājuši Maskavas spiedienu pret brīvo pasauli. Baltijas valstis ir kļuvušas par mocekļu zemēm. Baltijas tautas turpina cerēt, ka reiz nāks pārmaiņas, kuras iespējams izdarīt lielo demokratiju vadībā."**

Debatēs vēl piedalījās Dr. K. Lejasmeiers. Viņš aizrādīja, ka bieži dzirdētas domas, ka apspiestās tautas varētu sacelties un gāzt padomju iekārtu. Tā ir illūzija. Ļeņins ir teicis: „Mūsu potenciālie ienaidnieki jāpadara nekaitīgi, jo tie var sacelties izdevīgā brīdī."

Konferencē bija aicināti piedalīties dažādo latviešu organizāciju pārstāvji. Bija ieradušies ap 25 latviešu pārstāvju, pie kam vairāki bija kavēti ierasties sakarā ar to, ka tanī pašā laikā notika Kerstena komitejas sēde Ņujorkā. Kā novērotāji konferencē

(Nob. 3. lpp.)

Toronto pilsētas galva paliek līdzšinējais

Toronto pilsētas vēlēšanās noskaidrojies, ka pilsētas galvas amatā trešo reizi pēc kārtas ievēlēts līdzšinējais pilsētas galva Alans Lamports.

Pagājušā gada vēlēšanās Lamports saņēma uz pusi vairāk balsu nekā viņa pretinieks. Šogad aina krasi mainījusies, un Lamports līdzšinējā amatā iekļuva tikai ar pavisam niecīgu vairākumu.

Kerstena komisija Detroitā un Čikāgā

Kerstena komiteja, nobeigusi sēdes Ņujorkā, aizbrauca uz Detroitu, kur noturēja sēdes 7. un 8. decembrī. No Detroitas komiteja izbrauca uz Čikāgu.

Sabiedrotie runās ar Molotovu

No Bermūdas ziņo, ka Bermūdas konferencei beidzoties Rietumu trīs „lielie" vienojušies par Padomju Savienības piedāvājuma pieņemšanu un par savu valstu līdzdalību tuvākā nākotnē paredzētajā četru ārlietu ministru konferencē Berlīnē.

Ja komūnisti ar savu piedāvājumu, kas nāca tikai dažas dienas pirms Bermūdas konferences, bija cerējuši radīt nesaskaņas rietumu lielvalstu starpā, lai atšķirtu Franciju no pārējiem sabiedrotajiem, tad tagad nu skaidri redzams, ka krieviem tas nav izdevies.

Sākumā Čerčils bija cerējis uz 4 „lielo" konferences sasaukšanu, bet amerikāņi domāja, ka nav nekādas nozīmes runāt ar Maļenkovu, ja vispirms nav noskaidrots Vācijas jautājums.

Bet ko tad īsti nolēma **Bermūdas konferencē?**

Līdz šim iznākušais komūnikē nesaka, vai Francija būtu solījusi sabiedrotajiem piedalīties Eiropas armijā. Nav zināms, vai angļi un amerikāņi ir apsolījuši Francijai tuvākā nākotnē savas armijas Eiropā nesamazināt un no Eiropas robežām neatvilkt. Nav arī zināms, vai Francija nepretosies Vācijas apbruņošanai un paredzēto 12 diviziju mobilizēšanai. Sāras apgabala liktenis vispār netiek pieminēts. Tāpat komūnikē neko nesaka par Triestas robežu, tās sadalīšanu, lai apmierinātu kā Dienvidslaviju, tā arī Italiju.

Un kas notiks ar Čerčila plāniem par sarunām ar Maļenkovu? Vai Čerčils mēģinās sastapties ar Maļenkovu divātā? Arī par to komūnikē nemin ne vārda.

Gadījumā, ja izdotos panākt vienošanos ar komūnistiem Korejā, trīs „lielie" izstrādājuši pagaidu plānus tālākai rīcībai.

Vispirms Ziemeļkorejā un Dienvidkorejā sarīkotu vispārējās vēlēšanas. Izvēlētu tikai vienu valdību, kas pārvaldītu apvienotu Koreju. Piecu gadu laikā pēc Korejas apvienošanas visām ārzemju armijām būtu jāatstāj Korejas robežas. Korejas tiešajiem kaimiņiem jāgarantē Korejas neitrālitāte nākotnē. Šie kaimiņi bez šaubām, ir Padomju Savienība un komūnistu Ķīna.

No Londonas ziņo, ka Bermūdas konferencei beidzoties Eiropas galvaspilsētās noskaņojums bijis ļoti dažāds. Parīzes laikraksti par Bermūdas konferences rezultātiem izteikušies ļoti negātīvi. Vienošanās par 4 ārlietu ministru konferences sasaukšanu Berlīnē esot vienīgais lēmums, kura dēļ Bermūdas konferenci varot atzīt par izdevušos.

Tai pašā laikā Rietumvācijas galvaspilsētā Bonnā noskaņojums bijis prieka pilns. Redzot trīs „lielos" sekmīgi sadarbojamies, Rietumvācija jūtoties pavisam droša. No Bonnas pienāk ziņas, ka pēc rietumvāciešu domām Bermūdas konferences sarunu rezultāti esot labāki, nekā varēts cerēt.

Austrumvācijā Bermūdas konferenci redz jau mazliet citādā gaismā. Austrumvācijas komūnisti paziņojuši, ka Rietumu lielvalstis saslēdzoties arvien ciešākā lokā ap Padomju Savienību.

Pēc Londonas diplomātu domām konference bijusi ļoti sekmīga. „Lielo" paziņojumu, ka saspīlējums pasaulē tikšot mazināts visiem iespējamiem līdzekļiem, Londonā iztulko kā amerikāņu piekāpšanos runāt ar komūnistu Ķīnu arī ārpus Korejas politiskās konferences sienām.

Lielākie Romas laikraksti Bermūdas sarunām pieskaras vienīgi no Eiropas armijas dibināšanas viedokļa un pēc to domām konference esot vājinājusi Eiropas armijas dibināšanas iespējas. Laikraksti nesniedz nekādus tuvākus paskaidrojumus.

Konferences panākumi

Francija neapmierināta, Rietumvācija priecīga, pārējā Eiropa domā, ka viss palicis pa vecam.

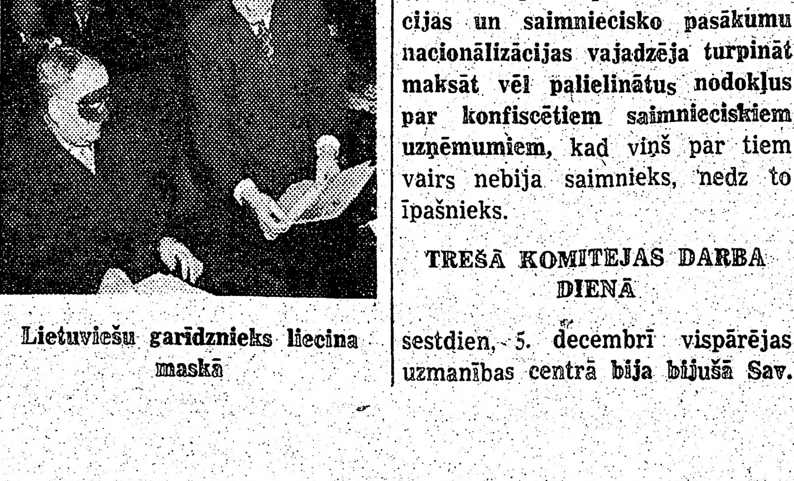

Lietuviešu garīdznieks liecina maskā

Eizenhauera pirmā runa AN

Pagājušo otrdien Sav. Valstu prezidents Eizenhauers Ņujorkā runāja Apvienoto Nāciju pilnsapulcē. Viņš AN ieradās tieši no Bermūdas konferences un savā pirmajā runā informēja 60 nāciju pārstāvjus par Bermūdā pieņemtajiem lēmumiem, vislielāko uzmanību veltīdams atombriesmām. Eizenhauers norādīja, ka kopš 1945. g. 16. jūlija, kad pasaulē notika pirmā atomeksplozija, stāvoklis krasi mainījies: Sav. Valstis savu atommonopolu ir zaudējušas. Tagad Anglijai un Padomju Savienībai arī ir atombumbas, kuru lietošana kara laikā nodarītu milzu zaudējumus ne tikai tiem, kam pirmiem uzbruktu, bet arī pašiem uzbrucējiem, jo atmaksa šādā gadījumā būtu nežēlīga.

Lai nodrošinātu pasaules mieru, tad jāmēģina ievadīt atomrūpniecību miera laika sliedēs. Atombumbām jānoņem militārā čaula un atomu spēks jāizlieto progresa veicināšanai. To vislabāk varētu panākt, ja nodibinātu atomrūpniecības kontrolkomisiju pie Apvienotām Nācijām. Bez tam prezidents ieteica nodibināt starptautisku atomnoliktavu, kur katra valsts atmestu savu urāna ārtavu un kur atomenerģiju izlietotu miermīlīgiem mērķiem.

KRIEVI SAVUS ATOMUS GLABĀS PAŠI

Apvienotās Nācijas ziņo no Ņujorkas, Padomju Savienības pārstāvis pilnsapulcē netieši esot izteicies, ka krievi noraidīšot Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera aicinājumu nodibināt pasaulē atomenerģijas krātuvi, lai atomenerģiju izlietotu miera laika vajadzībām.

Anglijas un Francijas laikrakstos Eizenhauerta runa radījusi dzīvu atsaucību. Londonas laikraksti, kas parasti izturas samērā vēsi pret Sav. Valstu politiku, šoreiz cildina Eizenhauera priekšlikumu kā atrisinājumu varbūtējam Trešajam Pasaules karam. Līdzīgas, labvēlīgas atsauksmes par prezidenta runu lasāmas arī lielākajos Parīzes, Šveices un Rietumvācijas laikrakstos.

Cilvēces ienaidnieks godināts

No Maskavas ziņo, ka, atzīmējot Andreja Višinska septiņdesmito dzimumdienu, pēdējam piešķirta Padomju Savienības augstākā goda zīme — Ļeniņa ordenis.

4 ĀRLIETU MIN. KONFERENCĒ BERLĪNĒ

sabiedrotie šoreiz turēšoties stingri

No Londonas ziņo, ka angļu diplomāti esot nākuši pie atzinuma, ka ārlietu ministru konferences laikā Berlīnē sabiedrotiem jābūt noteiktai, koordinētai politikai, tādai politikai, kas ir pietiekami elastīga lai izturētu sarunās ar Padomju Savienību, bet tai pašā laikā arī pietiekami stingra, lai spētu saturēt Rietumu sabiedrotos vienkopus un tādējādi atsist katru sašķelšanas mēģinājumu no Padomju Savienības puses. Sabiedroto politikas koordinācija vēl vairāk nepieciešama tāpēc, ka Maskavas radio pašreiz pilnu muti stāsta, ka Bermūdā Rietumu „lielajiem" nav izdevies vienoties nevienā svarīgā punktā. „Amerikāņi ir neapmierināti ar Čerčilu," saka Maskava „un Čerčils ir vīlies Eizenhauerā."

Šādu krievu valodu angļu diplomāti iztulko kā jaunu Padomju Savienības cerību sašķelt Rietumu sabiedrotos.

Eizenhauers nedomā Rietumvāciju uzņemt ZA organizācijā

Bermūdā uz Anglijas ministru prezidenta Čerčila jautājumu, vai amerikāņi esot domājuši par varbūtēju Rietumvācijas iesaistīšanu Ziemeļatlantijas Organizācijā gadījumā, ja izjūk Eiropas armijas veidošana, Eizenhauers atbildējis ar noteiktu nē. Pašreiz Sav. Valstis vispār nav domājušas par neko citu kā vienīgi par Eiropas armijas izveidošanu. Visi Sav. Valstu politiskie un militārie plāni Eiropā balstās uz šādas armijas dibināšanu. Sarunas par Vāciju un sabiedroto konferenci ar krievu ārlietu ministru Rietumu ārlietu ministri turpinās Parīzē nākamā nedēļā. Šai konferencē piedalīsies Anglijas ārlietu ministrs Īdens, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless un Francijas ārlietu ministrs Bido.

SARUNAS PANMUNDŽOMĀ BEZ PANĀKUMIEM

No Panmundžomas ziņo, ka sarunas par Korejas politisko konferenci draud izjukt katru brīdi. Pēdējo sabiedroto piedāvājumu komūnisti noraidījuši, pat neizlasot tā saturu. Sav. Valstu pārstāvis Artūrs Dīns izteicies, ka tagad jau varot skaidri redzēt, ka komūnisti esot sarunas pārtraukuši.

Tomēr jauna sēde paredzēta vistuvākā laikā. Bet Dīnam ir nepatikšanas ne tikai ar komūnistiem vien. Arī dienvidkorejieši boikotē sēdes un nepievienojas Dīna priekšlikumiem.

Sav. Valstu pēdējais piedāvājums komūnistiem paredzēja politiskās konferences sasaukšanu Ženēvā 24 vai 48 dienas pēc pašreizējo sarunu beigām. Pēdējo Dīna priekšlikumu Ziemeļkorejas delegācijas vadītājs noraidīja, nemaz neizlasīdams, nosaucot to par ļaunprātīgu un absurdu. Dīns komūnistu atteldi nosaucis par mēsliem.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

MĒS UN VIŅI

P. DREIMANIS

Pirmajos gados pēc Otrā Pasaules kaŗa mūsu informāciju par boļševiku rīcību negribēja uzklausīt Rietumu demokratijās vai tikai pasmaidīja par to. Tagad arī vēl netrūkst minētās valstīs pilsoņu, kas negrib un nespēj iedomāties dzīvi aiz dzelzs priekškaŗa, bet valstsvīri un nopietni politiskās dzīves vērotāji neslēpj savu sašutumu par boļševiku necilvēciskiem darbiem, izmeklē tos un labprāt uzklausa mūsu liecības un citas ziņas. Tās pastiprina gūstekņi, kas atgriežas ASV un citās zemēs no Korejas. Viņu informācija jau dziļi ietekmē daudzus attiecīgo valstu pilsoņus, un tie pamudina savas valdības izmeklēt komūnistu varas darbus un panākt garantijas šādās rīcības izbeigšanai. Tomēr šie pilsoņi un arī viņu valdības nevēlas lietot ieročus pret boļševikiem. Pretkomūnistiskās frontes miermīlīgā nostāja mūs neapmierina, jo mēs esam pārliecināti, ka bez ieročiem nekas nav panākams, bet saprast viņu mēs varam.

Mēs esam spiesti dzīvot ārpus savas dzimtenes. Tanī mūsu tautieši dzīvo necilvēciskos apstākļos un pastāvīgās bailēs no deportācijām. Tāpēc jāpasteidzas, lai glabātu tautiešus aiz dzelzs aizkara un paši varētu atgriezties dzimtenē. ASV, Anglijai un citām demokratijām, izņemot Vāciju, tādu interešu nav. Šīs valstis rūpējas tikai par aizsardzību, lai varētu atsist komūnistu uzbrukumu. Pašas viņas nevēlas uzsākt kaŗu. Mēs domājam, ka laiks nestrādā viņām par labu, bet tas šīm valstīm, laikam, nav skaidrs. Varbūt, viņas nav vēl pietiekami sagatavotas vai vismaz nav pārliecinātas par uzvaru. Mēs boļševikus nicinām un domājam, ka viņu spēki vāji, bet mums nav nekādu noteiktu datu par viņu militāro stāvokli. Rietumu demokratijām, bez šaubām šādas ziņas ir. Viņas arī spēj labāk nekā mēs novērtēt nākošā kaŗa briesmas, jo pazīst savu apbruņojumu un pretinieka ieročus.

Cietušām tautām pietiktu ar verdzību un nevainīgu cilvēku slepkavošanu, lai iesāktu aktīvu akciju pret varmākām; bet pārējām nācijām šī necilvēciskā rīcība nav izšķirīgs faktors, jo tas viņas maz skaŗ. Viņām arī jāapsver, cik un kādi upuŗi jānes tiem, kas aktīvi uzstāsies pret cilvēcības ignorētājiem. Atomieroču lietošana var prasīt ļoti daudz upuŗu un postījumu. Vispār visjaunāko ieroču lietošanas sekas nav pārredzamas, pie kam atbildība par tām zināmā mērā gulsies uz tiem, kas šos ieročus pirmie sāks lietot. Mēs, turpretim, nenesīsim cilvēces priekšā nekādu atbildību par cīņas iznākumiem, upuŗiem un postījumiem. Bez tam labprātīgi kaŗot nevienam negribas. Ieročus ņem rokās parasti tikai tad, kad citas izejas vairs nav. Mēs esam tanīs domās, ka boļševiku ārdošā politika nav apturama bez ieroču lietošanas; viņiem šīs pārliecības nav, pie kam demokratijās arī pilsoņiem par to jābūt skaidrībā. Otrā Pasaules kaŗa laikā Rietumu demokratiju valdības par boļševikiem kā sabiedrotiem saviem pilsoņiem sniedza glaimojošu informāciju. Tāpēc tagad viņiem grūti pārorientēties pretējā virzienā. Viņi tikai lēnām, soli pa solim, sāk nojaust kas ir boļševisms.

Rezumējot atzīmēto, jākonstatē, ka mēs ar nepacietību gaidām izšķiršanos par aktīvāku rīcību pret komūnistiem, bet mūsu labvēļiem vēl nav skaidrs, ar ko šī rīcība var beigties, un tāpēc viņi kavējas un meklē citas iespējas savaldīt kultūras grāvējus. Mēs tādu meklēšanu atzīstam par veltīgu un pat bīstamu, jo tā dod boļševikiem iespēju labāk sagatavoties izšķirīgai cīņai.

DV Toronto nodaļas pilnsapulcē

Pilnsapulce izsaka neuzticību nodaļas valdei

DV Toronto nodaļas pilnsapulce, kuŗu sasaukt 1. novembrī bija ierosinājuši 42 nodaļas biedri, apvienota ar nodaļas valdes paredzēto pilnsapulci, notika 6. decembrī DV namā un norisinājās diezgan saspīlētā atmosfairā, kur netrūka ne starpsaucienu, ne personisku apvainojumu. Pilnsapulce izteica neuzticību pašreizējai valdei, pēc kam nodaļas pr. B. Rubess ienesa priekšlikumu sanāksmi slēgt. Kad biedru vairums bija pret šo ierosinājumu, sapulces vadība līdz ar valdi un tās piekritējiem atstāja sanāksmes telpas, kamēr palikušie ievēlēja jaunu sapulces prezidiju un turpināja darbu.

Atklājot pilnsapulci, par tās vadītāju ievēl K. Purmali, par sekretāriem Ždanovski un Krustiņu. Tannis ziņo, ka starplaikā valdē notikušas pārgrozības: no valdes izstājies kasieris V. Adītājs, viņa vietā stājies 1. kand. P. Eglītis. Valdes priekšsēža amatu uzņēmies K. Tannis, līdzšinējam B. Rubesam turpmāk izpildot valdes pr. vietnieka pienākumus. A. Millers nodod DV Toronto nodaļai Virsnieku apvienības dāvātās K. Ulmaņa un ģen. J. Baloža ģīmetnes, kas greznos DV namu. Diezgan asas debates izceļas jau sapulces sākumā, mēģinot vienoties par dienas kārtību resp. papildinot valdes uzstādīto ar to, kādu savā iesniegumā bija pieprasījuši 42 biedri, paredzot debates par Toronto nodaļas valdes un Kanadas valdes attiekmēm, kā arī jaunas Toronto nod. valdes un delegātu vēlēšanas. Stīvēšanās par dienas kārtību ilga 2 stundas, debatēs izskanot domai, ka būtu neloģiski sasaukt pilnsapulci uz biedru vēlēšanos, bet tanī neļaut biedriem pārrunāt pat „dažādos jautājumos" tās problēmas, kuŗu dēļ lūgts pilnsapulci sasaukt. Liekot šo jautājumu balossanā ar 43:41 balsīm pieņem nodaļas uzstādīto dienas kārtību. Nepatīkamu disonanci sapulcē ienes A. Sukura piedauzīgā uzvešanās, kuŗš, manāmi iereibis, traucē sapulces gaitu ar rupjiem starpsaucieniem.

Valdes ziņojumos nodaļas bij. pr. B. Rubess par savu darbības laiku ziņo, ka sarīkots 1 deju vakars, 3 biedru vakari un Dziesmu svētku balle. Pēdējā devusi 1.564 dol. atlikuma, no kuŗiem 637 dol. paredzēti hipotēkāriem maksājumiem par namu, 125 dol. nama remontam, bet 350 dol. atmaksai Misūrī sinodei. Aprūpes vajadzībām paredzēts izmaksāt 4 ģimenēm Austrijā $100, Vācijā 3 kalpakiešu ģimenēm $60, 5 invalīdu ģimenēm $100, Kanadā 1 ģimenei $30, aizdevums Dīzenbacham $50, neklātienes skolai $30, bet valdes rīcībā paliek $30, kopā pavisam $1.512. Līdz ar to no Dziesmu svētku ieņēmumiem paliek pāri vēl $52.

Par Dāmu komitejas darbību referē M. Gruzīte. Tā piedalījusies caurmērā trijos sarīkojumos mēnesī, ieņemot $1.183, no kuŗiem izdoti $1.035, $1.029 aprūpei. Tātad blakus vajadzībām izgājuši tikai 6 dolari. Par Dāmu komitejas tiešām izcilo un sekmīgo darbu pilnsapulces dalībnieki izsaka tai vienprātīgu pateicību.

Biedrzinis U. Maksiņš ziņo, ka nodaļā pašreiz ir 347 biedru, bet no tiem tikai 69 samaksājuši biedru naudu par tekošo gadu.

Asākas pārrunas izceļas pēc tam, kad B. Lūsis jautā, kādēļ valdes ziņojumā nav minēts nekas par valdes iesniegumu DV Kanadas valdei un šai sakarā izraisītajām domstarpībām. Debatēs par šo jautājumu piedalās B. Rubess, P. Balodis, I. Vīksna, A. Putniņš, A. Rudlaps, J. Fogels, I. Zariņš, Z. Šuriņš, T. Krūka u. c. Šis arī ir pilnsapulces asākais posms, jo B. Rubesam nākas noklausīties daudz pārmetumu par savu izrīcību organizācijas darbā, ko viņš pūlas atspēkot gaŗākos paskaidrojumos, kas izraisa aizvien jaunus asumus strīdīgo nogrupējumu starpā.

Kad sapulces vadība pēc debatēm liek balsošanā jautājumu par pateicības izteikšanu valdei, ierosinājums nesaņem balsu vairākumu, tādēļ klātesošie balso par otru rezolūciju — neuzticības izteikšanu valdei, kas rezultējas ar 39:34 balsīm. Līdz ar to valdes pr. K. Tannis ziņo, ka valde uzskata par savu pienākumu atkāpties, ko arī darīs, un sasauks tuvākā laikā jaunu pilnsapulci, lai tā ievēlētu jaunu nodaļas valdi. Šai sakarā K. Tannis atsakās arī sniegt kādu ziņojumu DV nama jautājumā, jo uzskata, ka nebauda vairs pilnsapulces uzticību.

B. Rubess nāk ar priekšlikumu sanāksmi slēgt, ko sapulces vadība liek balsošanā. Kad priekšlikums negūst balsu vairākumu un pilnsapulces dalībnieki izsaka vēlēšanos pārrunāt vēl delegātu un citus jautājumus, nodaļas valde un daļa biedru atstāj telpas. Arī sapulces vadītājs K. Purmals, aizrādot, ka jūtas slikti un ir noguris, līdz ievēlēt sev vietnieku un līdz ar sekretāru atstāj sanāksmi. Sapulces dalībnieki gan brīnījās, kā K. Purmals, būdams DV CV loceklis, neatrada par v a j a d z ī g u respektēt sapulces vairākuma domu, atstāja sapulces telpu, nenododams sapulces vadības pienākumus jaunievēlētajam sapulces vadītājam. Arī protokolists Ždanovskis atrada par pareizu nerespektēt sapulces vairākuma gribu. Palikušie pilnsapulces dalībnieki ievēl par nākošo sapulces vadītāju E. Škobi, sekretāru A. Ancānu, un turpina darba kārtību, reģistrējot klātesošos sapulces dalībniekus, un kā pirmo apspriežot delegātu jautājumu 12. un 13. decembra delegātu pilnsapulcei.

Tā kā ievēlētie delegāti bez kāda pamata un arī pret statūtiem, iepriekšējā nodaļas pilnsapulcē tika pārvēlēti, kas radīja lielu sašutumu un daudz strīdu biedru starpā, sanāksmes dalībnieki ierosina visus iepriekšējos 8 delegātus atcelt, lai ievēlētu jaunus.

No 7 uzstādītiem kandidātiem par delegātiem ievēl: I. Vīksnu (35 b.), E. Škobi (34), A. Ancānu (24) un P. Ratnieku (22). Kandidātos J. Fogels.

Tālākās pārrunās B. Lūsis ierosina delegātu pilnsapulcē pacelt jautājumu par CV locekļa Kanadā pārvēlēšanu. Pārrunājot jautājumus, kādos būtu pilnvarojami nodaļas delegāti, P. Balodis aizrāda, ka tiem delegātu sanāksmē jāpauž nodaļas, ne vis savas personiskās domas, kā tas, diemžēl, dažreiz noticis. Vērība piegriežama jautājumam par DV CV izstrādātajām politiskajām vadlīnijām, darbības noteikumiem, laikraksta LA nodošanai citu rokās u. c. Vēl pieņem ierosinājumu par DV Biļetenā ievietoto CK rakstu par Kanadas Daugavas Vanagiem, kas daudzos biedros izsaucis sašutumu. Sapulci slēdz mierīgā noskaņojumā plkst. 17.30.

TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZES ZIEMASSVĒTKU TIRDZIŅĀ

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš 5. decembrī bija pulcinājis negaidīti daudz apmeklētāju, un to skaits jāvērtē pāri tūkstotim. Viesi bija ieradušies pat no Detroitas, Niagāras, Hamiltonas un „Latviešu pagasta". Latvijas Daiļamatnieku Apvienība bija devusi daudz skaistu izstrādājumu, un daiļamatnieku gatavotie priekšmeti tika pārdoti par 1103 dolariem. Liela burzma un dzīvība valdīja arī pie bērnu rotaļlietu stendiem, DV grāmatu galda, dāmu komitejas atspirdzinājumiem, un, protams, pie svētku vecīša. Kopējs tirdziņa apgrozījums ir 1700 dolaru, bet skaidrais atlikums pārsniegs 400 dolaru. Kā zināms, visu atlikumu izlietos grūtdieņu aprūpei. J. Kreiļa uzņ.

LNAK Padomes otro sesiju

SASAUKS 23. UN 24. JANVĀRĪ

4. decembrī notika LNAK paplašināta valdes sēde. Sēdi vadīja valdes priekšsēdis A. Svenne.

Darba kārtības svarīgākais punkts bija Otrās Padomes sesijas sasaukšana. Vienojās, ka to sasauks nākošā gada 23. un 24. janvārī. Kārtējā LNAK revizija notiks 17. janvārī. Nolēma aicināt sesijā kā viesus piedalīties Latvijas ģenerālkonsulu R. N. Braisonu, konsulu V. Tomsonu, ALAs priekšsēdi P. Lejiņu, Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēdi V. Māsēnu, bijušo padomes pr-sēdi prof. Fr. Gulbi, Amerikas Balss ziemeļu nodaļas vadītāju H. Lielnoru un event. vēl citus viesus.

Apspriežot sesijas darba kārtību, J. Lejiņš ierosināja statūtu grozīšanu, lai LNAK valdē varētu 3 locekļus aicināt arī ārpus padomes, jo prakse rāda, ka bieži ir grūtības ievēlēt valdi no padomes vidus. Principā pret šādu domu nebija iebildumu, bet vairums domāja, ka statūtu grozīšanu vajadzētu pieļaut tikai sevišķi svarīgu iemeslu dēļ.

A. Svenne savukārt ierosināja, ka sesijas laikā būtu jāpasniedz Kultūras Fonda balva. Priekšlikumu pieņēma.

Otrai padomes sesijai pieņēma sekojošu darba kārtību: svētbrīdis, atklāšana; Kultūras Fonda balvas pasniegšana; LNAK darbības pārskats, kas ietver valdes kases, nozaŗu un Baltiešu Federācijas ziņojumus, revīzijas komisijas ziņojums; Centrālo organizāciju sadarbība; valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas; 3 pārstāvju vēlēšanas Apspiesto tautu sadarbības prezidijam; ko ierosinājis V. Kalniņš; vēlēšanu komisijas izraudzīšana LNAK padomes vēlēšanām; turpmākā LNAK darbība; budžets un dažādi jautājumi.

Sēdes nākošā darba kārtības punktā bija pēdējā laikā daudz pārrunātais Toronto teātru jautājums. A. Svenne izteicās, ka, sakarā, ar bargajām kritikām, polemiku laikraksts un nenoliedzami lielo latviešu interesi par teātri, daudzas personas griezušās pie viņa un izteikušas vēlējumu, lai LNAK mēģina ievadīt teātru apvienošanos. Jautājumu apspriedusi LNAK Izglītības nozare. Tā nolēmusi, ka no LNAK puses par 3 Toronto teātru apvienošanu varētu runāt tikai tad, ja paši teātri izteiktu šādu vēlēšanos.

V. Upeslācis izteica domu, ka teātri varētu apvienoties un strādāt pie Tautas augstskolas, kur būtu arī īstā vieta teātra studijai, bet pēc mācītāja A. Čopa domām nav labi teātri pakļaut kādai organizācijai. Vadībām mainoties dažreiz mainās arī organizācijas, kas nodomi un rodas nesakaņas, kas nelabvēlīgi ietekmē mākslinieciskо darbību. Tāpēc, domājot par apvienotu teātri, ir jāvadās no patstāvīga teātra idejas. Arī pārējie runātāji atbalstīja apvienoto un patstāvīga teātra ideju un pievienojās Izglītības nozares lēmumam, ka LNAK var aktīvi nākt talkā, ja visi 3 ansambļi to vēlētos.

Nacionālā teātra pārstāvji M. Bērziņa un Jansons pievienojās apvienošanās domai. Tā kā pārējo teātru pārstāvji nebija ieradušies, tad nolēma lūgt uz apspriedi visu ansambļu pārstāvus šai jautājumā.

(Nob. 5. lpp.)

ATPIRKUŠIES NO APSVEIKUMIEM

Atpērkoties no Ziemassvētku un Jaungada apsveikumiem, grūtdieņu aprūpei caur māc. A. Lūsi vēl iemaksāti šādi ziedojumi:

P. Zaretoks $10.00, Arn. Vasarājs ar ģim. $2.00, A. Briedis ar ģim. $5.00, P. Rozentāls ar ģim. $10.00 un Dž. Udrovskis ar ģim. $5.00.

PATEICĪBA

Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja izsaka sirsnīgu pateicību Kanadas Latviešu Daiļamatnieku kopai, DV Grāmatnīcai, visām čaklajām talciniecēm un atsaucīgajiem Ziemassvētku tirdziņa apmeklētājiem. Visu kopīgais darbs ir devis krietnu atlikumu mūsu grūtdieņu atbalstam. Sirsnīgs paldies visiem!

INGUS NĀRUNS

koncertēs Toronto radiofonā (CBL) 15. dec., plkst. 21:30 — 22.00.

LASĪTĀJU VĒSTULES

LASĪTĀJA PALDIES

Manā grāmatu plauktā starp citām ir Ž. Unāma grāmatas: Neatkarības saulrietā un Laiku atspulgā. Tās ir grāmatas, kas atstāj siltumu sirdī un gaišumu domās. Vairākkārt izlasītas, tās atkal pēc kāda laika patīk paņemt, izlasīt par jaunu un atkal noglabāt.

Kad lasīju Ž. Unāma 18. novembrim domāto rakstu Novembra ticība, kas LA nāca turpinājumos, es rūpīgi noglabāju arī katru laikraksta numuru, kur bija šis raksts.

Minēto rakstu Unāms nobeidz ar nodaļu — Ko domā un saka jaunā audze. Tanī pašā LA numurā un tanī pašā lapas pusē, kur šī nodaļa, iespiests Jāņa Klīdzēja raksts — Puikas un bārdas. Arī tas ir raksts, kuŗu gribas ne vien izlasīt, bet arī paglabāt.

Un tad šinī LA n-rā ir P. Dreimaņa Sabiedriskais darbs. Un Lasītāju vēstuļu nodaļā par tiem seržantiem, kapŗāļiem un kareivjiem, kas miera laiku dzīvē un aprūpes darbā dažkārt ir to pašu vērti, ko leitnanti, kapteiņi un pulkveži kaujas laukā.

A. Sprūdža DV un politika; raksts par Baltijas federāciju; Trimdas saulainās un ēnas puses; viens romāns jau 100., otrs sākuma turpinājumā, — tie arī visi skaŗ mūsu sirdis un mūsu domas.

Paldies autoriem, paldies redakcijai.

Taču ne jau tikai pēdējā laikā vien, jau sen agrāk esmu pamanījis, ka Latvijas Amerikā slejās vairāk un biežāk kā pārējos laikrakstos, sastopami šādi raksti, kas tuvi sirdij un saprotami veselai domai. Un to neesmu atklājis es viens, bet daudzi, kas LA pastāvīgi lasa! Tas vairo prieku.

Es ticu, ka arī turpmāk LA neaptrūks šādu rakstu, un ka lasītāju saime šim laikrakstam augs. Tā domā un tā vēlas daudzi. Bet labi būtu un svētīgi, ja tas tā nāktu un notiktu straujāk. To gribēdams veicināt arī no savas puses, katru, kas man piekrīt, aicinu:

Iesūtīt Latvijai Amerikā $3.00 un tiem klāt divu tādu savu paziņu adreses, kas Latviju Amerikā vēl nelasa. Tanī pašā reizē lūgt redakciju, lai kā Ziemassvētku dāvanu no jūsu puses tā piesūta šiem jūsu draugiem Latviju Amerikā katram uz vienu mēnesi.

Kur labi tas būtu, kur daudz prieka katram, kam krūtis tīra sirds, gaišas domas galvā.

Kanaks Sirdīgais, ASV

Redakcijas piezīme: Reizē ar šo vēstuli tās iesūtītājs piesūtījis $6.00 un četras adreses.

ĶENČA GUDRĪBA

(Atbilde Modrim Zeberiņam)

Kāds no ASV vārdā Modris Zeberiņš Jūsu laikraksta 18. nov. numurā apgalvo, ka baletam prologs nevarot būt. Neesmu savā rakstā uvertīru nosaucis par prologu, jo starp šiem vārdiem ir liela starpība. Baletā pēc uvertīras var sekot prologs, izteikts pantomīmā un dejā. Saprotams, prologi ir tikai nedaudziem baletiem, kā tas ir arī ar operām. Minēšu šeit trīs baletus ar prologiem: Apburtā princese, Šachmants un Bachčisarajas strūklaka. Īpaši gaŗš prologs ir baletam Apburtā princese, kurā darbība sākas tikai ar princeses Auroras 16 dzīvības gadiem. Definējums: prologs baletā dod skatītājam vajadzīgo priekšstatu par baleta tālāko darbības norisi.

Spriežot pēc atbildes raksta, jādomā, ka Modrim Zeberiņam par dejošanu nemaz nav lielākas zināšanas kā Ķencim.

Aleksandrs Kalniņš, Toronto

PATIESĪBA PAR NĪKŠANU UN NESTRĀDĀŠANU

Libekas DV nodaļa konstatē, ka dažos ASV un Vācijas laikrakstos („Laiks" un „Latvija") iespiestā informācija par LCPV 1953. g. sesiju Minchenē, it kā „labāk nīkst no pabalstiem, nekā strādā", nekādā gadījumā neatbilst patiesībai. Libekas Mēzenes nom. latviešu nometnes sociālais stāvoklis ir pavisam citāds. Libekā latviešiem ir pavisam niecīgas un bieži pat nekādas darba iespējas, jo, kā zināms, Šlezvig-Holšteina ir viens no nabadzīgākiem apgabaliem, kur pat pašiem vāciešiem ir vairāki 100.000 bezdarbnieku, tāpat ļoti daudz kaŗa invalidu un bēgļu. Vairums latviešu, kas atzīti par darbam spējīgiem un saņem uzturam trūcīgo darba pārvaldes bezdarbnieka pabalstu, ir vecāki ļaudis un invalidi. Darba un sardžu vienībā viņus neuzņem. Protams, tbc slimiem, kas atrodas Veselības pārvaldes uzraudzībā, arī nav nekādu izredžu. Kaŗa invalidiem Libekā vispār pilnīgi neiespējami atrast darbu. Līdz šim mūsu nom. nav bijis gadījumu, ka kāds atteiktos strādāt, aizbildinoties ar bezdarbnieka pabalstu un dolariem un saiņiem no ārzemēm. Ir gan gadījumi, ka pat tbc slimie aizgājuši darbā darba un sardžu vienībās, lai gan tas viņiem ļoti grūti. Tāpat arī citi tbc slimie ir riskējuši ar savu veselību un izmantojuši katru izdevību, lai kaut ko piepelnītu trūcīgajam uzturam (ražas novākšanas darbos, kas ilgst apm. 2 - 4 nedēļas), ja tas vispār bijis iespējams. Ar gandarījumu konstatējam, ka arī DV Centr. valdes un Latvijas pašpalīdzības fonds ir atzinis LCPV sesijā pieņemto lēmumu netaisnību, lai gan vairāki min. org. darbinieki atbalstījuši minēto lēmumu pieņemšanu.

Skaidrības labad atļaujamies minēt šādus konkrētus datus par Libekas Mēzenes nometni: no 272 latviešiem (137 vīr. un 135 siev.) 68 ir bērni un 72 vecie ļaudis (virs 50 g.). Kaŗa invalidu un karavīru piederīgo, kas saņem pensijas, ir 34 un tbc soc. pabalstus saņem 44 iemītn. DV nod. aprūpē atrodas 102 personas. Sardžu un darba vienībās nodarbināti 16 nom. iemītnieki. Pārējie — neuzskaitītie ir augstāk minēto piederīgie.

Esam ļoti pateicīgi par ASV un Kanadas tautiešu palīdzību trūkumcietējiem Vācijā, bet šoreiz esam spiesti patiesības labad noteikti protestēt pret minēto laikrakstu informāciju.

Libekas DV nodaļa.

DAUGAVAS VANAGI

KARTĪŠU ZIEDOJUMI APRŪPEI

Ziemassvētku kartīšu ziedojumu vākšanas akcijā 1953. g. Ziemassvētkos grūtdieņiem Vācijā ziedojuši:

$1.00 P. Selga, J. Kops, K. Dziļums, J. Andžāns, J. Paukšēns, V. Vagels, M. Sala, E. Krūmiņš, R. Auziņš, S. Zaļais, E. Polis, V. Adamsons, V. Stromanis, A. Geske, I. Bērziņš, S. Locāns, J. Ruško, J. Štāls, V. Bernāns, A.Zvingovics, P. Immurs, J. Dzirneklis, A. Buls, F. Kārkliņš, L. Krūmājs, N. Duša, J. Silis, A. Remkins, V. Balgals, K. Hollanders, I. Berģis, F. Akmens, V. Dumpis, A. Ramiņs, F. Pelšs, A. Lielais, V. Auders, J. Roze, K. Dreijeris, K. Blumbergs, A. Dzenis, E. Stanga, D. Zelčs, Beizaks, E. Smiltnieks, V. Grizāns, O. Griķis, V. Damanis, M. Lāva, I. Peniks, S. Pune, R. Strazds, A. Gerdels, V. Pūpols, M. Ozols, A. Rudusāns, K. Stivriņš, A. Mitulis, E. Lazda, A. Tīģeris, A. Kēlers, L. Andersons, P. Dovenorovskis, V. Zdanovskis, L. Lībietis; $0.75 nezināms.

$2.00 E. Bošs; 6.00 A. Augulis; $2.00 N. Veinbergs, $2.00 H. Kramiņš; 2.00 A. Dzidrums; $2.00 V. Šnornieks; $2.00 N. Austriņš; $2.00 A. Straubergs; $5.00 A. Šteinbachs ($4.00 Invalidu namam); $3.00 J. Skrastiņš; $2.00 R. Sārnis; $2.00 K. Loja; $2.00 M. Lode; $2.00 K. Sirmais, $5.00 H. L. Škobe, $2.00 A. Pētersons; $2.00 K. Mešoks; $2.00 J. Kauls; $2.00 J. Mednis; $5.00 P. Uzulis; $2.00 nesalasāms.

Izsakām visiem ziedotājiem, kas ar savu ārtavu ir palīdzējuši iepriecināt mūsu aprūpējamos tautiešus Vācijā, sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

Lūdzam atvainot, ka katram kvīti neesam sūtījuši, jo tā ietaupām pasta izdevumus, un DV Kanadas valdei nav algota darbinieka, kas šo darbu varētu veikt. Lūdzam uzskatīt ziedotāju vārdu ievietošanu laikrakstā par ziedojumu kvitējumu.

DV Kanadas valde

A. STAŠĀNA INTERVIJA THE GLOBE AND MAIL

Toronto laikraksta „Th Globe and Mail" 8. decembra numura pirmā lapaspusē zem izrila virsraksta ir gaŗāks raksts par latvieša A. Stašāna sarunu ar pilsētas valdes vēlēšanu biroja ierēdni, kuŗam A. Stašāns stāsta par vēlēšanām Latvijā 1940. g., kad bruņoti sarkanarmieši ar varu lika balsot par vienīgo komūnistu sarakstu, par vēlēšanu rezultātu viltošanu un to izziņošanu Anglijā jau pirms vēlēšanu nobeigšanas.

KANADĀ

TORONTO

Latviešu YMCA's eglītes vakars, kuŗā piedalīsies arī Toronto latviešu jaunatnes pulciņš „Lāpa", LSAK, TLSK un DV sporta kopa, notiks svētdien, 20 decembrī, plkst. 18,30, 40 College St. Svētbrīdi noturēs mācītājs A. Lūsis. Paredzēta arī programma. Eglītes vakars notiks groziņu vakara veidā, pašapdāvināšanai lūdz ņemt līdzi paciņas.

Visi, kas vēlas piedalīties, ieskaitot bērnus, lūgti pieteikties līdz 16. decembrim pie Ž. Zentiņa, LL 1470, A. Zieda, LL 1817 vai N. Jozānes OL 1403.

Svētdien, 6. decembrī, kino „Viktorija" telpās demonstrācijā pret komūnismu bija pulcējušies ļaudis no 9 tautībām. Sapulci bija organizējušas trimdinieku nacionālās grupas Toronto, lai pieminētu tos, kas krituši cīņā pret komūnisma terroru, kā arī tos, kas vēl joprojām mirst neskaitāmās koncentrācijas nometnēs Padomju Savienībā. Sapulci atklāja Kanadas leģiona ukraiņu nodaļas prezidents Pavlovskis. Runāja baltkrievu, kazāku, poļu, slovaku, ukraiņu, lietuviešu, igauņu un latviešu pārstāvji. No latviešiem koncentrētu pārskatu par Latvijas okupēšanu un komūnistu briesmu darbiem Latvijā sniedza A. Stašāns.

Runātāji brīdināja Rietumus no komūnisma briesmām un sapulce nosūtīja telegrammu Bermūdas konferencei. Pieņemto protesta rezolūciju nosūtīja Kanadas un ASV valstsvīriem un Apvienotām Nācijām.

Sanāksmē no Otavas bija ieradies parlamenta loceklis Hīss, Cornish no Toronto pilsētas valdes, Lietuvas ģenerālkonsuls Gīlis u. c.

Demonstranti piepildēja visas plašās kino telpas.

Sestdien, 5. decembrī, TLB Dāmu komiteja bija rīkojusi jautra satura vakaru ar programmu, kurā ar dziesmām piedalījās baritons Rūtentāls. Bija ieradušies daudz apmeklētāju. Vakara atlikumu izlietos inventāra iegādei.

Sestdien, 5. decembrī, mācītājs A. Lūsis salaulāja Jāni Ozolu ar pianisti Edīti Timermani, Zigismundu Svilpi ar Rutu Šmēmani. Kristīts Guntis Raimonds Bērziņš, Rolanda un Emilijas dēls.

LONDONA, ONT.

LLKopas dāmu komitejas rīkotās referātu serijas 2. vakars notika 1. decembrī Publiskās bibliotēkas telpās. Tanī runāja Elfrīda Karlsone-Kukaine par tematu Fiziskās audzināšanas nozīme cilvēka dzīvē, raksturojot vingrošanas un spēļu ietekmi uz cilvēka garīgo un fizisko stāju. Priekšlasījuma apmeklētāju skaits bija mazs.

LLKopa 6. decembrī rīkoja 100F templa zālē koncertu, kurā dziedāja Hamiltonas Beverīnas koris Almas Skudras vadībā. Korim ir labas sieviešu balsis, ko nevar teikt par basiem un tenoriem. Tas nodziedāja 14 dziesmas: dažas no tām Annas Mednes klavieŗu pavadījumā. Klausītājiem dziedāšana patika. Koncerta apmeklētāju skaits pārsniedza 100. Ps.

HAMILTONĀ

Hamiltonas Latviešu Biedrība rīko eglītes vakaru biedriem, koŗa dalībniekiem un viņu viesiem svētdien, 27. decembrī, plkst. 18.30 Franča kluba zālē, 16 Catharine St. N.

HLB biedru pilnsapulce ar tējas vakaru notiks 9. janvārī YWCA's zālē, Main St. W.

HLB bibliotēka izsniedz grāmatas lasīšanai 136 Emerson St. (Autobuss West Hamilton), katru svētdienu no plkst. 11.00 līdz 13.00, vai arī citā laikā, iepriekš vienojoties pa tālruni 32414.

Eglītes vakars Latviešu skolai notiks 19. decembrī Ungāru zālē. Bērnus lūdz pieteikt un iemaksāt dalības maksu līdz 5. decembrim skolas pārzinei E. Gulbei, 136 Emerson St., vai arī sestdien no plkst. 14.30 - 17.00 skolas telpās, 16 Catharine St. N. Dalības maksa Latviešu skolas skolēniem un bērniem līdz 6 g. v. 75 centi, pārējiem bērniem $1.25. Tautieši un organizācijas Hamiltonā lūdz ar ziedojumiem atbalstīt skolas sarīkojumu.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

PIECI GADI

Toronto Sv. Jāņa draudzes locekļu skaits pieaudzis līdz 1600

Pirmo latviešu luterāņu draudžu sākumi Kanadā esot meklējami Albertas provincē. Jau apmēram pirms 50 gadiem tur izveidojušās nelielas latviešu kolonijas, un izveidojušās draudzes, kuŗu garīgo aprūpi veicis tagad gandrīz Ābrama vecumu sasniegušais, vēl dzīvais mācītājs Sillachs, dzimis igaunis, bet labs latviešu valodas pratējs un dedzīgs sprediķotājs, kuŗa svētrunas parasti ilgušas trīs vai četras stundas. Cik man zināms, tagad dievkalpojumi šajās vietās, kur vēl joprojām dzīvojot pirmie latviešu pionieŗi Kanadā, notiekot gandrīz vienīgi angļu valodā, jo latviešu valodu runājot tikai vecākā paaudze. Jaunatne to aizmirsusi. Un, atskaitot retus izņēmumus, nekāda īsta draudzība starp „veciem" un „jauniem" ieceļotājiem neesot nodibināta.

Tādēļ būtu nepareizi apgalvot, ka Sv. Jāņa ev.—lut. Latviešu draudze Toronto, kas 12. decembrī atskatās uz 5 pastāvēšanas gadiem, ir pirmā latviešu luterāņu draudze Kanadā.

Sv. Jāņa draudze ir tikai pirmā latviešu draudze Ontario apgabalā, un vecākā no tām latviešu draudzēm, ko šai zemē cēluši Otrā Pasaules kaŗa latviešu bēgļi.

Pieci gadi, protams, nav pārāk ilgs laiks. Bet tas tomēr ir ievērojams laika sprīdis, ja tam pieejam ar trimdas mērauklu.

Katrā ziņā šajā laikā ir veikts ievērojams draudzes izveidošanas darbs, pie kuŗa gribu apstāties šajā pārskatā.

1948. gadā Toronto latviešu skaits sniedzies jau pāris simtos. Un līdz ar latviešu skaita pieaugumu, sākusi veidoties arī sabiedriskā dzīve. Nodibināta Toronto Latviešu Biedrība. 1948. gada 18. novembrī sv. Jāņa baznīcā noticis arī pirmais latviešu dievkalpojums, ko vadījis māc. A. Gaudiņš. Radusies doma par latviešu luterāņu draudzes dibināšanu, ko sirsnīgi atbalstījis nelaiķis latviešu draugs, sv. Jāņa angļu draudzes mācītājs E. Hāns.

Draudzes dibināšanas sapulce notikusi sv. Jāņa baznīcā 1948. g. 12. decembrī. Piedalījušies 53 tautieši. Draudzes pagaidu valdē ievēlēti: inž. Oskars Dzērvītis (pr-ks), Osvalds Breņķis, Elza Koks-Skuja, Kārlis Vītiņš un Frīdrichs Freibergs.

Revīzijas komisijā ievēlēti: Jānis Liepiņš, Mārtiņš Jakovičs un Aleksandrs Kānbergs. Par draudzes mācītāju, no 4 uzstādītiem kandidātiem, pilnsapulces dalībnieki vienbalsīgi ievēlējuši māc. Arnoldu Lūsi.

Interesanti ir vērot draudzes locekļu skaitlisko pieaugumu, jo tas zināmā mērā raksturo arī *latviešu skaita pieaugumu Toronto.* 1950. gadā 1. janvārī draudzē bijuši 394 locekļi, gadu vēlāk 673, 1951. gada decembrī draudzes locekļu skaits jau bija 1103, bet piektos gada svētkos, tas ir jau pārsniedzis 1600.

Piecu gadu laikā draudzē noslēgtas 206 laulības (jāpiezīmē, ka nacionāli jaukto laulību skaits bijis ļoti zems); kristīti 141 bērniņš; Dieva mierā pavadīti 13 tautieši.

Draudzi tās darbības sākumā morāli un materiāli atbalstījusi ev.-lut. baznīcas Misūri Sinode. Tomēr ar draudzes locekļu atsaucību tā varējusi sasniegt aizvien lielāku saimniecisku neatkarību, un cerams, jau tuvāko gadu laikā varēs pati algot abus mācītājus un iztikt tikai ar saviem līdzekļiem. Patiesības labā vēl jāpiezīmē, ka ev.-lut. bazn. Misūri Sinode vienmēr centusies kārtot savas attieksmes ar jaunieceļotāju draudzēm kristīgas mīlestības garā, nesaistot materiālo pabalstu ar priekšnoteikumu iestāties sinodē, un līdz ar to varbūtēji norobežoties no latviešu ev.-lut. baznīcas kopības trimdā.

Kopš 1953. gada pavasaŗa draudzē kā otrs mācītājs strādā māc. Artūrs Briedis, kas blakus tiešiem pienākumiem rūpējas arī par draudzes bērnu reliģisko audzināšanu un ir pie draudzes pastāvošā Bēru Fonda valdes priekšsēdis.

Draudzes ērģelniece visu laiku bijusi Edīte Timermane.

Lielu kristīgās mīlestības darbu grūtdieņu aprūpes laukā un citos draudzes pasākumos veikusi draudzes dāmu komiteja, kuŗā kopš tās dibināšanas dienas 1949. gada septembŗa līdz šim laikam nepārtraukti darbojušās: R. Andžāne, E. Buka, A. Deiča, L. Lūse un M. Vosveniece.

1952. gadā pirkšanas ceļā draudze savā īpašumā ieguvusi lielāku farmu — Saulaini, kur vasarās sarīko bērnu un jauniešu nometni un atpūtai pulcējās draudzes locekļi un tautieši.

Pieci gadi, kā jau teikts, nav ilgs laiks. Un tomēr, atceroties draudzes pirmos gadus, var teikt „toreiz" un „tagad."

1949. gada augustā, kad ierados Toronto latviešu šeit bija tikai apmēram 500, varbūt, pat mazāk. Tagad 5000 būs mērens aplēsums. Toreiz latviešu namsaimnieka nebija neviena. Gandrīz visi tautieši dzīvoja bēniņos. Tagad, namsaimnieku ir simtiem. Pie baznīcas toreiz redzēja tikai vienu vai divus automobiļus. Tagad bieži vien nav laukuma, kur tos novietot. Toreiz visi latvieši satikās pie baznīcas. Jo bija tikai viena biedrība. Tagad to esot 35. Un *baznīcas durvis parastos dievkalpojumos* procentuāli vairs nevirina tik daudz latviešu kā toreiz... Tomēr dzīve ir gājusi strauji uz priekšu. Dievs mūs ir brīnišķīgi svētījis šai zemē, ko reiz pazinām tikai no skolas grāmatām. Māc. E. Hāns, kas ilgus gadus bija strādājis par ieceļotāju aprūpētāju, reiz teica: „Neviena tauta šai zemē nav tik ātri guvusi panākumus kā latvieši un igauņi."

Cerēsim, ka arī draudžu dzīvē šo panākumu netrūks, un tie līdzsvarosies ar mūsu panākumiem saimnieciskā laukā. Jo mūsu trimdas baznīca ir mūsu garīgā dzimtene. Tajā vienoti, draudzēm un mācītājiem sadarbojoties, mēs veidosim cietoksni, kas mūs sargās līdz Latviajs augšāmcelšanās dienai.

Arnolds Lūsis,
Sv. Jāņa latv. dr. māc.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Dziļas bažas vācu valdībai radījusi dzimstības pazemināšanās vācu tautā. Kanclers Adenauers saviem ministriem nule oficiāli paziņojis, ka gadījumā, ja valdība nesperšot drastiskus soļus dzimstības veicināšanai (piem. paplašinot kreditus ģimenes māju būvei un paaugstinot ģimenes piemaksas), tad dažu paaudžu laikā vācu tauta būšot izmirusi. Pašreizējā Vācija esot vecu ļaužu nācija: ik 100 strādātāju pašreiz uzturot 75 darba nespējīgos, un 10 gadu laikā, ja apstākļi neuzlabošoties, 100 strādātāju jau uzturēšot 150 nestrādātājus (vecus un bērnus).

Kamēr lielās vācu tautas vadība nobažījusies par dzimstības jautājumu, mūsu trimdas runas vīriem, savas sīkās darīšanas kārtojot, lielām problēmām neatliek laika. Kā strausi posta brīdī, iebāzuši galvas partiju smiltājā, viņi apzinīgi vairās runāt par to bēdīgo ainu, ko rāda jautājums par mūsu tautas dabisko pieaugumu. Visos latvju trimdas pagastos dominē kā vecpuiši un vecmeitas, tā bezbērnu vai, labākais, vienbērnu ģimenes. Vecāku nodarbinātība, ierobežotās mājvietas lielām ģimenēm — viss tas trimdā padara vēl akūtāku šo problēmu, kas atklāja bēdīgu ainu jau Latvijas laikā, kad Zemgale izmira un tikai vitālā Latgale deva dabīsko pieaugumu. Daudzās Zemgales un pa daļai arī Vidzemes saimniecībās, jau mūsu ziedu gados, vairs nebija saimnieku, jo pēdējām atvasēm nebija pēcnākamo. Ieskaitot auglīgo Latgali, Latvijā caurmērā nebija pilna trīsbērnu sistēma. Jau toreiz tautas dzīvā spēka pētītāji brīdināja, ka ja latvju tautā valdīšot 2 bērnu sistēma, tad 300 gados mūsu tauta iznīkšot, jo no katriem 1000 iedzīvotājiem palikšot vairs tikai 8 cilvēki. Nepaplašinot tās rūpniecības nozares, kas balstās uz ievedumiem, Latvija varētu uzturēt 4 milj. cilvēku, t. i. divtik daudz, cik bija Latvijas iedzīvotāju miera laikā.

1750. gadā Latvijā dzīvoja 498 tūkst. iedzīvotāju, 164 gadus vēlāk 1914. gadā — jau 2,5 milj. Nākotnes Latvijai, kas atdzims uz krāsmatām, ja tā gribēs pastāvēt un zelt kā latvju tautas kopība, tautas atjaunošanas ceļš būs jānoskrien paātrinātā tempā, teiksim — 50 gados. Bet tad ikvienam latvietim ne vien jāapprecas līdz 25., dzīvības gadam, bet katrai ģimenei jābūt svētītai ar pieciem bērniem! Kā būtu, ja mēs šo latvju tautas dzīvā spēka atjaunošanas ceļu sāktu jau tagad, mīlie jaunieši? Vai amatu dalīšanas vietā runas vīriem vairāk nebūtu jāveltī uzmanība mūsu tautas dzīvības problēmām, jo citādi būs tā, kā sirmais Skobeļeva grenadieris dungoja: „Šporas ira, ira, zirga nava, nava..." Būs ģenerāļu bez armijas...

Kursiķis

NECILVĒKIEM PIESPRIESTS NĀVE SODS

Federālās tiesas zvērinātie Kansas Sitijā 1 stundā un 10 minūtēs nolēma, ka Kārlim Holam un Bonijai Braun par 6 g. vecā Bobija Grīnlīza nolaupīšanu un noslepkavošanu jāsaņem nāves sods. Zvērinātiem tik ilgi iznāca lemt šo lietu tikai tādēļ, ka viens no viņu vidus sākumā ietiepīgi bija pret nāves soda piespriešanu sievietei, bet zvērināto lēmumam bija jābūt vienprātīgam.

Abi notiesātie jau novesti uz Misūri, Dželersonsitī cietumu, kur 18. decembra rītausmā Misūri modernajā gāzes kambarī pie viņiem izpildīs nāves sodu — bezsāpīgi noindējot ar gāzi.

Viens no pēdējiem Hola apmeklētājiem bija Topekas presbiteriāņu mācītājs Evanss, kurš notiesāto jau pazina kā mazu zēnu. Hols mācītājam atzinās, ka pie visas viņa pagrimšanas vainīgs vienīgi alkohols un narkotiskās vielas. „Tas ir šausmīgi," rūgti teicis necilvēks, „būt pilnīgi vienam, kad nevienam nav daļas, vai tu dzīvo, vai mirsti."

Kk.

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... 230 pēdu augstā un 9 pēdu diametrā resnā Dagless egle, kuŗu 1952. gadā nocirta Britu Kolumbijas Vankuveras salā, ir apm 1092 gadus veca. Šī egle bija jau liels koks, kad 1215. gadā Rannimīda karalis Jānis parakstīja „Magna Carta". Kad 1497. gadā Kabo Anglijas vārdā izcēlās krastā Kanadas austrumos, šis koks jau bija 637 g. vecs un 200 pēdu augsts. Kad šo egli nocirta, bija redzams, ka tās galotne kādā iepriekšējā gadsimtenī jau reiz bijusi vētras lauzta.

... vairāk 1.000 dol. zaudējumu nodarīja plūdi, kas radās pie Royal York viesnīcas Toronto galvenā ūdensvada plīsuma dēļ. Ūdens cēlās tik strauji, ka dažu stundu laikā tas sasniedza 4 pēdas dziļumu, un galvenā stacijā dzelzceļa kalpotāji tikai ar laivu varēja piekļūt pie vagoniem.

Ūdens ieplūda arī tunelī, kas savieno viesnīcu ar staciju, un sasniedza tur 5 pēdu augstumu. Pateicoties ugunsdzēsēju pūlēm izdevās pasargāt viesnīcas apakšstāvu no applūdināšanas.

KRUPS ATJAUNO SAVAS FABRIKAS

Krupa ģimenes rūpnieciskā imperija atkal atjaunojas, pie tam ļoti straujā tempā. Pirms astoņiem gadiem no Krupa miljoniem bija tikai palicis baigs tukšums, bet šis tukšums sāka strauji aizpildīties, kad sabiedrotie 1951. g. izlaida no Landsbergas cietokšņa par kaŗa noziegumiem ieslodzīto Alfrēdu Krupu. Tagad Krupam strādā jau 30.000 strādnieku metallfaribās, gāzes un ūdens centrālēs, skābekļa un ūdeņraža fabrikās, lielā konstrukcijas birojā Widiaverkenā, lauksaimniecības mašīnu fabrikā, Vēzeras kuģu būvētavā u. c. Šie uzņēmumi dod Krupam iespēju kontrolēt arī lielāku skaitu citu mazāku uzņēmumu.

IEROSINA UZŅEMT NEATKARĪGĀS BALTIJAS VALSTIS AN

(Pārnesums no 1. lapp.)

piedalījās Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Dinbergs un ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš.

Katra nacionālā grupa bija aicināta iesniegt savus priekšlikumus konferences rezolūcijām. Sava priekšlikuma izstrādāšanai galīgā veidā latviešu grupa izraudzīja īpašu komisiju šādā sastāvā: A. Kalme, E. Gallens, Dr. A. Rūsis, V. Ignāts, Dr. K. Lejasmeiers un K. Skapars. Vairāki latviešu ierosinājumi uzņemti konferences rezolūcijās. Kā latviešu grupas pārstāvi konferences rezolūcijas komisijā ievēlēja inž. E. Gallenu, Baltiešu — Amerikāņu komitejas Čikāgā priekšsēdi un LNC Čikāgas nodaļas priekšsēdi.

Konferencei beidzoties ievēlēja padomdevēju komiteju, kas darbosies tālāk konferences lēmumu iedzīvināšanai. Šinī komitejā ievēlēja no latviešiem A. Kalmi un A. Freiju.

Konferences pirmās dienas vakarā notika bankets, kurā ar muzikāliem priekšnesumiem uzstājās Katrīna Aizpore, nodziedot latviešu tautas dziesmas.

NACIOLNĀLĀS PRETEŠĶĪBAS

Visās starptautiskās konferencēs, kur pulcējās dažādo tautību pārstāvji, kuŗu zemes atrodas komūnistu jūgā, neizbēgami uzpeld atziņu preteškības nacionālos jautājumos. Lielkrievu viedoklis šeit saduŗas ar nekrievu tautu viedokli, kuŗu viskrasākā veidā pārstāv ukraiņi. Kamēr lielkrievi uzsveŗ komūnisma internaiconālo raksturu, no kā lielkrievu tauta cieš tāpat kā visas citas tautas, nekrievu tautas atzīst komūnismu kā vienu no krievu imperiālisma izpausmēm. Lielkrievi pēc komūnisma sagrāves vēlētos redzēt visas tautas, kas tagad apdzīvo Padomju Savienību, apvienotas vienā federātīvā valstī. Turpretim nekrievu tautas uzsveŗ savu vēlēšanos vienreiz uz visiem laikiem atbrīvoties no krievu virskundzības.

Ar to vēl nacionālās preteškības nav izsmeltas. Slovaki negrib būt Čechoslovakijas sastāvdaļa. Kroāti un slovēņi uzstājas pret serbu virskundzību. Te vēl nāk klāt sarežģītais robežu jautājums, kas gaida nokārtojumu pēc atbrīvošanas.

Konferences priekšsēdim Armstrongam bija diezgan pūļu, lai *nobīdītu pie malas šīs nesaskaņas,* uzsveŗot, ka šīs konferences *vienīgais uzdevums ir cīņa pret komūnismu.*

Baltijas tautu nostāja šinī ziņā atšķiras no citu tautu nostājas, ar ko baltieši ieguvuši amerikāņu *simpātijas.* Kamēr citas tautas paceļ jautājumu par sadalīšanos, baltieši vienmēr uzsveŗ savu gribu apvienot trīs tautas, kas līdz šim pastāvējušas kā atsevišķas valstis.

BOGOĻEPOVS IEROSINA BALTIJAS VALSTU UZŅEMŠANU APV. NĀCIJĀS

Kad konferences beigu daļā apsprieda izstrādāto rezolūciju pieņemšanu, Igors Bogoļepovs nāca ar priekšlikumu, lai ASV delegācija AN ierosina jautājumu par neatkarīgo Baltijas valstu uzņemšanu par pilntiesīgām loceklēm Apvienotās Nācijās. Bogoļepova priekšlikumu konference uzņēma ar aplausiem un pieņēma vienbalsīgi. Ar sevišķu gandarījumu to uzņēma latvieši, lietuvieši un igauņi.

Bogoļepovs, kā zināms, ir bij. padomnieks Padomju Savienības Ārlietu ministrijā un sarkanarmijas pulkvedis; viņa darbības lauks 1940./41. gadā bija Baltijas valstis. Mūsu laikraksts savā laikā sniedza viņa stāstu par padomju politikas aizkulisēm, it sevišķi Baltijas valstīs.

Konferencē pieņemtajās pārējās rezolūcijās ASV Kongress aicināts nekavējoties iedzīvināt atbrīvošanas politiku. Kā nepieciešamus soļus šinī virzienā konference atzīst: Sniedzams atbalsts Kerstena komitejai, kas izmeklē Baltijas valstu sagrābšanu, līdz ar to ierosināt šādu izmeklēšanu visām valstīm, kuŗas nelikumīgi sagrābuši komūnisti:

Nekavējoties jāķeŗas pie nacionālo *militāro vienību organizēšanas* no bēgļiem, kas izkļuvuši no *komūnistu pārvaldītām zemēm;* ASV valdībai jāsniedz materiāls un morāls atbalsts verdzinātām tautām, kas cīnās par atbrīvošanu; visa brīvā pasaule aicināta svinēt 17. jūniju, kā atbrīvošanas dienu, pieminot strādnieku sacelšanos pret komūnismu Austrumvācijā; ASV valdībai jāvērš pasaules uzmanība uz genosidu, ko komūnisti piekopj aiz dzelzs aizkara; ASV Senāts aicināts ratificēt genosida konvenciju; komūnisma upuriem, kas ieceļojuši ASV, jādod iespēja izlietot savas zināšanas komūnisma apkaŗošanai; jānoraida Jaltas un citi nolīgumi ar Padomju Savienību, kuŗu rezultātā komūnisti sagrābuši varu pār daudzām tautām.

Prelāts Stukelis nodod Kerstena komisijas loceklim Methighe komūnistu nonāvēto katoļu garīdznieku foto attēlus.

KONFERENCES DALĪBNIEKU TELEGRAMMA PREZIDENTAM EIZENHAUERAM BERMŪDĀ

Konferences laikā pienāca ziņas par triju valstu pārstāvju apspriedi Bermūdā, kas radīja bažas par iespējamo piekāpšanos Maskavas priekšā. Sakarā ar to konferences dalībnieki nosūtīja telegrammu Eizenhaueram Bermūdā. Telegrammā teikts, ka konference reprezentē 16 miljonu Amerikas iedzīvotāju — ieceļotāju no zemēm, kas tagad atrodas komūnistu varā, vai to pēcteču. Konferences dalībnieki lūdza Eizenhaueru sarunās paturēt vērā atbrīvošanas politikas principus. Status quo atzīšana stiprinātu Padomju Savienības pozicijas. Sarunās ar Čerčilu un Laņjēlu jāpatura acīs mērķis — verdzināto tautu atbrīvošana. Telegrammu parakstīja pr-dis Armstrongs.

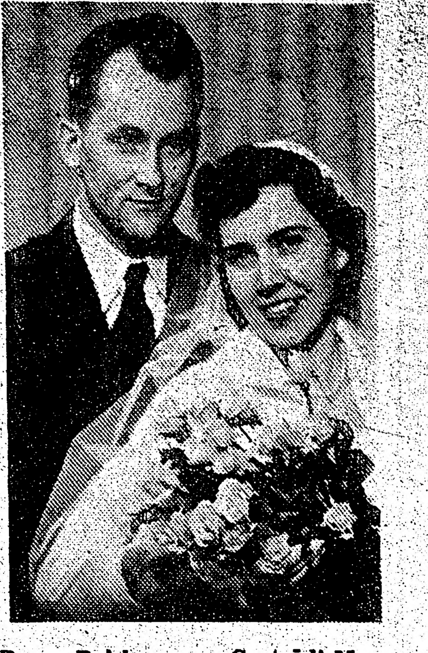

Bruno Raiskumu un Ģertrūdi Maureri 5. dec. Toronto sv. Trīsvienības b-cā salaulāja māc. Poleks.
J. Kreiļa uzņ.

TAGAD IR IEMESLS PRASĪT...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Francijai, lai Baltijas valstis atzītu kā Padomju Savienības interešu sastāvdaļu, bet viņa prasības tikušas noraidītas.

Sensācionālu iespaidu radīja arī kāda lietuvju katoļu mācītāja liecība. Viņa seja bija paslēpta zem maskas, un viņa vārds palika slepenībā, lai viņu nepazītu, jo viņa piederīgie vēl atrodoties okupētajā Lietuvā. Viņš liecināja par komūnistu briesmu darbiem pret katoļu baznīcu Lietuvā.

Plašu liecību par komūnistu noziegumiem pret evanģēliski - luterisko baznīcu Latvjiā nodeva archibīskapa vietnieks prāvests J. Kullītis.

Abu garīdznieku liecības atklāja komūnistu velnišķīgo rīcību pret baznīcu un visu, kas cilvēkam svēts un kas attiecas uz reliģisko dzīvi, kuŗa Sav. Valstīs un visā brīvajā pasaulē bauda vispār atzītu ievērību un valsts aizsardzību.

Prāvests J. Kullītis atbildēja arī uz vairākiem jautājumiem par pašreizējo baznīcas stāvokli okupētajā Latvijā. Komiteja interesējās, vai okupētajā Latvijā vēl iespējama reliģiskā dzīve, un noskaidroja sīkāk apstākļus, kā cilvēki cieš un meklē iespēju slepeni kalpot Dievam.

Noslēdzot komitejas darbību Ņujorkā, preses pārstāvji lūdza komitejas vadītāju Kongresa locekli Ch. J. Kerstenu pastāstīt par iegūtiem pierādījumiem, kas atklāj Padomju Savienības noziegumus Baltijas valstu okupācijā. Preses pārstāvjiem, kas bija ieradušies kuplā skaitā, pārstāvot ne tikai Ņujorkas lielos laikrakstus un preses aģentūras kā United Press un Associated Press, bet arī no apkārtnes, Ch. J. Kerstens paskaidrija:

„Man ir iemesls domāt, ka pierādījumi, ko komiteja ir ieguvusi šeit savas darbības laikā, Sav. Valstu valdībai dod pietiekami daudz līdzekļu, lai rastu iespēju celt apsūdzību pret Padomju Savienību un prasīt, lai tā atstāj Baltijas valstis un ka tai nav ne vismazāko tiesību, ne arī cita veida taisnīgu iemeslu šo valstu okupācijai."

Ņujorkas preses pārstāvji bija zināmā mērā sarūgtināti par to, ka tieši šinī laikā, kad būtu bijis tik daudz ko rakstīt ne vien par Kerstena komitejas darbību, bet kad tā varētu informēt arī par nupat notikušo konferenci Vašingtonā, kur apsprieda jautājumu par komūnistu apspiesto tautu atbrīvošanu, tāpat arī par apspriedēm Apvienotās Nācijās par vergu darbu Padomju Savienībā u. c., bet visu to paralizējis lielāko Ņujorkas laikrakstu 400 cinkografu streiks, kas sašaurinājis šo laikrakstu iznākšanu. Raksturīgs bija pie tam kāda preses darbinieka izteiciens, ka par šo streiku vajadzētu varbūt interesēties arī Mekkartijam.

Skrundēns

SAVIENOTĀS VALSTĪS

INDIĀNĀPOLĒ

● Indiānāpoles Daugavas Vanagu nodaļa uzņēmusies aprūpēt apm. 10 latviešu jaunekļus — ASV armijas kaŗavīrus, kas pašlaik vēl visi atrodas ASV. 6 no tiem nāk no Indiānāpolē dzīvojošajiem tautiešiem.

● Indiānāpoles 1. ev.-lut. draudzes latviešu grupas māc. Volrāta Isāka vadītājā Lāčplēšu dienas dievkalpojumā Ezernieku ģimenes atbalstam savākti $42.00.

● Uz Čikāgu (Ill.) pirms neilga laika pārcēlies Viktors Zveige — aktīvs Indiānāpoles latviešu biedrības literārā pulciņa un ILB Sporta kluba dalībnieks.

● Indiānāpoles (Ind.) latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komiteja rīko svētdien, 20. decembrī, plkst. 15.00 Sutherland presbiterāņu baznīcas, 2801 N. Guilford Ave, blakus telpās draudzes Ziemassvētku eglītes vakaru pieaugušajiem un bērniem.

● Izmantojot nelielo Pateicības dienas mācību brīvlaiku, ceturtdien, 26. novembrī, Indiānas latviešu studentu kopas valde sasauca kopas pilnsapulci, kurā no 33 pašlaik apzinātajiem Indiānas latviešu studentiem Indiānas Latviešu biedrības mājā bija ieradušies tikai — 13. Tomēr sapulcējušies vienbalsīgi atzina sanāksmi par pilntiesīgu.

To ievada pārrunas par kopas eventuālo iestāšanos Latviešu Studentu Centrālā Apvienībā — LSCAā. Georgs Krikmanis klātesošos iepazīstina ar LSCA un LSCA stipendiju fonda statūtiem, pēc kam savstarpējās pārrunās un debatēs izkristallizējas doma, ka iestāšanās būtu vēlama, lai gan kopas līdzšinējai valdei nav nekādu ziņu par LSCA biedru naudas apmēriem, kas ir noteikti vērā ņemams faktors. Atklātā balsošanā, ar 9:3, vienam atturoties, kopa iestāšanos akceptē.

Plašas pārrunas izraisa kopas statūtu pieņemšana. Kopas sekretāre Ingrīda Dapkus nolasa LSCA piesūtītos normālstatūtus, ko valde jau nedaudz korriģējusi un pielāgojusi kopas vajadzībām. Izraisās jautājums vai kopā uzņemami arī akadēmiķi, kas savukārt izraisa blakus jautājumus, kā „mūžīgie studenti" un tml. Pēc daudzo ieskatu izmaiņas vairums klātesošo izsakās par akadēmiķu uzņemšanu. Vēl pieņem lēmumu, ka kopā var sastāvēt tikai tie studenti, kas ir biedri LSCAā.

Balsojot pa atsevišķiem paragrafiem, izdarot vēl dažus nelielus labojumus, statūtu projektu pieņem gandrīz vienbalsīgi.

Kopas biedru maksu pagaidām nosaka $0.50 pusgadā, gadu iedalot divos kalendāra pusgados: no 1. janvāŗa līdz 30. jūnijam un no 1. jūlija līdz 31. decembrim.

Kopas jaunajā valdē, aizklāti balsojot, ievēl Ēriku Krūmkalnu (9 balsis), Georgu Krikmani (8), un Gundāru Grīslīti (7). Kandidātos paliek Jāzeps Motivāns (5), Ingrida Dapkus (5) un Ligita Zēberga (1).

Revīzijas komisijā ievēl Gunāru Vītoliņu (10), Ingrīdu Dapkus (10) un Regīnu Sivgali (6). Kandidātos paliek Skaidrīte Zēberga (6) un Leontīne Melne (3).

Pēc nepilnu 3 stundu darba sapulces dalībnieki šķīrās ar ciešu apņēmību pastāvēt ne tikvien „uz papīra", bet arī darbos.

Kopas nākošā sanāksme notiks svētdien, 20. decembrī, plkst. 14 ILB mājā, 2511 N. Central Ave.

Gundārs Grīslītis

MILVOKOS, WIS.

● 1951. g. pavasarī ASV ieradās pieci Bēdeļu bērni, kuŗu tēvs mira Latvijā, bet māte palika Vācijā slimnīcā. Pēc pirmā laika pavadīšanas luterāņu bāriņu mītnes, bērnus savā aizgādībā ņēma viņu mātes māsa Velta Čakāns ar vīru Edgaru, kas sākumā dzīvoja Aijovas valstī, bet kopš pag. pavasaŗa Milvokos. Lielajai ģimenei vēl Aijovā esot, Milvoku māc. A. Ziņģa ierosmē nodibinājās krustmāšu un krusttēvu kopa Bēdeļu bērnu atbalstam. Nupat izdotajā pārskatā kopas lietvedis A. Ziņģis ziņo, ka laikā no 1952. g. 1. jūlija līdz š. g. 30. jūlijam Čakanu ģimenei bāriņu vajadzībām nodoti 1048 dol., ko ziedojuši vairāk kā 50 tautiešu gan no Milvokijas, gan apkārtnes, pie kam vairāku personu ziedojumi pārsniedz 30.00 dolaru katrs; jau agrāk kopa nodevusi 354 dol. Īsti vietā ir vārdi, ko, pateikdamies ziedotājiem, raksta māc. A. Ziņģis: „... nepiekusīsim, labu darīdami."

Vecākais dēls no Bēdeļu pulciņa jau strādā patstāvīgu darbu, divi bērni mācās vidusskolā, bet divi jaunākie pamatskolā, būdami čakli gan mācībās, gan latviešu jaunatnes sabiedriskajā darbā.

● Milvoku tautieši veselu nedēļu varēja skatīt pazīstamās sabiedriskās darbinieces un audzinātājas Elzas Klaustiņas akvareļu un porcelāna gleznojumu izstādi, lielākā daļa darbu tika pārdoti.

● DV apvienības gada svētki un eglītes vakars notiks sestdien, 12. decembrī, pl. 7 North Ave. auditorijā, kurā Vanagu saime ielūdz visus tautiešus; ieeja pret ziedojumiem. Bērni apdāvināšanai piesakāmi pie ieejas, galdiņi iepriekš pasūtināmi, zvanot A. Bolšteinam pa tālr.: LO 2-7936.

● Milvokos darba tirgū šoziem manāms daudz lielāks atslābums nekā citos gados: lieli un mazi uzņēmumi samazina produkciju, atlaižot tūkstošiem strādnieku, un tā par bezdarbniekiem kļuvis arī prāvs skaits latviešu, dažā ģimenē pat abi strādātāji — vīrs un sieva. Bezdarbnieku skaits Milvoku apriņķī jau sasniedzis 18.000, salīdzinot ar 4000 tajā pašā laikā pagājušo ziemu.

● Pilsētā nesen uzradies kāds latviešu jauneklis, kas pēdējās nedēļās no vairākiem tautiešiem izkrāpis naudu, stāstīdams par prāvāku noguldījumu bankā un solīdamies „aizdevumu" otrā dienā atdot, bet, protams, vairs nav rādījies.

-ol-

GRAND RAPIDI, MICH.

● Uzsākot jaunu mācības gadu Grand Rapidu latviešu sestdienas skolā radās daži sarežģījumi telpu jautājumā. Arī bērnu vecāki sākumā bija diezgan atturīgi, un skolēnu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bija mazāks. Drīz vien izdevās visus šķēršļus novērst. Sakarā ar skolas padomes lūgumu lielu pretimnākšanu izrādīja pilsētas izglītības pārvalde, piešķiŗot skolai telpas jaunajā kolledžā katru sestdienu, pie kam atlīdzība par etlpu lietošanu noteikta pavisam zema. Visu šo laiku audzis arī skolēnu skaits, un tagad tas tuvojas jau 100; savus bērnus latviešu skolā sūta dažādu konfesiju piederīgie, lai gan tā atrodas Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes protektorātā, kuŗas vadība skolas darbu visādi sekmē un atbalsta. Laba saskaņa valda arī skolotāju un bērnu vecāku starpā. Tuvākā nākotnē skola iegādāsies projekcijas aparātu. Skolu vada Pēteris Lībants, bet par skolas vecāku padomes priekšsēdi darbojas Andrejs Valdmanis. Skola gatavojas Ziemassvētku sarīkojumam, un eglītes vakarā katrs bērns, starp citu, kā dāvanu saņems Bitītes kalendāru.

● Aizgājušo draugu piemiņas dienā abās latviešu ev.-lut. draudzēs notika dievkalpojumi, kas bija visai kupli apmeklēti. Grand Rapidu un apkārtnes ev. lut. draudzes dievkalpojumā sprediķi teica prāvests A. Birznieks, bet otrā draudzē māc. J. Lazda. Pēdējais noturēja arī īsu svētbrīdi Woodlawn kapos šīs draudzes atsevišķā kapu nodalījumā. Piederīgie uz aizgājušo draugu kapa kopiņām bija aizdedzinājuši svecītes.

● Dr. N. Kažmers beidzis internista gadu Butterworth slimnīcā Grand Rapidos un izturējis pārbaudījumu, lai varētu praktizēt kā pilntiesīgs ārsts. Viņš turpinās strādāt savā speciālitātē Kelsey slimnīcā Leivjū pilsētā, Mičigenas valstī.

● No Čikāgas uz Grand Rapidiem pārcēlusies V. Rācene.

● Grand Rapidos rosīgi darbojas skaitā nelielā katoļu draudze, kuŗas garīgo aprūpi vada prāvests St. Matīss. Notikuši draudzes vakari. Ar lielu sirsnību un pašaizliedzību veikts palīdzības darbs vecajiem ļaudīm un trūkumcietējiem Vācijā. Kādreiz šinī draudzē jo akūts bija baznīcas pirkšanas jautājums, bet pagaidām tas atlikts. Draudzes dzīvē piedalās un to atbalsta arī bīskaps J. Rancāns. Šejienes katoļticīgos apciemojis arī māc. N. Trepša no Detroitas.

● Pēc trīs gadu laukstrādnieka gaitām Leikvjū apkaimē uz Grand Rapidiem pārcēlies Jānis Šoks ar ģimeni un iepircis šeit māju. Pretēji tam, vairāki latvieši Leikvjū, Grinvilles, Beldingas rajonā nopirkuši farmas un uzsākuši patstāvīgu dzīvi kā lauksaimnieki.

— Kāpēc pie manis salasās tik daudz zvirbuļu?
— Tie domā, ka tu esi zirgs.

CEĻA VĀRDI

Tam, kam ir graudi, kaŗrs labprāt aizdod miltus.

Ne mērķis slēpj atziņu, bet gan ceļš uz to.

Tikai tas, kam nav nekā ko pazaudēt, ir īsteni bagāts.

Ienīsti grēku, bet mīli grēcinieku.

Pat tas ceļojums, kurš vedīs tūkstošiem kilometru tālu, sākas ar pirmo soli.

Ja arī aklais to neredz, gaisma tomēr paliek gaisma.

Ķīniešu sakāmvārdi

Katram strādājošam, katrai ģimenei nepieciešama

Rokas grāmata un 1954. g. kalendārs

Šogad paplašināts no 128 uz 160 lpp. Jauns bagātīgs saturs. Izskaidroti Strādnieku apdrošināšanas un bezdarba likumi. Tie tikpat svarīgi, kā Social Security likums. Konkrēti piemēri no latviešu strādnieku dzīves

Bez tam saturā: Kalendārijs ar vērtīgām ziņām ● Bagātīgs adresu saraksts ● ASV un Kanadas pasta tarifi ● Kā jārīkojas bezdarbam tuvojoties ● Kur ņemt līdzekļus bērnu skološanai ● Vai jūs zināt, ko darīt, ja notiek nelaimes gadījums ● Kur glabāt naudu ● Mantošanas likumi ● Kā iegūt pavalstniecību ASV un Kanadā ● Kādās lietās pie kādas iestādes jāgriežas ● Kādi dokumenti vajadzīgi ceļojot. Ar rakstiem piedalās 11 latviešu speciālisti. Redaktori: Dr. J. VOLMĀRS, mag. oec. J. KADILIS un mag. iur. A. SVENNE. Vērtīga Ziemassvētku dāvana, par ko katrs būs priecīgs un pateicīgs. Pasūtinot pie izdevēja — tūlītēja piegāde un pasta izdevumi nav jāmaksā. Dabūjama arī jūsu tuvākā grāmatnīcā.

Cena $1.50

Izdevis J. KADIĻA APGĀDS, 620 W. 189 St., New York 33, N.Y., U.S.A.

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)

3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal

Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

MAPLE BEAUTY SALON

664 Lansdowne Ave (divi bloki ziem. no Bloor W.)

Tel. ME 1300, Toronto. Igauņu veikals

Moderna matu veidošana, matu kopšana, krāsošana, skaistuma kopšana un padomi

Diplome Hair Styling and Beauty expert

H. RIIMAND

PIRMAIS LATVIEŠU AUTO TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS TORONTO

EDWARD'S CAR MARKET

874 DUNDAS ST., WEST

Birojā: EM 4-6732 Mājā: RE 7869

APSVEICU VISUS TAUTIEŠUS ZIEMASSVĒTKOS UN NOVĒLU LAIMĪGU JAUNO GADU

Pērkot auto pie manis, pirmais maksājums jākārto 40 dienas pēc līguma noslēgšanas. Izgādāju naudas aizdevumus ar maziem procentiem.

Pirms pērkat auto — atnāciet pie manis un ievāciet informāciju.

PIEDĀVĀJU visu firmu jaunas un lietotas automašīnas uz nomaksu līdz 2 gadiem

53. g. CHEVROLET Pick Up auto, jauns	$1.450
52. g. PONTIAC ar 4 durvīm, melnā krāsā, sildītājs un baltas riepas	$1.350
51. g. METEOR, brūnā krāsā, radio, sild., baltas riepas	
51. g. CHEVROLET, 2 gab., ar radio un sild.	$1.100
50. g. VANGUARD	$500
48. g. PONTIAC, radio un sild.	$800
47. g. PONTIAC, radio un sild.	$600

Kā arī citas automašīnas līdz $50.00 vērtībā

Nāciet un pārliecinieties, ED. ZEMĪTIS

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

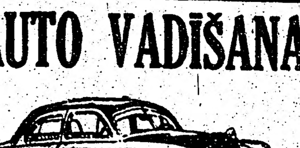

A. MASINGS

26 Woodside Ave, tel. MU 8365, zvanīt pēc plkst. 9 vak.

IEGĀDĀJIETIES JAU LAIKUS

piparkūku garšvielas

Koriandru, muskatriekstus, ingvēru, briežraga sāli, potašu, maltās krustnagliņas, kardemonu u. c. Krājumā arī daudz citu garšvielu.

● ZIEMASSVĒTKU SVECĪTES UN SVEČTUŖI
● IESALA EKSTRAKTS, APIŅI UN RAUGS SVĒTKU MIESTIŅAM ● LAZDU RIEKSTI
● PAŠU SKĀBĒTI KĀPOSTI ● ZOSIS

ARTURS ANŠMITS

PĀRTIAS PREČU TIRGOTAVA,

274 Parliament St., Toronto. Tel. EM 8-2361,

Atvērta no plkst. 8.00 — 20.30. Sestdienās līdz 22.00

Vienmēr krājumā miežu putraimi

Kā padomju lielmaņi jūtas Sav. Valstīs

Padomju gaisa spēku plkv. ltn. Volkovs 1945. gadā, uzturēdamies Rietumeiropā, palika neuzticīgs saviem maizes tēviem un vēlāk nokļuva ASV, kur nepazīts tagad apgrozījies savu bijušo tautiešu vidū, oficiālās AN komūnistisko pārstāvju sanāksmēs, novērojis viņus ikdienas dzīvē un darbā, tādējādi gūdams iespaidu par to, kā padomju varasvīri iejutušies brīvās pasaules atmosfairā.

Kāda komūnistu delegācija, kas bija pārstāvēta pie Apvienotām Nācijām, deva banketu, uz kuru bija ielūgta arī visvarenā prese. Leons Volkovs, kurš 8 gadus bija izvairījies no satikšanās ar krieviem, juta nepārvaramu dziņu apmeklēt šo sarīkojumu. Ar svešu vārdu, kāda amerikāņu žurnālista ievests, bij. padomju pulkvedis ieradās padomju „lauvu bedrē" un guva tur šādus iespaidus:

„Pirmais, ar ko banketā sarunājos," klāsta pulkvedis, „bija Semjons Carapkins, Pad. Savienības delegācijas pastāvīgā vadītāja vietnieks. Carapkina izturēšanās liecināja, ka viņš ir MVD pārstāvis Jaunajā pasaulē un plašās padomju delegācijas drošības šefs.

Es šo vareno komūnistu bonzu uzrunāju angliski, apjautādamies par viņa dzimto pusi. „Maskava," C. atteica sliktā angļu mēlē. Viņa zemnieciskais izskats lika man par to šaubīties, un kad viņš turpat krieviski uzrunāja kādu savu darbinieku, es tūlīt notvēru Rjazaņas zemnieka izloksni. Mēs laiciņu tērzējām par šo un to, līdz sarunas novirzījās uz Ukrainu. Kad arī es biju ieminējies kādus vārdus, Carapkins pēkšņi kļuva ass: „Ko Jūs nule teicāt? Atkārtojiet!"

Es satrūkos: tikko atturīgais diplomāts bija pārvērties par policijas inkvizitoru. Man bija tāda sajūta, ka viņš tūlīt sauks čekistus un man uzkliegs: „Jūs esat arestēts! Lūdzu sekojiet!" Es tūdaļ sapratu savu kļūdu: pieminēdams Ukrainu, es tās vārdu biju nosaucis krieviskā izrunā, nevis kā to izrunā angļi. Savaldījies es atkārtoju teikumu, šoreiz Ukrainas vārdu uzmanīgi izrunādams angliski. Carapkinu tomēr nepievīlu. „Nē, nē," viņš mani rupji pārtrauca. „Atkārtojiet to tieši tā, kā teicāt pirmo reizi!" Kad es izlikos nesapratis, ko īsti no manis grib, viņš tūdaļ pameta mani un devās pie kādas satelitu valsts pārstāvja, kurš angliski runāja ļoti labi, un viņam kaut ko par mani teica. Pēc brīža redzēju, ka satelīts piegāja pie amerikāņu žurnālista, kurš mani šeit bija ievedis un apjautājās par manu personību. Protams, pie pirmās izdevības klusi izslīdēju no padomju viesībām. Bet līdz pat vēlai naktij, jau mājās būdams, vēl jutu baiļu skudriņas ložņājam pa muguru.

Carapkins ir labs piemērs tam, kādi tagad ir padomju pārstāvji starptautiskā laukā. Vecie padomju diplomāti, kas bija intellektuāļi, kosmopolitiķi, labas izcelsmes, nozuda no skatuves jau pirms 13 gadiem. Īpaši atzīmējams padomju delegāciju sieviešu personāls: smagas, vienkāršas, neķērtīgi koptiem matiem, slikti ģērbtas. Diplomātiskās pieņemšanās viņas ir mēmas lelles, bez sabiedriskas rosības. Bailēs izdarīt kādu aplamību, viņas klusi nolien maliņā.

Visi padomju pārstāvji ārzemēs ir agresīvi aizdomīgi, ik brīdi viņus vajā apziņa, ka atrodas „ienaidnieka zemē". Arī Apvienotās Nācijās viņi ir marksisma misionāri, kuriem šeit jāpropagandē komūnisms, jāsēj naids un jāparalizē miera ideja tautu starpā.

Pieminētās viesībās pirmoreiz redzēju padomju šefdelegātu Andreju Višinski. Biju pārsteigts par šo augumā mazo, necilo vīreli, kas pilnīgi pazuda viesu pulkā. Apsveicinājies ar pāris paziņām, viņš iejuka padomju „dāmu" bariņā un jo drīzi pazuda pavisam. Šim vīram nebija miera sirdī: Malenkovs viņu atcēlis no ārlietu ministra posteņa un faktiski izsūtījis trimdā. Viņš slimo ar cukurslimību un augstu asins spiedienu. Rietumu diplomāti, kuri Višinski pazīst tuvāk, teicās viņu esam ar labu humoru un jautru cinismu.

Višinska labi tērptā sieva ar aristokratisku izcelsmi atstāja pārgurušas sievietes izskatu. Parasti viņa reti atstāj māju, pat AN nav bijusi. Višinsku meita Zinaida, gadus 40 veca vecmeita, ir kriminālistes profesore. Maz interesējas par vīriešiem, un tāpat kā viņas māte, atstāj pārgurušas sievietes iespaidu.

VIŠINSKIS UN VIŅA SIEVA

Padomju vēstnieks Britanijā Jēkabs Maļiks ir komūnistu „živai zellis". Ja viņš nevalkātu pēc Maskavas modes šūdinātas bikses ar platiem galiem, neviens nevarētu viņā saskatīt krievu. Laipns, tīkams, sirsnīgs, iederas katrā starptautiskā ielokā. Kad kāds jeņķis viņam jautāja, vai viņa sieva palikusi Londonā, Maļiks ar frivolu eleganci smaidīdams atteica: „Nu, ziniet, jūsu gērlas tik pievilcīgas, ka šeit sieva pilnīgi lieka . . ."

Baltkrievu delegācijas vadītājs Kuzmā Kiseļevs turpretim ir tipisks otrās šķiras komūnistu varasvīrs. Uzvedas kā kolchoza priekšsēdis. Piepampis no pašcieņas. Pat savu portfeli vienmēr liek nest sekretāram.

Aiz Polijas delegāta Jūlija Kac-Suchija aceņu tumšajiem lokiem slēpjas ļaunprātīgas smadzenes. 1938. g. viņš aizbēga uz Londonu, kur piedalījās eksilvaldībā. Šodien viņš palicis vienīgais no vadītājiem Londonas poļiem, kuri vieglprātībā atgriezās Polijā. Šo komūnistu žēlastību viņš izpelnās ar verdziskiem pakalpojumiem Kremlim, kļūdams par dzīvu satelistisku simbolu. Kur vien AN Kremlim vajadzīgs kāds izlēciens, tur Višinskis noriko padevīgo poli.

Padomju un Maskavas satelītu delegācijas ASV dzīvo izolēti, jo kā jau „ienaidnieka zemē", disciplīna viņiem sevišķi stingra. Uz AN sēdēm pārstāvji ierodas ar pulksteņa precizitāti un tūliņ pēc sēdēm arī pazūd, neuzkavējoties ne pie dzērieniem, nedz patērzējot ar citiem delegātiem.

Padomju Savienības galv. sēdeklis Ņujorkā atrodas kādā greznā namā Park Avenijā 680, kuru arvienu vēl grezno divi milzīgas Staļina ģīmetnes. Delegācijas dūžiem gan savā savrupmāja Longailendā, Glenkovā. Mājai apkārt paaugsts žogs, kuram pāri vēl pārvilkta dzeloņstieple. Krievi ēd mājās, un, tikai izdarot iepirkumus, parādās atklātībā par lielu prieku Glenkovas veikalniekiem, kuri izsakās, ka krieviem neesot nekādas jēgas par preču cenām. Viņi priecīgi iepērkoties visu, ko vien sirds kāro. AN sesijas beigās, kad krieviem jādodas mājup, notiek liela iepirkšanās, — reiz izpirktas visas gultas segas. Iepērkot degvielas, maiņas naudu atpakaļ neņem, bet par riepas apmainīšanu dod 5 dolarus dzeramnaudas.

Reiz Volkovs kādu krievu, kas dzēra kokakolu, uzrunāja krieviski. Tas tūdaļ atsaucās ar jautājumu, kur viņš iemācījies krieviski? „Mans tēvs to iemācīja!" atbildējis Volkovs. Pēc pāris minūtēm krievs gājis prom, Volkovu atstādams dziļās pārdomās par viņa atvadu vārdiem: „Jūsu tēvs bijis gudrs cilvēks: kādu dienu jums jūsu krievu valodas zināšanas visai noderēs."

Ksa.

Dr. JANIS REKAI

un

Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti

219 St CLAIR Ave, W. Toronto, Ont

Iepriekšēja telef. pieteikšanās: RA 0237 — MI 2395 — PR 3675

Runā vāciski (522)

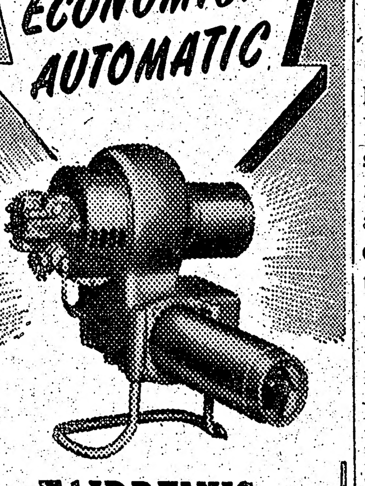

FAIRBENKS-MORSE

UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKŪRES

Latviešiem 10% atlaide

Nomaksa līdz 24 mēn.

Garantija 1 gadu

Sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās

GARNEY & Co

15 BARTON AVE

Toronto, ME 2554

Austrumvācieši aizstāv savu mantu

Vācijas Austrumzonā, Varnemindes ostas dokā, atradās bijušais vācu okeana tvaikonis Hanza. Pēdējo kara laikā nogremdēja sabiedrotie, bet krievi pēc tam izvilka krastā un novietoja dokā, kur to pamazām pārbūvēja, nosaucot to par Sovetskij Sojūz. Pārbūvēto un skaisto kuģi bija nolemts nodot Padomju Savienības rīcībā 21. decembrī, t. i. Staļina dzimšanas dienā.

Nodomam aizsteigušies priekšā „kontrrevolūcionāri un sabotieri," kuri nolaiduši kuģi no stekiem. Pēdējais sagāzies uz sāniem un diezgan jūtami sabojājies.

KRIEVU SPIEGI SKANDINĀVIJĀ

Cīņu ar krievu spiegiem vislabāk veic zviedru policija, jo tās rīcībā ir visplašākie materiāli un līdzekļi. Zviedrija atklājusi ne vienu vien spiegu centrāli, un pat dažam labam Padomju Savienības sūtniecības darbiniekam bijis jāatstāj Zviedrija. Vēl nesen atklājās arī Somijā liela spiegu afēra, kura vēl galīgi nav atrisināta.

Padomju Savienības specifiskās intereses Skandināvijā parādījušās Norvēģijas ziemeļos. Šeit norvēģu - krievu robeža Norvēģijas pusē ir samērā vāji apsargāta, kāpēc spiegu darbība bijusi samērā dzīva. Norvēģi pa lielākai daļai piederējuši pie komūnistu partijas. Apcietinātie krievi nokļuvuši Norvēģijā, pārejot Pasvikalv upi. Viens sūtīts no Murmanskas spiegu centrāles. Spiegi interesējušies par kuģniecību, rūpniecību un militāro daļu izvietojumu. Viņi centušies piekļūt vietējiem iedzīvotājiem un iegūt to simpatijas, stāstot, ka Padomju Savienība vēlas atcelt muitu un atdzīvināt tirdzniecību, tā gādāšot par zivju nosūtīšanu uz iekšzemi, kā arī par labāku samaksu. Sevišķu vērību viņi piešķīruši cilvēku izvēlei, izpētot, cik tālu katram var uzticēties, kā arī ievācot ziņas par tiem, kas ir viņu pretinieki. Spiegi vākuši arī kartes un rūdas raktuvju plānus.

Piezīmējams, ka no krievu puses ir bijuši arī mēģinājumi pārbēgt robežai, bet tie pa lielākai daļai beigušies neveiksmīgi, jo krievu robežsargi pārbēdzējus nošāvuši. Dažiem civīliem tomēr bēgšana izdevusies. Tagad Norvēģu policija steidzīgi pastiprina robežas apsardzību, pat no Oslo piesteigušies palīgā spiegošanas lietu izmeklēšanai speciāli sagatavoti spēki, jo pamazām atklājas, ka visa Skandināvija pārklāta ar spiegu tīklu.

ŽUKOVA HUMORS

Laikam neviens no Pad. Savienības pazīstamākiem vīriem Rietumu pasaules presē nav tik daudz reizes izziņots par nolikvidētu, vai mirušu kā maršals Žukovs. Oktobra revolūcijas svētkos viņš tomēr atkal parādījies Molotova rīkotās vakariņās ārzemju diplomātiem un pie tam ļoti apmierinātā omā. Dienu pirms tam Žukovs bijis ielūdzis pie sevis ārzemju militāros atašejus, tos pacienājis ar vodku un uzjautrinājis ar ārzemju laikrakstu izgriezumu kollekciju, ko viņš krājis kopš 1946. gada, kad Rietumu avīzēs parādījusies pirmā ziņa par maršala Žukova nolikvidēšanu. Padomju maršals viesiem teicis: „Grūti jau man jūs būs pārliecināt, ka es patiešam neesmu gars, bet dzīvs cilvēks, jo jūs, cienītie kungi, palaikam mēdzat būt ļoti māņticīgi . . ."

Pēdējie minējumi par maršala nāvi vai krišanu nežēlastībā parādījās š. g. augustā. Turpat apaļus trīs mēnešus Žukovs nekur nebija manīts, tāpat viņa vārds neparādījās padomju presē. Rietumu avīžnieki laida darbā savu fantaziju un pat nopietnais amerikāņu „Nūsvik" (Newsweek), kam ir labi sakari ar Pentagonu, ievietoja gandrīz tādu kā „nekrologu" par pazudušo ģenerāli. Arī amerikāņu militārā pretizlūkošana trīs mēnešus taustījās tumsā, jo tāds vīrs taču nu nevarēja tā pagaist, kā kāds nevienam nezināms kolchoznieciņš. Žukova pazušanas mīkla nu ir atklājusies, un tā ir tik nepatīkama amerikāņu pretizlūkošanas „bosam" Allēnam Dallesam savas iestādes spēju novērtēšanā, ka tas vismaz tuvākā laikā atklātībā nemaz netiks pārrunāts. Žukovs šajā laikā ir piedalījies Pad. Savienības un sarkanās Ķīnas kopējos manevros, kas norisinājušies pie Pad. Savienības un Mandžūrijas robežām.

Amerikāņu izlūkošanas aģenti, kas lielā skaitā atrodas gan Japānā, gan Dienvidkorejā, nekā nav varējuši uzzināt par Padomju tanku armijas un aviācijas uzmaršēšanu, kas kopā ar ķīniešu izlases spēkiem, maršala Žukova virsvadībā drebinājušas Mandžūriju. Tie ir notikuši oktobra sākumā, bet pirmās ziņas Dalless saņēmis tikai . . . pēc oktobra revolūcijas svētku mielasta, t. i., kad visi ģenerāļi un zaldāti jau sen bija atgriezušies novietojumos. No šādām un līdzīgām lietām var secināt tikai vienu: ja Padomju Savienībai kaut kas jāuzzina par ASV, tad Vaiti, Rozenbergi, Silbermani un Kaplāni par to gādā, bet ASV nespēj atrast un atalgot Kremlī nevienu Moišelsonu, kas tām piegādātu nepieciešamo informāciju.

Va-. Pe-.

Aiz DZELZS aizkara

RĪGAS TEĀTROS

Kultūras ministrijas īpaša komisija apspriedusi teātru programmu 1954. gada pirmajam ceturksnim. Kā redzams no šī paziņojuma, ikvienai lugai nepieciešams augstāk minētās speciālās komisijas akcepts. Liekas, ka okupētajā Latvijā izrādāmo lugu jautājums ir visai akūts, lai nebūtu jādzird no jauna Maskavas pārmetumi par novirzīšanos no „īstās padomju mākslas". Tādēļ par šo jautājumu Rīgas radiofonā 22. novembrī runāja b. Kalniņš — Kultūras ministra vietnieks.

Kalniņš izteicās, ka rakstnieki esot nopietni vainojami, ja pagājušajos gados teātru programmā pielaistas „nopietnas kļūdas". Tālāk Kalniņš deklarēja, ka „pareiza ir doma, ka mēs, padomju ļaudis, esam vienīgie likumīgie mantinieki visam reālam un progresīvam pagātnē". Tālākajā runā izskanēja, ka tikai okupētās Latvijas skatuve ir īstā vieta, kur var izrādīt Raiņa un Blaumaņa lugas.

Protams, šīs lugas tiek pārstrādātas, kā tas nesen notikās ar Blaumaņa „Ļauno garu". A. Amtmanis - Briedītis bija tas vīrs, kam tika uzticēta „Ļaunā gara" pārveidošana, un viņš to veicis, saņemot partijas uzslavu.

No Kalniņa runas izriet, ka 1950. gadā okupētajā Latvijā izrādītas tikai 4 „vietējo rakstnieku" lugas, 1951. gadā — 3, 1952. gadā — 2, 1953. gadā — 3.

JAUNAIS REPERTUĀRS TEĀTROS:

Operā: Rimskī Korsakova „Knazs Sultāns", „Fausts", un vēl kāds balets par kolchozu dzīvi.

Drāmas teātrī: Blaumaņa „Indrāni", Viļa Lāča „Uz jauno krastu", Šekspīra „Sapnis vasaras naktī" un kāda Brodeles luga par kolchoziem un Mašīnu - traktoru stacijām.

Dailes teātrī: Blaumaņa „Pazudušais dēls" un Upīša „Ziedošais tuksnesis" u t. t.

Jaunatnes teātrīs: Vīgantes un Sauleskalna luga „Viņus neaizmirsīs" (par Valmieras komjauniešiem), Raiņa „Zelta zirgs" un Brigaderes „Princese Gundega".

Kā redzams no šī lugu saraksta, it prāvs lugu skaits nāk no vecajiem rakstniekiem. Taču šīs lugas pirms izrādīšanas tiek pārveidotas.

SKOLNIEKU KOMITEJAS

Līdzīgi kā 1940./41. gadā — arī tagad skolās darbojas skolēnu komitejas. Taču šo komiteju pienākumi ir daudz plašāki, kā tas bija Baigajā gadā. Tagad skolnieku komitejām ik dienas jāpārbauda skolnieku somas „lai nekas nevajadzīgs netiktu nests līdz uz skolu". Bailes no proklamācijām? Kādā skolā speciālā vitrīnē izstādītas ir labākās, ir sliktākās skolnieku burtnīcas.

6 1/2 KV. M. UZ CILVĒKA

21. novembrī Rīgas radiofons lielīgi stāstīja par valdības rūpēm uzlabot dzelzceļnieku dzīves apstākļus. Bravurīgi radio reportieris komentēja, ka dzelzceļnieki apgādāti ar jauniem un labi iekārtotiem dzīvokļiem. Pēdējos trīs gados dzelzceļnieki saņēmuši 25.000 kv. m. lielu dzīvojamo telpu platību, kas domāta 3.700 dzelzceļniekiem. Jauki skaitļi . . . ja tos tuvāk neapskata. Izdalīsim 25.000 kv. m. lielo dzīvojamo platību uz dzelzceļnieku skaitu un redzēsim, ka uz personu iznāk tikai seš ar pus kv. m. liela dīvojamā platība.

ASTRĪDE LĪCĪTE

ir viena no labākajām okupētās Latvijas daiļslidotājām. Vasaras laiku viņa pavadījusi Maskavā, trenējoties uz mākslīgā ledus. Līcīte nodomājusi turpināt treniņus Daugavas stadionā. Viņas darba plānā paredzēts iemācīties ungāru un čechoslovaku ledus dejas.

BALDONES RAJONĀ

atrodas kolchozs, kas nosaukts boļševiku partizāna Sudmaļa vārdā. Radiofons lielījās, ka šajā kolchozā tiek izbūvēts viens no lielākajiem kolchozu klubiem.

TUKUMĀ

darbojas Mākslas mūzejs, kurā novembra beigās tika atvērta Purvīša gleznu izstāde. Šajā skatē reprezentētas ap 20 Purvīša gleznas.

MALTAS RAJONĀ

atrodas kolchozs „Uzvara", kura priekšsēdētājs ir krievs Jefimovs. Pagājušajā gadā novembra vidū šī kolchoza lauki bijuši vēl nenovākti. Galvenais trūkums kolchozu darbā — šajā kolchozā bijuši tikai divi komūnisti, t. i. bez Jefimova — bij. sarkanarmietis Čerevikovs. Šis Jefimovs atklāti pateica, ka disciplīna pacelta, sodot nepaklausīgos kolchozniekus.

LIEPĀJĀ

arī ziemas mēnešos atvērts kūrorts, kurā ieplūst „viesi" ar krieviskiem uzvārdiem. Pēc plāna šajā kūrortā š. g. ziemā mitināsies ap 500 cilvēku no Rīgas, Maskavas, Kaļiņingradas, Sverdlovskas un Novosibirskas.

MAJOROS

atrodas PSRS Mākslas fonda jaunrades nams. Šajā namā pēdējos 2 mēnešos strādājuši mākslinieki no Rīgas un Maskavas. 23. novembrī sarīkota minētās jaunrades grupas izstāde, kurā piedalījušies 24 autori ar 400 dažādiem darbiem.

SĪKĀS ZIŅAS

Okupētās Latvijas Plaša patēriņa preču rūpniecības ministra vietn. Dodokins radiofonā atzinās, ka vilnas, zīda u. c. auduma sagatavošana norit nepilnīgi. — 1955. gadā Rīgā rīkos Dziesmu svētkus par godu okupētās Latvijas 15-tai gada dienai. — 17. novembrī Rīgas radiofonā ziņoja, ka restorānos var paēst pusdienas par 3 - 6 rubļiem. — Š. g. 24. novembrī Rīgā notika Amtmaņa - Briedīša 50 gadu aktīva skatuves darba atceres svinības. Svinībās piedalījušās ap 80 delegācijas, dažas no provinces. — Stutmalku no Ventspils izsūta uz PSRS ogļraktuvēm. No Jelgavas rajona sūta dārzājus uz Ļeningradu. — Viļakas mežsaimniecībā pašlaik strādā kolchoznieki no Daugavpils. — Novembra otrajā pusē speciāli divi mēnešu ilgi kursi sākas tiem pilsētas komūnistiem, kas tika vai tiek izsūtīti vadītājā darbā kolchozos. — Kijevā ukrainiski izdots A. Upīša romāns „Zaļā Zeme". Tirāža — 30.000 eks. — Š. g. 16. novembrī okupētajā Latvijā noslēdzās Baltijas dzelzceļa koku stādīšanas mēnesis. Koki stādīti sniega aizsargjoslas radīšanai. — Ziņoja, ka 19. novembrī Baltijas jūra bijusi ļoti nemierīga. Zvejnieku kolchoza „Sarkanā bāka" (Ventspilī) biedri tomēr braukuši jūrā, strādājot kā dienā, tā naktī.

Apkārt zemes lodei

● Persijas šacha dvīņu māsa princese Ashraf ziņojusi franču policijai, ka viņa esot apzagta. Starp citu viņai nozagts skaistais kažoks, kuru tā saņēma kā dāvanu no Staļina. Kažoka vērtība bija ap 35.000 dolaru. Bez tam princese pazaudējusi lielu daļu no savām dārglietām, ap 80 milj. franču franku vērtībā. Dārglietas viņa nodevusi kādam pazīstamam, kurš solījies tās pārdot un iegūto naudu ieguldīt kādā Kambodžas uzņēmumā. Paziņa paskaidrojis, ka juvelieris, kuram nodotas dārglietas, apzagts, bet viņas rotas lietas pazudušas.

● Izdarot Miamī piekrastē jaunu dziļniršanas rekorda mēģinājumu, bojā gājis slavenais nirējs Hops Rūts, kurš savos iepriekšējos mēģinājumos bija sasniedzis 410 pēdu dziļumu. Nirstot viņš lietoja tikai kāju plēves, sejas masku un saspiesta gaisa tanku. Viņa pavadonis Jordans Kleins paskaidro, ka niršanas mēģinājumam vajadzējis izbeigties pēc 20 minūtēm. Viņš vērojis dziļuma rādītāju, konstatējis 450 pēdas un domājis, ka tagad Rūts nirs augšā. Noticis tomēr kaut kas negaidīts, un dziļuma rādītājs sācis atkal rādīt slīdēšanu dziļumā. Pēc 500 pēdām tas apstājies, bet Rūts ūdens virspusē vairs neparādījies un viņu atrast neizdevās.

Lielākais dziļums, ko kāds cilvēks brīvi peldot sasniedzis, ir 306 pēdas; to veicis kāds francūzis Vidusjūrā. Vēl kāds cits sasniedzis 396 pēdas, bet uzvilkts virspusē bez dzīvības.

● Pirmo kafijas audzētāju kongresu pasaulē plāno sasaukt Brazilijā pie Rio de Žaneiro no 14—22. janvārim. Delegāti paredzami no ASV, Kanadas, Kolumbijas, Vācijas, Zviedrijas, Portugales, Spānijas, Beļģijas, Italijas u. c. valstīm.

● Francijā, Dižonā, nobeidzies gārdēžu kongress, kurā piedalījās 200 pārstāvji no 16 valstīm. Kongress ilga 3 dienas nepārtraukti, un nepārtraukti tika servēts vīns, jo ēdienu kartē starp citu bija, paredzētas 72 stundas vīna nogaršošanai. Katrās pusdienās tika servētas 12—18 dažādas ēdienu šķirnes. Kāds viesnīcas īpašnieks licis pat ierīkot katrā istabā pa vīna krānam. Gārdēžu maltīte noslēdzās ar klasisko glāzi burgundieša, pēc kuras dalībnieki varēja mierīgi steigties uz aptieku, lai iegādātos preparātus kuņģa darbības atvieglošanai.

● Sardinijas rūpniecības magnātu Dāvidu Kapru jau trešo reizi nolaupījuši bandīti. Abas pirmās reizes viņu atbrīvoja, kad piederīgie bija samaksājuši pieprasīto izpirkšanas summu. Arī šoreiz piederīgie ievadījuši jau attiecīgas sarunas un cer uz ātru Dāvida atgriešanos.

● Italietis Stefani Varno uzstādījis pavisam īpatnēju pasaules rekordu. Kopš 1942. gada viņš jau 670. reizi atdevis savas asinis. Pavisam Varni atdevis ap 182 litrus asiņu, t. i. apmēram tik daudz, cik atrodas 30 cilvēku ķermeņos.

● St. Osvaldā, Bavārijā, apmetējs Francis Angerers ir nodibinājis sekti, kuras locekļi īsto patiesību meklē paši tieši bībelē. Sevišķi tie pieturas pie Jāņa evaņģelija 13. nodaļa, kurā teikts:

„Mīliet viens otru ne tikai ar lūpām un muti, bet arī darbos." Uz šī teikuma Angerers arī balstījis visu savu mācību, kas bijusi īsta „brīvās mīlas" sludināšana. Sektē uzņemtie locekļi sapulcējušies Angerera palīga, „bīskapa" Kēla mājā, kur mīlai kalpot nolemtie, saņēmuši svētību no sava „gana, mesijas, meistara" u. t. t. Izejot cauri aizkariem, tie devušies piepildīt bībeles norādījumu . . . Pats meistars ir precējies un 10 bērnu tēvs, bet sektes „darīšanās" tas vēl radījis 2 bērnus sava palīga meitai. Viņš gan solījies radīt „mesiju", bet nelaimīgā kārtā piedzimušas meitenes. Tas tomēr nav atbaidījis sektes piekritējus, kuri joprojām turpinājuši ticēt savam labajam ganam.

Visa „kalpošana bībelei" atklājusies, kad kāds jauns reinlandietis bildinājis palīga Kēla meitu, bet pēdējā bildinājum noraidījusi, jo jutusies pārāk saisīta ar sekti. Reinlandietis sarūgtinājumā un mīlas sāpēs ziņojis policijai par sektes izdarībām, un rezultātā „Mesijā" ar savu palīgu sēž aiz restēm. Tagad visa Bavārija ar interesi gaida tiesas dienu.

LATV. SPORTA APV. KANADĀ ĀRKĀRTĒJAIS KONGRESS

Svētdien, 6. decembrī Latviešu YMCA'ā notika Latviešu Sporta Apvienības Kanadā sasauktais ārkārtējais sporta kongress, kurā bija reprezentēti 22 dalībnieki no Toronto un Montreālas. Kongresu atklāja Kanadas latviešu sporta dzīves vadītājs Roberts Plūme. Par kongresa vadītāju ievēlēja J. Pālēnu, viņa vietnieku V. Rozenbergu, sekretāriem G. Gubiņu un V. Galviņu. Kongresa darba kārtībā bija statūtu komisijas izstrādāto statūtu pieņemšana LSAK, disciplinārās kollēģijas statūtu pieņemšana un dažādi jautājumi. Kongress statūtus pieņēma, izdarot tikai nedaudz redakcionālas dabas grozījumus. Negrozīta palika arī līdz šim jau praksē pielietotā mandātu sistēma, kas ik uz desmit sportistiem paredz 1 balsi, mandātu turētājus izrauga biedrību pilnsapulcēs. Kongress izsacīja arī pateicību visiem, kas bija pielikuši savu roku pie Sidrabenes bērnu nometnes izveidošanas. Kongress noritēja labā saskaņā, un visi jautājumi tika izlemti vienprātīgi.

H. Kliģera foto.

HERMAŅA ENZELIŅA PIEMIŅAI

14. novembrī Fareles mītnē Oldenburgā, kur dzīvo daudzi pazīstami mūsu vecākās paaudzes darbinieki, miris Tēvzemes balvas laureāts Hermanis Enzeliņš. Viņš bija viens no pirmajiem latviešu modernās lauksaimniecības veicinātājiem un kopdarbiniekiem. Dzimis 1867. g. 2. septembrī Kauguru Mičkēnos, dzimtā, kas jau kopš paaudzēm sakņojusies savā pagastā. Viņa brālis ir pazīstamais valodnieks prof. Dr. Jānis Endzelīns, kas savu uzvārdu pēc paša ortografijas raksta citādi, ar Ziemeļvidzemes izloksnē sastopamo galotni. Mičkēnu mājā glabā dziļas pēdas latviešu kultūrā, jo tur dzimis arī ievērojamais publicists, 1905. g. revolucijas vadonis, Jānis Asars un viņa brālis, vēlākais nacionālais žurnālists un redaktors Hermanis Asars. Hermanis Enzeliņš nav augstās skolās gājis, beidzis tikai apriņķa skolu un pēc tam tūlīt sācis saimniekot, bet viņš savā svētītajā mūžā daudz paveicis gan personiskajā, gan sabiedriskajā laukā. E. ir viens no celmlaužiem, kas šā gada simteņa sākumā centās pacelt zemnieku saimniecisko stāvokli, lai darītu tautu neatkarīgāku no vācu un krievu kungiem. To viņš dzīrās panākt, nostādot lauksaimniecību uz zinātniskiem pamatiem. Roku rokā darbojās apgaismotais praktiskais lauksaimnieks ar jauno latviešu agronomu. Visu zemi pārklāja lauksaimniecības biedrību tīkls ar divām centrālajām organizācijām: Latviešu Lauksaimnieku Centrālbiedrību un Latviešu Lauksaimnieku Ekonomisko Savienību. Katrai no tām iznāca savs paliels žurnāls! Baltijas (vēlāk Latvijas) Lauksaimnieks un Zemkopis. Hermaņa Enzeliņa dibinātā Baltijas Lauksaimnieku Biedrība Valmierā, kas izauga no viņa sākumā izveidotās Kauguru lauksaimniecības biedrības, izdeva mazāku, bet arī diezgan populāru žurnālu — Zeme, kuras redaktors bija vēlākais ministru un valsts prezidents Kārlis Ulmanis.

Ulmanis šīs biedrības dienestā darbojās pa divi lāgi: pirms 1905. gada revolūcijas, kuras notikumos viņš tika apcietināts un vēlāk bija spiests emigrēt, un sākot ar 1913. gadu, kad izsludinātās amnestijas dēļ Ulmanis varēja atgriezties mājās. Kopš tiem laikiem vairākus gadus desmitus abus vīrus saistīja draudzība un savstarpēja cieņa. Enzeliņš atcerējās, kāds gandarījums un lepnums bijis pēc 1918. g. novembra, kad viņu agronoms izraudzīts par jaunās Latvijas valsts ministru prezidentu. Ulmanis nekad neaizmirsa savu jaunības labvēli, pieņēma to audiencēs, būdams valstsvīrs, pa reizei sveica ar rakstu. Baltijas lauksaimnieku biedrību jubilejā pagodināja, pats ierazdamies un apsveikdams. Jādomā, ka prezidents pats arī ierosināja Hermanim Enzeliņam augsto atzinības balvu par mūža darbu. Bet rakstu liecību no Ulmaņa Enzeliņam par šiem pēdējā posma gadiem bija mazāk, saprotams, ka milzīgais darbs prezidentu aizkavēja rakstīt. Turpretim no visa jaunā agronoma trimdas laika Enzeliņam bija uzglabājusies bagātīga korespondence. Vairākas kartītes rakstītas no Vācijas un Sav. Valstīm, viņš uzdāvināja par atmiņu šo rindu autoram. It kā noslēdzot loku, pēdējā vēsts Enzeliņam pienāca no Kārļa Ulmaņa, kad tas bija aizvests uz Krieviju otrreizējā trimdā, no kuras vairs neatgriezās. Īsajās rindās prezidents atceras, ka paejot taisni tik un tik daudz gadu kopš laika, kad viņš sēdējis Valmieras cietumā. Pēc vēstules noskaņas var domāt, ka prezidents toreiz vēl cerējis kādreiz izglābties arī no šā gūsta. Bijušais Letas darbinieks A. Reinholds stāstīja, ka no Vorošilovskas Ulmanis starp citām komūnistu avīzēm pasūtinājis arī Sarkano Valmierieti, lai kaut pēc kaut kādām ziņu drumstalām dabūtu zināt, kā nu klājas zem svešas varas cilvēkiem tajā pusē, kur viņš tik daudz pašaizliedzībā un ar sajūsmu strādājis.

Enzeliņa tēvam bija raksturīga tieksme uz vēstures pētīšanu. Starp citām organizācijām viņš bija dibinājis arī Tālavas senatnes pētītāju biedrību un sarakstījis sava šaurākā novada vēsturi. Šā piemiņas raksta autoram viņš stāstīja daudzus faktus gan par cara un vācu okupācijas laikiem, gan par Latvijas neatkarības gadiem, kad kopā ar viņu veselības pēc pārciestās operācijas 1947. gada vasarā Fi- [illegible]. Tā kā tuvojās laureāta 80 gadu dzimumdiena, tad sacerēju par viņu rakstu un aizsūtīju Eslingenas avīzei, [illegible] vīri, ar kuriem kopā Enzeliņš bija dibinājis partiju. Taču redaktori, kas savā laikā bija Mičkēnos ciemojušies un to saimnieku visādi slavējuši, tautas darbinieku piemiņas rakstu nelika iekšā, jo toreiz Eslingenā bija modē sociālisms. Par šādu rīcību ļoti nobrīnījos un Enzeliņa vietā izjutu tādu kā rūgtenumu. Līdzīgs piedzīvojums atkārtojās vēlāk, kad prezidenta bijušie līdzstrādnieki neizrādīja vairs nekādu interesi par viņa piemiņas plāksni un neieradās pat uz sarīkojumiem, kur prezidents tika cildināts. Bet tas jau notika mūsu tālākajā emigrācijā — Amerikā.

Hermaņa Enzeliņa dižā jubileja tika nosvinēta pašauros apmēros, bet diezgan cienīgi. Tas bija 1947. gada septembrī mazajā Hernvikas nometnē pie Libekas. Enzeliņa tēvam bija ierīkots goda krēsls, no zaļumiem uz sienas bija veidots cipars 80, notika garīgs akts un mākslinieku koncerts (piedalījās J. Franks un E. Pickalnītis). Pietiekami impozanta bija apsveicēju un apsveikumu rinda. Nometni toreiz

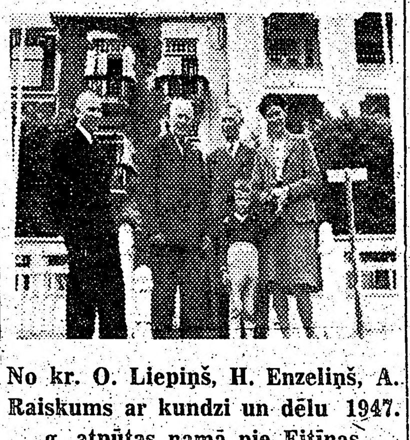

No kr. O. Liepiņš, H. Enzeliņš, A. Raiskums ar kundzi un dēlu 1947. g. atpūtas namā pie Eitinas.

vadīja rosīgais bijušais Lauksaimniecības kameras un radiofona darbinieks Leons Liepiņš, kas drīz pēc tam tika pārcelts uz Libeku un izvirzījās turienes sabiedriskajā dzīvē. Tagad viņš mīt Zviedrijā, žēl, ka ir apklusis.

Pēc tam Enzeliņu satiku Špakenbergas veco ļaužu mītnē, tā sauktajā Špakenbergā 2, jo biju apkārtnē par juridisko padomnieku. Bieži viesojos pie sava drauga Pāvila Gruznas, arī veco nometnes iemītnieka. Mēs savos rakstu darbos kopīgi lietojām Latvijas laika biografisko vārdnīcu. Es viņu pazīstu, kas piederēja Enzeliņam. Maz, visai maz ir cilvēku, kas šo ievērojamo un tik ļoti noderīgo grāmatu izveduši līdz trimdā. Enzeliņš bija rosīgs kā vienmēr, viņu redzēja visos nometnes sarīkojumos. Viņš palika tur līdz 1950. gada 23. maijam, kad visu veco ļaužu mītni pārveda smagajās mašīnās uz Fareli. Pirms tam Hermanis Enzeliņš bija pārdzīvojis smagu zaudējumu: savu mīļoto un uzticamo mūža draudzeni guldīdams bēgļu kapsētiņā, ielejā starp ziliem viršu kalniem, ko šejienes ilggadīgie iedzīvotāji, kam te netrūka dārgu aizgājēju, ar skumju vīpsnu sauca par Špakenbergu4 (galvenās latviešu nometnes, bijušās Saules, adrese bija Špakenberga 3). Enzeliņa tēvs bija novēlējis, ka arī viņš pēc nāves liekams dusēt blakus savai laulātai draudzenei, un jau laikus parūpējies par tiesībām uz kapu.

Arī Farelē sirmais darbinieks turpināja strādāt garīgu darbu, kaut gan redze bija kļuvusi vāja: Kā jau dzimis vēsturnieks, viņš nevarēja rimties arī svešumā, neklausīdams savai pētīšanas tieksmei. Šlezvigā - Holšteinā dzīvodams, Tālavas senatnes studētājs bija sācis interesēties par vietējo pilsētu vēsturi, par ģermāņu un slavu (arī vendu) senāk ieņemtajiem apgabaliem un robežu cīņām. Viņš bija sacerējis manuskriptu, kas kādu laiku glabājās pie manis, bet mūsu preses un periodikas tā laika slikto apstākļu dēļ nebija iespējams to publicēt, tādēļ rakstu aizsūtīju atpakaļ, un tagad tas droši vien ir nelaiķa atstātajos papīros.

18. novembrī, dienā, kas tik cieši saistīta ar Hermaņa Enzeliņa dievināta Kārļa Ulmaņa vārdu, bēru rati aizveda viņa šķirstu gabaliņu atpakaļ uz ziemeļiem, tuvāk dzimtenei. Nākamā dienā ievērojamo latvieti guldīja iecerētajā vietā Špakenbergas viršu laukā, kura vidū labi koptas un ziediem puškotas ir mūsu bēgļu un karavīru dusas vietas.

Vecā paaudze, Latvijas izcīnītāji un dibinātāji aiziet pa vienam vien. Kaut jaunie kļūtu viņu cienīgi! Tad aizgājušiem būs vieglas smiltis svešumā.

Oļģerts Liepiņš

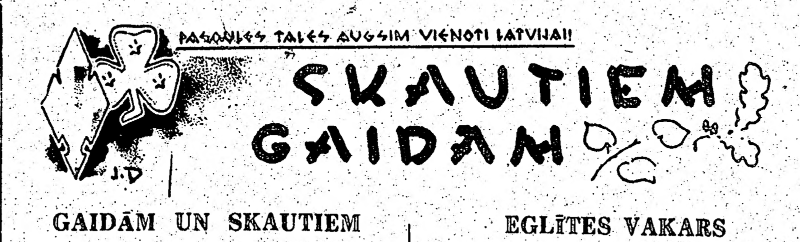

GAIDĀM UN SKAUTIEM

72. Rīgas skautu vienība Toronto nodibinājusi nodaļu ar mazskautu pulciņu pilsētas rietumu daļā. Nodarbības notiek katru svētdienu, plkst. 11 TLB telpās vad. A. Brumela vadībā. Pie viņa var pieteikties arī jauni mazskauti: 261 Concord Ave., Tel. KE 9578.

72. Rīgas skautu vienības pr. Māra Stīpnieka jaunā adrese ir: 740 Kennedy Rd., Apt. 9, Iondale, Hds. P.O. Ontario.

EGLĪTES VAKARS

Toronto gaidu un skautu eglītes vakars notiks 26. dec., plkst. 17 sv. Andreja baznīcā. Pēc kopējā svētbrīža sekos uzvedums — Ziemassvētku lūgšana, pēc tam visiem kopīgs svētku mielasts, rotaļas un dejas. Pašreiz gaidas un skauti cītīgi zīmē svētku programmas, kas būs saņemamas pie ieejas pret labprātīgiem ziedojumiem.

Tā kā Ziemassvētku svecītes visgaišāk mirdz jaunatnes vidū, gaidas un skauti cer redzēt kuplu viesu pulku šai eglītes vakarā.

AKTAL IZMEKLĒS UN PĒTĪS, BET KAD POSTU NOVĒRSĪS?

AN Augstais bēgļu komisārs, ar Austrijas valdības piekrišanu, aicinājis sociologu un ekspertu bēgļu jautājumos Linus Grond pētīt un izmeklēt bēgļu sevišķi smagos gadījumus (Notstandsfaelle) Austrijā.

Gribētos vai apgalvot, ka bēgļu tiesiskais un materiālais stāvoklis Austrijā ir tas sliktākais Eiropā. Sevišķi sakāms tas par svešvalodās runājošiem bēgļiem. Bēgļu komisārs Austrijā Dr. Beermans atklāti atzīstas, ka līdz šim, kā AN Augstākais bēgļu komisārs, tā kristīgās palīdzības organizācijas, visu uzmanību un līdzekļus veltījuši tikai tautas vāciešu tiesiskā un materiālā stāvokļa uzlabošanai. Tā svešvalodās runājošo bēgļu stāvoklis daudzos gadījumos jau kļuvis katastrofāls. Bēgļu invalidiem Austrijā nav pensiju. Sevišķi smagie invalīdi, tāpat smagi slimie, starp tiem tbc slimie, un arī vecuma nespējīgie, kas katrā kultūras valstī tiek speciāli kopti, slimnīcās, kopšanas iestādēs ievietoti, — Austrijā [illegible] nometņu barakās, kur par to liktenī neviens neinteresējas, — labākā gadījumā — to dara līdzjūtīgi cilvēki — bēgļi.

Tā kā bēgļu komisārs Austrijā Dr. Beermans izrādījis vismazāko interesi svešvalodās runājošo bēgļu liktenim, pat apgalvojot, ka neesot tiesīgs(!) apmeklēt nometnes un iepazīties ar apstākļiem, un Austrijas iestādes vēl mazāk, — tad dabiski, ka bēgļu ziņojumi par valdošo postu gājuši pāri Austrijas robežām (daži pat sasnieguši senātoru Kerstenu), kur arī atradusi izpratni un „atgriezušies atpakaļ Vīnē un Ženēvā … Ir jūtamas arī sekas.

Pirms dažām dienām AN Augstais bēgļu komisārs, ar Austrijas valdības piekrišanu, aicinājis sociologu un ekspertu bēgļu jautājumos Linus Grond pētīt un izmeklēt bēgļu augstā komisāra mandātā esošos 230.000 bēgļus Austrijā, nometnēs un ārpus nometnēm, sevišķi smagos gadījumus (Notstandsfaelle) un iesniegt ziņojumu līdz ar priekšlikumiem, kā atrisināt slimo, veco un nespēcīgo bēgļu, kuriem nepieciešama speciāla kopšana, problēmu.

Linus Grond, pēc tautības holandietis, sociologs un eksperts bēgļu jautājumos, dzīvo Vīnē un ir katoļu baznīcas Sociālās Pētīšanas Institūta un Starptautiskā Katoļu Socioloģijas Institūta Bēgļu Jautājumos Vīnes biroja direktors. Viņa darbs pie bēgļu augstākā komisāra ilgšot 3 mēnešus.

Bēgļi cer, ka Linus Grond savu darbu neaprobežos tikai ar Austrijas valsts, apgabalu valžu un nometņu pārvalžu biroju apmeklēšanu, bet [illegible] tur, kā [illegible] komisārs Dr. Beermans un daudzas citas amatpersonas un komisijas, bet tieši [illegible] personiski ar [illegible] vietas.

Cerēsim! Arīs.

Kā veidojas Toronto būvniecība

A. Bērziņa referāts LSDA sarīkojumā

6. decembrī sv. Andreja baznīcas telpās Latviešu Saimniecisko Darbinieku Apvienība noturēja savu trešo referātu vakaru, ko ievadīja ar priekšsēža P. Rasipa uzrunu. P. Rasipš izteica, ka LSDA, redzot lielo interesi par līdzšinējiem priekšlasījumiem, nodomājusi katru mēnesi sniegt kādu referātu. Nākošais priekšlasījums būs par arodslimībām un apdrošināšanas problēmām.

Vakara referents A. Bērziņš runāja par Toronto pilsētas izveidošanu nākotnē. Vispirms B. pieskārās Toronto veidošanas procesam pirms 20 gadiem un atzīmēja, ka līdz 1941. gadam Toronto nebija izbūves plāna. Salīdzinot nekustamo īpašumu toreizējās cenas, var likties, ka tās bijušas ļoti lētas, bet patiesībā tā nav, jo Kanadā pēdējos 20 gados krauji cēlies dzīves standarts. Vēl 1942. gadā labi atalgota būvstrādnieka stundas alga bijusi tikai 40 centi, un tad pie mājas tikt bija daudz grūtāk nekā tagad. Sākot ar 1946. gadu Toronto pieņemts likums, kas ierobežo patvaļīgo pilsētas apbūvi. Tomēr jākonstatē, ka atsevišķās pilsētas daļās ir pieiets dažādi pie apbūves projektu izstrādāšanas. Visvairāk šīm problēmām vērību veltījusi Etobicoke un North York, kur ikviens var dabūt pirkt šo pilsētas daļu izbūves projektu ar attiecīgi apzīmētiem apbūves rajoniem un sīkiem norādījumiem.

IZREDZES NĀKOTNĒ

Apskatot būvniecības attīstību skaitļos, ir šāda aina: 1945. gadā uzbūvētas 3533 ēkas, 1946. — 4447, 1947. g. — 4257, 1948. g. — 4143, 1949. g. — 6712, 1950. g. — 9373 un 1951. gadā 13.026 ēkas. Ļoti dzīva Toronto ir nekustamu īpašumu pirkšana un pārdošana. Tā jūlija, augusta un septembra mēnešos pārdoti 8409 nekustami īpašumi 113.489.000 dol. vērtībā. Apskatot pārdoto vērtību pa rajoniem, interesanti atzīmēt ka šinī ziņā vērojama starpība, piem., 99 īpašumi Forest Hill maksājuši 3.912.000 dolaru, bet North York'ā 1782 īpašumi maksājuši 22.403.000 dolaru.

Pēc referenta domām būvniecībai Toronto un vispār Kanadā ir vislielākās nākotnes izredzes un nav sagaidāma apsīkšana. It īpaši St. Laurenta kanāla izbūves gadījumā Toronto skārs lielas pārvērtības. Sagaidāms, ka iekšpilsētā lielās sabiedrības centīsies celt savus birojus un lielās noliktavas. Tad viens pēc otra pazudīs palikušie dzīvokļu rajoni. Reizē ar to ievērojami celsies iekšpilsētas zemes gabalu cenas, kā tas jau daudzos gadījumos noticis.

Jāievēro arī citi apstākļi. Piemēram, veikalnieki paredz, ka apakšzemes dzelzceļš, kad tas sāks darboties, zināmos rajonos stipri cels veikalu apgrozījumus, kas savukārt ietekmēs nekustamo īpašumu cenas. Runājot par Toronto priekšpilsētās novietotajiem rūpniecības uzņēmumiem, B. atzīmēja, ka procentuāli visvairāk to ir New Toronto — 70 proc, atstājot dzīvojamām ēkām 30 proc. Forest Hill'ā tas ir otrādi — 10 proc. komerciāliem uzņēmumiem, bet dzīvojamiem rajoniem 90 proc. Scarboro pagaidām komerciāliem uzņēmumiem un rūpniecībai ir 25 proc., tāpat 25 proc. rūpniecībai ir Etobicoke rajonā. Pašai Toronto iekšpilsētai rūpniecībai un komerciāliem uzņēmumiem pieder jau 60 proc.

Pilsētas robežas nemitīgi aug un augs. Tur, kur vēl tagad ir apstrādāti lauki, drīz var pacelties jaunas Toronto priekšpilsētas, jo daudzas pašreizējās pilsētas daļas savu apbūvi nobeigušas — nav vairs brīvu vietu. Protams, apbūve turpināsies arī tanīs, jo vecās, mazās un apkārtnei nepiemērotās celtnes vienu pēc otras nojauks, lai dotu vietu modernām jaunbūvēm. Tā kā katrai pilsētas daļai ir savi jaunizbūves plāni un nevar runāt par visas Toronto izbūves kopēju plānu, tad nav sagaidāms, ka Toronto pilsētā varētu izveidoties pilnīgi atsevišķi rūpniecības, tirdzniecības un dzīvojamie rajoni. Ikvienai pilsētas daļai ir vairāk vai mazāk paredzētas vietas rūpniecībai vai dzīvošanai.

Arvien stingrāk sāk rūpēties par dažādo noteikumu ievērošanu, kāpēc ikvienam, pirms tas pērk māju vai zemes gabalu, jāgriežas pilsētas valdē un jānoskaidro, vai objekts atbilst viņa vajadzībām. Tāpat māju pircējiem ir jā[illegible], vai attiecīgā rajonā ir atļauts izīrēt istabas, kaut gan pēc līdzšinējās prakses uz šo noteikumu pa lielākai daļai neskatās stingri.

Beidzot referents vēl salīdzināja Toronto ar Čikāgu un izteica domu, ka ar laiku, tāpat kā Čikāgā, arī te iekšpilsētā izveidosies tikai veikalu un biroju ēku kvartāli un iedzīvotāji pārvietosies perifērijā.

Pirmā latviešu veikala Toronto 3 gadi

Veikala īpašniece H. Pētersone kārto ziedus savā veikala skatlogā.

Nevis nauda, bet enerģija un izturība ir tā, kas veido mūsu dzīvi svešumā. Izcils piemērs tam ir Lotusa puķu veikals, kas šinīs dienās svin savu trešo dzimumdienu un pirms dažām nedēļām pārcēlies jaunās telpās Bloor un Bathurst ielu stūrī.

Veikala īpašniece agr. H. Pētersone par uzņēmuma dibināšanu stāsta, ka šis ir bijis pirmais latviešu — jaunkanadiešu veikals Toronto un sākts ar dažiem simtiem dolaru, bet milzīgu enerģiju. Pēc divu gadu pastāvēšanas tagadējā īpašniece atpērk veikala daļu no otras līdzīpašnieces un nepilnu gadu vēlāk pārceļas uz modernākām un labi situētām telpām. Pagājušajā vasarā, lai iepazītos ar ziedu kārtošanas metodēm ASV, H. Pētersone beidz puķu kārtošanas un dekorēšanas kursus Gvelfas lauksaimniecības augstskolā. Jaunajās telpās veikala apgrozība palielinājusies tik ļoti, ka nedēļu nogalēs nodarbina piecus palīgus, neieskaitot puķu izvadātājus.

Īpašnieces „labā roka" ir pazīstamā Jelgavas dārznieka Gotsona meita agr. M. Čube. Ja sākumā Lotusa galvenie klienti bijuši baltieši un vācieši, tad tagad veikals gūst arvien lielāku kanadiešu atsaucību un prāvs ir arī telegrafisko pasūtinājumu skaits no citām valstīm. Jaunajās telpās, kas saista savām spoguļu sienām, moderno iekārtu un lielo ziedu daudzumu, dabūjami arī latviešu keramiķu Z. Jurševska un H. Vilkas izstrādājumi Atzīmējams, ka H. Pētersone savu brīvo laiku ziedo darbam Toronto Latviešu Nac. Teātra trupā, kur viņas pleci iznesuši Sprīdīša un Andas (Pūt vējiņi) lomas.

Lai darbs un izturība vada Lotusu arī turpmāk! **Ku-kū.**

Vislētākā un visplašāk lietotā brīnumzāle

ASPIRĪNS

Pirms 2350 gadiem Hipokrats jau lietojis aspirīna vielas. — Vai aspirīns kopā ar koka kolu rada reibuli?

ASV iedzīvotāji diennaktī patērē 42 milj. aspirīna ripiņu. Tā arī aspirīna lietošanā amerikāņiem pieder rekords. Briti šo dziedvielu patērē tikai 10 milj. tablešu gadā. Šie dati savākti tikai par tīrā aspirīna lietošanu un neattiecas uz citām tabletēm, kas bez aspirīna kā pamatvielas satur arī citus piemaisījumus (anacīnu, empirīnu, buferīnu u. d. c. v., pavisam ap 60 patentlīdzekļu ar aspirīnu pamatā). Aspirīnu atrada jau pirms 100 gadiem, bet medicīna to sāka lietot tikai pēdējos 50 gados. Tomēr vēl šodien ārsti to atzīst par vienu no visderīgākām zālēm sāpju mazināšanai, vai tās būtu galvas sāpes, reumatisms, vēža v. c. sāpes. Ka aspirīns veicinātu miegu, nav pierādīts. Jēlas universitātes zinātnieki 4000 medicīniskos eksperimentos konstatējuši, ka aspirīns nekļūst par ieraduma zālēm tādā nozīmē, ka, pārtraucot tā lietošanu, tas kaitētu veselībai. Aspirīns nav kaitīgs sirdij. Savādākais tas, ka par spīti 10.000 eksperimentiem, ārsti vēl nezina, kā īsti aspirīns iedarbojas uz cilvēka organismu. Tagad ārsti to paraksta gan norīšanai, gan kakla skalošanai, gan pilienos, pulveros, gan tabletēs. Drudža slimniekam pēc aspirīna ieņemšanas krīt temperātūra, bet ja to ieņem galvas sāpju remdināšanai — temperātūra nemainās. ASV sirds slimību dziedniecības kongresā aspirīns slavināts kā brīnumzāle muskuļu reumatisma ārstēšanai. Patlaban 13 pētniecības centri ASV, Kanadā un Anglijā apmainās pieredzēm par aspirīna kortizona un ACTH līdzekļu ietekmi, pie kam jau vienprātīgs atzinums, ka aspirīnam nav to nelabvēlīgo pēcseku, kas iespējams pie pārējām divi „brīnumzālēm".

Aspirīns pieder pie salicilātiem, un Hipokrats jau pirms 2350 gadiem dzemdībās pielietojis vītolu mizas, kas satur salicilātus. Zinātnieki konstatējuši, ka aspirīnu parasti gan nepanes ļaudis ar ļoti jūtīgu kuņģi, jo aspirīns ir skābe. Ārsti tagad pasūtina sev krāsainas aspirīna tabletes ovālā, trijstūra vai šķautnainā veidā, un paši tās sniedz slimniekiem kā kādu noslēpumainu brīnumzāli. Ārstiem pieredze, ka daži slimnieki prasa tikai zaļās, daži tikai dzeltenās tabletes, tās esot tās labākās, citas viņiem nelīdzot, kaut gan visās tajās ir viens un tas pats aspirīns.

Jaunākās baumas, kas sasniegušas ārstu ausis, ir tās, ka aspirīns, ieņemts ar koka kolu, radot reibuli. Tādēļ arī tik milzīgs aspirīna noiets ASV dienvidvalstīs. Protams, tas nav tiesa, bet fakts ir, ka šāda kombinācija rada cilvēkā pacilātību: aspirīns, kā analģezisks līdzeklis, atņem sāpes, koka kola savukārt satur kofeīnu un ir stimulants. Abi kopā paceļ labsajūtu. Tas pats rezultāts, ja aspirīnu ieņem ar kafiju.

Norijot aspirīna tableti, kristālīšus apsorbē mazā zarna. 10 min. vēlāk acetilsalicilskābe jau uzsūkta asinīs. Ja aspirīnu ieņem ar ogļskābiem ūdeņiem (soda, v. tml.), iedarbība ātrāka un mazāka skābes reakcija. Aspirīna sastāvs asinīs konstatēts 24 stundas. Galvas sāpju remdināšanai ieņemtās tabletes iedarbība ilgst 1 stundu. Reumatisma un ģiktssāpju apturēšanai jāņem 1 - 3 tabletes ik pa 2 stundām. Aspirīna krājumi jāpasargā no bērniem, bet pieaugušie arī pie milzīgām devām drīzāk kārtīgi izvemjas nekā noindējas. Saindēšanās ar aspirīnu pazīmes: vemšana, skurbums, ausīs zvana, pusnesamaņa.

Kk.

Latvijas pirmās pastmarkas 35 g. jubileja

18. novembrī mēs atzīmējām Latvijas valsts nodibināšanas 35 gadu jubileju. Tikai mēnesi vēlāk, t. i. 19. decembrī, šāda jubileja pienāk arī Latvijas pirmai pastmarkai.

Pastmarka ir gauži sīka, un tomēr nepieciešama lieta valsts dzīvē.

Pašā sākumā pēc Latvijas nodibināšanas pasta sūtījumiem vēl izmantoja krājumā esošās krievu pastmarkas, jo līdz ar valsts nodibināšanas dienu tīri techniski nebija iespējams visu uz reizi pārgrozīt. Veco marku krājumiem izsīkstot, bija nepieciešami iegūt jaunus vietā. Pirmo Latvijas marku zīmējumu pagatavja Ansis Cīrulis, tā saucamās „saules zīmējuma" markas.

Sākuma posmā jaunā valsts cīnījās ne vien ar līdzekļu, bet arī visādu materiālu trūkumu. Nebija dabūjams arī marku iespiešanai nepieciešamais papīrs. Vācu armija bija nometusi Rīgā lielu daudzumu ģentrālstāba kartes. Uz šo karšu baltās puses tad arī iespieda jaunās valsts pirmās markas. To darīja ne oriģinālitātes dēļ, kā to kādreiz bija norādījis kāds ārzemju filatēlistu žurnāls, bet gan nepieciešamības spiesti. **Papīra trūkuma** dēļ arī vēlākie iespiedumi izdarīti uz dažādiem papīriem kā rakstāmpapīra, **cigarešu papīra**, vienkārša balta papīra un pat uz vienpusīgi apdrukāta naudas zīmju papīra. Bagāts dara kā grib, nabags — kā var.

Pirmās Latvijas pastmarkas ir iespiestas Rīgā A. Šnakenberga **un** valstspapīru spiestuvē. Katrā loksnē ir kopā 228 markas. Markas ir nezobotas un arī zobotas jeb perforētas. Biezais, **nepiemērotais karšu** papīrs ir bijis par iemeslu perforējamās mašīnas bojājumiem. Tā cauri izkļuvušas **citas loksnes tikai** daļēji zobotas. Latvijas marku speciālkollekcionāriem tādas daļēji zobotas markas ir īsti retumi un tās tiek ļoti meklētas. Runājot par Latvijas marku kļūdainiem izdevumiem, nevar nepieminēt to, ka tieši valsts sākuma posmā marku izdevumos var sastapt vairāk kļūdu, kamēr pēdējos marku izdevumos kļūdas atrodas ļoti maz. Pilnīgas Latvijas marku kollekcijas, neskaitot kļūdainās markas un paraugiespiedumus mums, trimdiniekiem, ir tik nedaudziem līdzi. Šāda marku kollekcija kā sīka vēstures grāmata pilnīgi rāda valsts sākuma posma grūtības, vēlāko uzplaukumu, mūsu valsts svarīgākos notikumus kultūras dzīvē, saimnieciskā laukā un citur. Pēdīgi šāda kollekcija rāda arī mūsu zemes okupāciju, izmisīgo, bet arī nesekmīgo cīņu brīvības atgūšanai un tautas daļas izkļūšanu trimdā (D.P. Camp izdevumi). Baltās lapas kollekcijā gaida pēc Latvijas atbrīvošanas un tai sekojošiem jauniem marku izdevumiem.

J. R.

L N A K

Padomes 2. sesija . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Runājot par 1954. gada sarīkojumu kalendāru Toronto A. Svenne ziņoja par pēdējā organizāciju sanāksmē pieņemto vēlējumu, rezervēt organizācijām zināmas dienas. Apspriede šai jautājumā paredzēta 8. janvārī.

Tālāk A. Svenne ziņo, ka pēdējā organizāciju sanāksmē B. Rubess (DV) nācis ar projektu, kā panākt koordinētu ziedojumu vākšanu aprūpei un ziedojumu sadali. Organizāciju pārstāvji lūdza A. Svenni sasaukt organizāciju sanāksmi šī jautājuma apspriešanai, ko paredz 15. janvārī.

Lai iesaistītu aprūpē iespējami vairāk latviešu, tad domā, noorganizēt ziedojumu vākšanu, apmeklējot ziedotājus mājās. Tāpat ziedotāji varēs izvēlēties ziedošanas laiku.

A. Svenne uzsver, ka visumā latvieši ziedo labprāt, ir tikai jāprot atrast pareizo vākšanas veidu. Kā piemēru A. Svenne min Portartūru, Kingstonu un Maskoku, kur neskatoties uz mazo latv. skaitu, iesūtīti ziedojumi $75.51 un $31.50, ziedojot visiem bez izņēmuma.

Dažādos jautājumos V. Kaļiņš ierosināja nodibināt komiteju, kas rūpētos par līdzekļu vākšanu Tautas ablvai Teodoram Reiteram viņa 70 gadu dzimumdienā. Šāda komiteja ir jau Zviedrijā, un tanī darbojas A. Norītis, J. Grīns un V. Strēlerte. Ierosinājumu pieņem, un komitejas priekšsēža pienākumus uzņemas V. Kaļiņš. Pārējos locekļus aicinās individuāli, ne no organizācijām.

Tālāk V. Kaļiņš ziņo, ka kādai latviešu ģimenei Argentīnā, kas vēlas pārcelties uz dzīvi Kanadā, ceļa izdevumu segšanai vajadzīgs aizdevums ap 2.000 dol. Pusi aizdevis kāds ģimenes paziņa. Palīdzības nozares vad. Liepiņš ziņo, ka nozarei nav līdzekļu aizdevumam. V. Kaļiņš īsumā raksturo latviešu bēdīgo stāvokli Dienvidamerikā, kur ne tikai mazā izpeļņa, bet klimats ruinē veselību, tāpēc aizdevumu sagāde ir nepieciešama.

LNAK valde tomēr šinī ziņā nekādu atrisinājumu nevarēja atrast un aizdevuma sagādi neuzņēmās.

W. R. GAMBLE

Real Estate Grand Valley, Ont.

Steidzami pārdod lauku saimniecību. 100 akru, upe robežās, laba dzīvojamā māja un kūts, elektrība. Kūts iekārtota putnkopībai.

3 jūdzes no pilsētas.

Cena $8.000, iemaksa $2.500

Bez tam piedāvājam vairākas ļoti labas saimniecības ar $1.000 un $1.500 iemaksām

ALFRĒDS APSE

R2 Laurel, Ont.

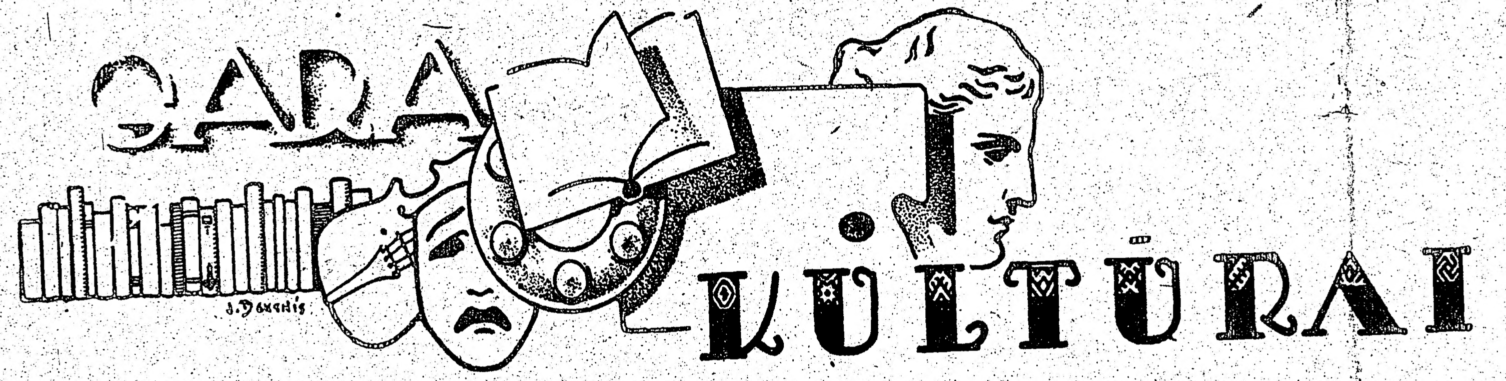

IGAUŅU DZIEDĀTĀJAS H. BETLĒMAS KONCERTĀ

Nedēļas atstarpē mūsu ausis lutinājuši divi ievērības cienīgi Baltijas tautu mākslinieki: latviešu izcilais čellinieks Ingus Nāruns un nule kā dzirdētā igauņu dziedātāja Helmi Betlēma. Pēdējā savu koncertu bija rīkojusi Ītona auditorijā, kur arī latviešu spējīgākiem māksliniekiem vajadzētu dot izdevību uzstāties.

Ir sevišķi patīkami sagaidīt vairāk nekā tas sola: gaidījām reputētas igauņu dziedātājas krietnu, solidu veikumu, bet tikām aplaimoti ar tik liela stila vokālistes priekšnesumu, kādu Baltijas tautām nav daudz. H. Betlēmas balsij nav nekas transcendentāls vai pat kas sevišķs: patīkamas, bet ne pārāk skanīgas augšas, jauki tembrēts vidējais reģistrs, silti apakšējie toņi. Plašais diapazons ievērojami izlīdzināts, tādējādi pretendējot uz viengabalainību kā liriskā, tā drāmatiskā soprāna partijās. Tonis plūst viegli, nepiespiesti, ar taisni tik daudz vibrato, cik nepieciešams, lai balss nezaudētu dzīvību, spožumu.

Bet koncerta pārliecinātājs faktors ir v e i d s, kā H. Betlēma šo balsi izmanto. Man grūti atcerēties, kur es būtu dzirdējis tik niansētu, mērķtiecīgi izvērtētu balsi kā šo: katrs kāpinājums ir rūpīgi izsvērts, kā mūzikālajā, tā vokālajā plāksnē, „pianissimo" nianses pielietotas bez efekta. V i e n k ā r š ī b a, skaists mūzicēšanas prieks, ir šīs mākslinieces slavējamās īpašības — dotības, kuras sastopam tik reti, it sevišķi pie vokālistiem, kuriem vairāk rūp spoža augša, nekā dzidra mūzikālā fraze.

Dziļi aizkustinoša bija vācu romantiķu dziesmu interpretācija, teicamā dikcijā, kur māksliniece arī varēja izdevīgi parādīt savas bagātīgās vokālās skolas dažādās nokrāsas: Šūmaņa „Ich grolle nicht" un Brāmsa „Wieder leiser wird mein Schlummer" bija vienkārši saistošas. Starp daudz citām, teicami atskaņotām dziesmām vēl it īpaši gribētos citēt Verdi „Aīdas"" Rečitatīvu un Āriju, kā arī somu komponista Kūla vokāli briljanto un reizē izteiksmīgo dziesmu „Skūpsts", kuru H. Betlēma sniedza drāmatiskā, bet mūzikāli savaldīgā iztēlē.

Krāsaini, izteiksmīgi pavadīja jaunais igauņu komponists Ūdo Kasemets, tagad mācības spēks Hamiltonas Konservātorijā. Pirms neilga laika tikām dzirdējuši viņa komponētās klavieru prelūdijas — apdarē interesantus, bet mūzikālā izjūtā pamežonīgus eksperimentus, t. s. „dodekafonisma" valodā. Šoreiz H. Betlēma meistarīgi dziedāja viņa Prologu un Mīlas dziesmu no poemas „Ad astrā", kas liecināja, ka šajā mūziķī pulsē dziļi cilvēciska un smalkjūtīgi e k s p r e s ī v a dvēsele, kuru būtu aplam apzināti noslāpēs 12-toņu sistēmas pasauso formulu receptēs. Dziedātājai tika daudz aplausu un ziedu: igauņiem pamats būt lepniem uz šādu mākslinieci.

Tālivaldis Ķeniņš

BALTIJAS PĒTĪŠANAS INSTITŪTS

SEKMĒSIM ZINĀTNIEKU DARBU

Ar Rietumvācijas valdības materiālo atbalstu Bonnā š. g. 1. janvārī nodibināts un uzsācis darbību Baltijas Pētīšanas Institūts. Tā uzdevums ir sekmēt Baltijas, t. i. Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēstures, valodas un citu kultūras nozaru pētīšanu, iesaistot šai darbā attiecīgo tautu zinātniekus. BPI pašlaik var piešķirt ik mēnesi sešiem baltiešu zinātniekiem stipendijas zinātnisku uzdevumu veikšanai un atbalstīt stipendijām ik semestri ap 30 baltiešu studentu Vācijā. BPI sācis arī veidot Baltijas biblioteku un paredzējis ik gadu izdot gada grāmatu ar baltiešu zinātnieku darbiem. Darbību attīstot, BPI cer sasniegt 3 mērķus: ierosināt un sekmēt pētījumus nacionālajās disciplīnās, veicināt pazīšanos pašu baltiešu starpā un uzņemt kopš 1944. gada pārtrauktos sakarus ar zinātnes institūtiem citās zemēs. Šai nolūkā nepieciešami izveidot zinātnisko publikāciju nozari tā, lai tā varētu sniegt arvien plašākus un nozīmīgākus pētījumus. Tas prasa prāvus līdzekļus. BPI cer, ka latviešu sektoram tos sagādās latviešu sabiedrība. Novērojumu un piedzīvojumi tomēr rāda, ka mūsu trimdas organizācijas šinī nozarē maz var līdzēt. Bet ja ikviens, kas atzīst BPI mērķus, — biedrība, organizācija, uzņēmums vai privātpersona, ietestos Institūta par biedri - veicinātāju, samaksājot biedru naudu vismaz 20 DM — 5 dol. gadā, un ja šādā veidā visā pasaulē izkaisītie latvieši sanāktu tikai 5500 biedru, tad BPI vajadzības būtu segtas un tas savus nodomus varētu pilnā mērā realizēt. Nav domājams, ka šī niecīgā summa varētu apgrūtināt biedrības gada budžetu, bet latviešu zinātnei tā būtu liels ieguvums. Bez tam: ši biedra nauda nav ziedojums, jo katrs biedrs - veicinātājs tiks kompensēts ar BPI gada grāmatu.

Jātzīmē, ka līdz 1. oktobrim BPJ iestājušies 48 biedri - veicinātāji, iemaksājot 746.09 DM, bet arī šī mazā summa jau atļauj latviešu sektoram gadagrāmatā paredzēto lokšņu skaitu divkāršot.

Gribas cerēt un ticēt, ka augšējās rindiņās paudums pārliecinās par šādas kultūras ārtavas lietderīgumu un vajadzību. Tādā gadījumā līdzam neatlikt savu pieteikumu uz pēcdienām, jo BPI-am jau visā drīzumā, līdz 1954. g. 1. janvārim, jānoskaidro gadagrāmatas tirāža.

Nauda sūtāma tieši BPI-am vai arī Rhein - Rühr Bank, Bonn; Konto 31405, Baltisches Forschungsinstitut. Biedru naudas saņemšana tiks kviteta latviešu laikrakstos.

Prof. Ed. Šturms,
BPI vadītājs.

Andrejs Eglītis

ŠODIEN

Es domāju par upēm
Kur skanot vižņi ies —
Un tāliem gāju putniem,
Kas mājās nepārskries.

Es domāju par brāļiem,
Ko celdams nepiecels;
Kad pērkoņi un zibens
Līdz dzīlēm kapus šķels.

Es domāju par tautu,
Kam uguns drānas auž —
Par cerībām un gaismu,
Ko nāvei cauri jauž.

Dzejnieks Andrejs Eglītis Stokholmā rosīgi darbojas Latviešu Nacionālajā Fondā, ziedodams tam visu savu sirdsdedzi. Uzņēmumā dzejnieks apskata Rūd. Kronberga jaunākos darbus, kurus viņš gleznojis šovasar Parīzē.

„Pieklīdušais kaķēns" Losandželosā

Losandželosas latviešu drāmatiskās grupas pēdējais iestudējums bija J. Pētersona „Pieklīdušais kaķēns", kura pirmizrādē 28. novembrī galvenā lomā redzējām bijušo Tautas teātra aktrisi, dziedātāju S. Jansoni, kura ar savu māksliniecisko sniegumu augstu pacēla izrādes vērtību. Labi bija arī pārējo lomu tēlotāji: Brūveris — Viesturs Jurševskis, Helena — Alma Gernatovska, Edgars — Imants Tilgass, Austra — Mudīte Šuriņa — Howelle, Tonija Kronberga — Zelma Ābele, Arājs — Olafs Stumbrs un Valgums — Edgars Gernatovskis.

Izrāde bija labi saliedēta, par ko pateicība pienākas lugas iestudētājam Dr. Jānim Vācietim, kurš, dzīvodams vairāk kā 40 jūdžu no Losandželosas, bija trīs reizes nedēļā braucis uz mēģinājumiem, nerēķinot stundas un jūdzes. Tīkamas bija arī gleznotāja Kazimira Laura gatavotās dekorācijas, kam savu padomu nebija liedzis gleznotājs Aleksandrs Nukša. Administrātīvos pienākumus veica teātra ilggadīgais priekšnieks Arvīds Pukinskis un administrātors Ilgvars Dižgalvis.

Skatītājiem izrāde patika, un jau tūlīt pēc izrādes beigām ienāca vairāki pieprasījumi izrādi atkārtot, bet teātris to domā darīt ne ātrāk kā janvārī.

Nākošā iestudējumā paredzēta Brigaderes „Ilga" bij. Nacionālā teātra aktiera Anša Tipāna režijā.

J. D.

JAUNĀS PAAUDZES GLEZNOTĀJS JĀNIS STRODS

JĀŅA KALMĪTES SPECIĀLRAKSTS LA

Esmu liecinieks kāda latviešu gleznotāja izaugšanai trimdā, kādēļ mans pienākums par viņu pastāstīt. Tas ir Jānis Strods.

Pirmajā trimdas gadā Vācijā franču zonā kādu dienu viņš bija atnācis pie manis no 18 klm. attālās vācu sādžas, kurā viņš, viens pats latvietis, dzīvoja. Atminējos, ka biju viņu dažreiz redzējis Rīgā, gleznotāju sabiedrībā.

Kļuvām pazīstami, vēlāk draugi.

Ar divriteni viņš pie manis atbrauca bieži. Arī es kājām aizgāju pie viņa ne jau vienreiz vien. Un tā iznāca, ka visus 5 Vācijā pavadītos gadus vajadzēja gandrīz vai kopā nodzīvot ar Jāni Strodu.

Bija labi būt toreiz pie Jāņa Stroda. (Arī vēl tagad ASV. Viņš dzīvo Čikāgā un pa laikam gatavo skaistas un ļoti oriģinālas dekorācijas latviešu teātrim.) Jo, lūk, viņš bija atvedis līdz no dzimtenes kādas 8 koka kastes, pilnas latviešu grāmatām. Tur bija gandrīz vai visi Zelta Ābeles izdevumi. daudzas grāmatas par glezniecību, Valsts papīru spiestuves izdotie Latvju raksti, lielie Latvju Dainu sējumi, Latvju balets, Latvija 20 gados, un citas labas grāmatas. Bet viņš bija atvedis līdz no dzimtenes arī Šveica, Skulmes, Tīdemaņa, Milta, Vidiņa un citu latviešu gleznotāju darbus. Vēl viņam bija līdz vecāsmātes cibiņa, kādus 100 gadus veca, Daugavā atrasts dzelzs laikmeta cirvis, Latgales segas, dvieļi. prievītes, Latgales māla vāzītes, kokā griezti krucifiksi, un daudz citu brīnumjauku lietu. Ar šīm mantām Jānis Strods bija iekārtojis un izdaiļojis savu māju un turklāt ar tik apbrīnojamu gaumi, ka grūti bija to atstāt pēc ciemošanās pie viņa.

Jāņa Stroda vecāku dzimtene ir Latgale. Pats viņš audzis Rīgā (dzimis 1908. g. 23. dec.). Vasaros gan ganos gājis pie dažādiem saimniekiem Vidzemē un Zemgalē.

Kādu dienu Jānis Strods nejauši parādīja dažus savus zīmējumus, kuri bija radušies Latvijā. Iepatikās. Varbūt manas ierosmes, varbūt citu iemeslu dēļ, bet viņš sāka daudz zīmēt. Viņš zīmēja ar ogli un ar melno krītu. Viņš zīmēja ceļus un tiltus. Ekspresīvus, pilnus iekšēja satraukuma un izjūtu. Sapratu, kādēļ trimdinieks zīmē ceļus un tiltus.

Bet Jānis Strods arī meta tiltus. Viņš meta kultūras tiltus. Viņam ir apbrīnojama īpašība ātri uzņemt saites ar citiem cilvēkiem un citu tautu piederīgiem. Inteliģentie vācieši, sevišķi jau nu gleznotāji, tapa viņa draugi, tāpat lietuvieši, igauņi un franči. Tiem visiem tad nu bagātīgi tika rādīts un stāstīts un klāstīts kaut vai par to pašu vecāsmātes cibiņu un citām lietām.

Tad sākās laiks, kad vajadzēja rīkot un iekārtot izstādes Baden-Badenā, Badoihausenā, Rotveilā un citās Vācijas pilsētās. Nekad neaizmirsīšu, kādu varēšanu un pavisam ārkārtējo gaumi un izdomu Jānis Strods parādīja šo izstāžu iekārtošanā un mūsu brīnišķīgo audumu un citu latviešu lietu izstādīšanā. Protams, tika izstādītas arī Jāņa Stroda no dzimtenes līdzpaņemtās mantas. Un šo izstāžu laikā pa pilnam tika mesti kultūras tilti.

Bet ne jau nu iekārtot vien vajadzēja izstādes, vajadzēja arī braukt uz daudz un dažādām vietām tās skatīt: uz Mincheni, Freiburgu, Augsburgu, Bādén-Bādeni. Tas tad bija tā, kā kad no Latvijas būtu braucis ārzemju ceļojumā. Toreiz Vāciju apceļoja labas franču un citu tautu mākslas skates. Tās visas bija jāredz.

Grāmatas un žurnāli par glezniecību tika pirktas ļoti daudz. Un Jāņa Stroda grāmatu klāsts tapa aizvien prāvāks.

Laivas, mūsu dzimtenes jūrmala un zvejnieku ciemi bija nākošais Jāņa Stroda zīmējumu cikls.

Bet kādu dienu viņš bija sācis zīmēt figūru, cilvēku. Pirmie zīmējumi bija bērna galviņas, tad akti un Kristus tēls. Skaistā apdarē, labā technikā un jo sevišķi nevainojamā kompozicijā ienesti darbi. Ja ceļu un tiltu zīmējumos tik tikko iezīmējās personība un vienreizība, tad šajos darbos tā jau ir pavisam izteikta. Visi šie darbi ir druskū mistiski, katrā ziņā ļoti ekspresīvi, dīvaina, garīga satraukuma pilni. „Cilvēku, iekšējo cilvēku es gribu tēlot, un tā lai ir mana māksla!" teica vienreiz Jānis Strods. „Cilvēks, mani interesē tikai cilvēks!" viņš teica. Un cilvēku viņš meklē izmisis un nepārtraukti arī dzīvē.

Ar viņa Latgales tēlojumu ciklu sākās krāsās izvestie darbi. Pirmie temperas technikā, tad eļļā. Labi noskaņoti un izjusti gleznojumi ar skaistu un dažādotu virsmas apdori.

Jāņa Stroda pēdējos šeit, ASV, darinātos darbos (Latgales ainavas, portreti un akti) iezīmējas tas pats ceļš, kuru sāka mūsu glezniecībā Adams Alksnis, Teodors Ūdris, Matvejs un kuru turpināja Kazaks, Grosvalds un kuru šodien turpina daudzi dzīvie latviešu gleznotāji. Un šis ceļš jau ir tas, ko saucam par latviešu mākslu, vai — kā to Eiropā pau pazina — Rīgas skolu.

Tātad viens labs gleznotājs latviešiem vairāk.

Jānis Kalmīte

REDAKCIJAI PIESŪTĪTAS GRĀMATAS

Ceļa Zīmes Nr. 15; V. Tones darbu mape (Zelta Ābeles apgāds); Cross Road Country Latvia, Ed. Andersona redakcijā; Vecie Strēlnieki mūžības gaismā — J. Goldmaņa un Ed. Medņa redakcijā; Druvas literārā gada grāmata; Rokas grāmata un pilnīgs kalendārs latviešiem ASV un Kanadā, J. Kadiļa apgāds; Konstantīna Raudives Dieva zīmogs, Druvas apg.

KULTŪRAS APSKATS

Pianiste Edīte Timermane šais dienās salaulājusies ar skolotāju institūta absolventu, tautsaimnieku Jāni Ozolu.

*

Gleznotājs Jānis Tīdemanis ar ģimeni šais dienās pārcelies no Montreālas uz Toronto, kur apmetīsies uz pastāvīgu dzīvi. Šim nolūkam Tīdemanis nopircis namu 148 Lee Ave. Jaunajā īpašumā iespējams ierīkot arī darbnīcu, kur mākslinieks sāks jau rosīgi darboties.

*

Pazīstamais Kanadas nošu apgāds „The Waterloo Music Co." ar nosaukumu „Christmas Chorale" izdevis Tālivalža Ķeniņa Ziemsvētku moteti par temu „No debesīm es atnesu" jauktam korim, ar vai bez ērģeļu pavadījuma. Kompozicija ietilpināta „Folk Music Library" serijā, kuras papildināšanai apgāds T. Ķeniņam pasūtinājis arī pa vienam latviešu un franču tautas dziesmu aranžējumam, jauktam korim ar angļu tekstu.

*

Igauņu dziedātājas Helmi Betlēmes koncertu „The Globe and Mail" mūzikas recenzents Kraglands atzīmē par izcilu vācu dziesmu interpretāciju, lieku reizi pasvītrojot „jaunkanadiešu" devumu Toronto mūzikālās dzīves papildināšanai. Vokālā snieguma galotne bijusi „Aidas" Rečitatīvs un Romance ar dažām brīnišķām augšējām notīm". Slavēts arī pavadītājs, igauņu pianists — komponists U. Kasemets.

*

Nesen savā pagaidu mājvietā — Indiānāpolē — no plašās ASV un Kanadas koncertturnejas atgriezies pazīstamais The Latvian Trio ansamblis. Šķērsojot apm. 5000 jūdžu, koncertēts gan Toronto, Hamiltonā, Čikāgā, gan daudzās citās lielākās un mazākās mūsu tautiešu kolonijās. Turnejas nobeigumā mākslinieki izsaka sirsnīgu pateicību latviešu sabiedrībai par viesmīlīgo uzņemšanu un atsaucību

*

Stokholmas opera pieder privātai teātra akciju sabiedrībai, kura tagad nonākusi maksāšanas grūtībās. Zviedrijas karaliskā opera ar saviem uzvedumiem ir pazīstama visā pasaulē, bet modernie laiki un cilvēki vairs tik ļoti neciena operas. Valsts gan piemaksā milzu summas, ņemot līdzekļus no loteriju laimestiem, bet arī piemaksas izrādījušās par mazām. Pagājušā gadā sabiedrība saņēmusi vairāk kā 3 miljonu kronu pabalstu, bet tas viss galīgi izsīcis. Operā nodarbināti arī latvieši, starp citu Liepājas operas baletmeistars A. Kozlovskis.

M. Liepiņa

LIEPSALU ĻAUDIS

Romāns

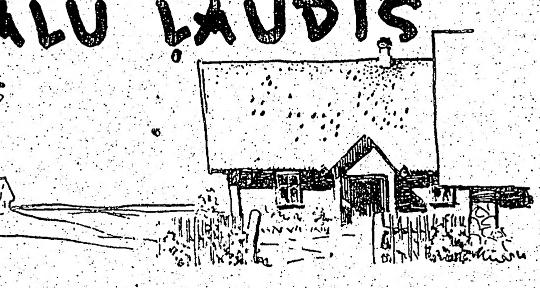

(6. turpinājums).

„Patiesību? Kādu patiesību jūs vēlaties?"

„Es gribētu, lai jūs man atzītos, vai esat vainīgs, vai ne, jo kā jūs zināt, atzīšanās ir grēku nožēlošana."

„Vai jūs, mācītāju kungs, ar zināt, ka ļaudis runā, ka neesot neviena vācu mācītāja, kas savā studiju laikā nebūtu nogalinājis kādu cilvēku?"

„Es redzu, jūsu nolūks ir pazoboties par mani," iekaisa Šterns.

„Tāpat kā jūs to darāt ar mani! Un tā kā es redzu, ka arī jūs piederat pie tādiem ļaudīm, tad iedrošinājos jautāt, cik cilvēku jūs īsteni esat noslepkavojuši savā studiju laikā?"

„Jūs topat nekaunīgs," Šterns tā uztraucās, ka sarkani plankumi šur tur parādījās viņa tuklajā sejā.

„Es tikai atkārtoju, ko ļaudis domā un kā runā, tāpat kā jūs to pašlaik darījāt ar mani," mierīgi pateica Goba un žēli noraudzījās Ieviņā, pār kuras vaigiem ritēja lielas asaras.

„Tie taču ir tumsoņi, kuru dvēselēs perinās rupji maldi," taisnojās Šterns.

„Nu tad jūs arī esat tāds pats tumsonis," ļauni izsaucās Goba.

„Es tumsonis Es... es? Atjēdzieties, ko jūs sakāt!" iekaisa vācu mācītājs un sapinās latviešu valodā, nenobeigdams savu nievu pilno valodu.

„Jā, jūs esat vairāk kā tumsonis, jūs esat neģēlis," Goba vairs nevaldījās, un viens apvainojums bira pēc otra.

„Es neģēlis, tumsonis? Slepkava?" šausminājās fon Šterns.

„Jā, jūs ar savām nepamatotām aizdomām slepkavojat mani un visu manu ģimeni. Jūs neesat dvēseļu gans, bet gan..."

„Nāciet pie vesela prāta! Ko es esmu jums ļaunu nodarījis, ka jūs tik nekrietni ņirgājaties par mani?" stostījās Šterns.

„Pagājušo svētdien aizlūgšanā par Ūdri, jūs esat teikuši, tik aizdomīgus vārdus, ka ļaudis, sava gana sakūdīti, tiešām sāks domāt, ka pagasta vecākais kritis no ļaunām rokām un es tas vainīgais. Vai tā nav kauna lieta?"

„Vai es to būtu teicis?"

„Nenoliedziet savus vārdus! To viss pagasts var apliecināt."

„Ak tāds jūs esat?!" iekaisa no jauna Šterns, „es nācu jums palīdzēt, bet jūs vēl mani apvainojat un uzvedaties kā negudrs, kā visa svētā noliedzējs."

„Ja jūs būtu īsts dvēseļu gans, tad jūs saprastu, ka mana tīrā sirdsapziņa ir mans vienīgais glābējs, mans spēka devējs — man cita palīga nevajag."

„Ko jūs pret mani, to jūs noziedzaties arī pret Dievu."

„Es pats atbildu Dievam par sevi un savim darbiem."

„Par saviem nedarbiem, jūs gribējāt teikt. Jūs savu soli bargi nožēlosit," gaisā dūri vicinādams, kliedza mācītājs. „Jūs esat īsts pagāns, lāsts pār jums un jūsējiem!"

„Ak vai! Kam jums tā vajag?" skaļi šņukstēja Ieviņa un nespēkā saļima.

Mācītājs vairs neatbildēja, bet, durvis trokšņaini aizcirzdams, izmetās laukā.

„Ieviņa, mīļā Ieviņa, cik viss tas bija sāpīgi! Tas bija par daudz nekrietni no viņa! Viņš meloja Dieva, cilvēku un savas sirdsapziņas priekšā. Es jūtu, ka esmu tuvu ārprātam, jo vesels prāts tādus zaimus nevar aptvert."

Ieviņa nekad nebija redzējusi savu vīru tik satriektu, tāpēc pati saņēma spēkus un viņu mierināja:

„Esi stiprs, paliec joprojām sirdī taisns un prātā drošs! Nezaudē savu labo gribu citiem palīdzēt, tad Dievs tev pašam dos veiksmi un sekmes."

„Bet neviens ar to nav kļuvis labāks, tu pati redzi, kas notiek pagastā. Baumas, smagas kā migla, veļas ap ļaužu prātiem," sāpīgi izdvesa Goba.

„Un tomēr tavi labie darbi tevi balvos, cels tevi priekā, saulītē," maigi glāstot viņa kuplos matus, Ieviņa runāja droši, kaut gan pašai bija tik grūti, grūti...

„Vai tu tam tici?"

„Jā, Kārli, es ticu, es ticu, ka viss ļaunais, naidīgais sagrūs kā čaugans ledus pavasara saulītē."

„Ak Ieviņa, man tomēr liekas, ka mūsu labie, gaišie sapņi sāk pamazām gaist... un tumšs, nežēlīgs posts sairdina mūsu spēkus..."

„Tā nerunā! Tikai cilvēks, kas dara ļaunu, iegūst ļaunu algu, tu visiem vēli tikai labu. Agrāk te bija gara nabadzība, tu devi visu rokām un sirdīm darba tīksmi un svētību, viss pagastā tagad zeļ un kuplo," Ieviņa viņu mierināja.

„Ja visi to saprastu!" izsaucās Goba.

„Ja ne tagad, tad vēlāk..."

5.

Un tomēr ļaunums nerima, bet pieņēmās. Kaut arī daļa tautiešu pagastā baumām neticēja, tomēr par to runāja visur, un visas runas un čuksti negribēja mitēties, bet pieņēmās, jo apriņķa priekšnieka palīgs bija devis pavēli atrakt nelaiķi un vēlreiz to ārstam apskatīt. Tas bija pietiekami, lai baumu plāsošais ugunskurs izplatītu deguma smaku visās malu malās.

Ieviņa cieta bezgala, bet saudzēdama savu vīru, viņa turējās stingri, lai gan tas prasīja no viņas pārcilvēcisku piepūli. Tomēr viņa bija nolēmusi izturēt par spīti visam, nesalūzt, lai nāk, kas nākdams. Viņa ticēja, ka Dievs viņus neatstās un beigu beigās taisnība uzvarēs. Vai tad visi mīļi vārdi norimuši? Vai tad visi pārvērtušies par skauģiem un ienaidniekiem? Nē, tas nevarēja būt, un šī ticība viņu stiprināja, kaut gan brīžiem arī viņai tāds dzīves apnikums viesās sirdī, ka viņa vairs nepaļāvās sev un domāja: nē, nē... ilgi viņa nespēs izturēt, viņa sabruks zem smagās sirdssāpju nastas, bet, redzot bērnu nevainīgās sejiņas, dzirdot viņu tīros smieklus, viņa saprata, ka viņa nedrīkst pagurt, ka viņai jādzīvo saviem bērniem.

Bet viņas ciešanas bija jau pārāk lielas, kad kādu pēcpusdienu raudās aizelsies ieskrēja Juris un žēli apkrita mātei ap kaklu.

„Kas tev ir dēls?"

„Māt', mīļā māt,' es krietni vien piekāvu Mārtiņu, krietni vien..."

„Tas, dēls, nav labi, tu zini, ka es tev esmu noliegusi kauties ar puikām."

„Bet es citādi nevarēju, es nevarēju tev šoreiz paklausīt," vēl skaļāk raudāja Juris.

„Ko viņš tev nodarīja?"

„Ak māmiņ, viņš tik slikti runāja par tēvu, par manu mīļo, labo tētiņu... un tad es citādi nevarēju..."

Pie šiem vārdiem Ieva nodrebēja un kļuva gluži bāla. Viņa ar mokām izdvesa:

„Ko viņš teica?"

„Viņš tik neļauki nosauca tētiņu, es viņam to nepiedošu, es vēl vairāk, es vēl negantāk viņu piekaušu, varbūt pat es viņam izsitīšu no mutes kādu zobu, kad viņš vēlreiz tik slikti runās par manu mīļo tēvu," dusmās iedeedzies, runāja Juris.

„Bet, mīļo puisīt', nedusmojies, neesi nikns, labi bērni tā neuzvedas!"

„Labi bērni tā neuzvedas!!! Bet kā viņš drīkstēja mani nosaukt par slepkavas dēlu?"

Ievai likās, ka viņai visi locekļi sāpēs pamirst, bet viņa centās pārvarēt sevi un mierīgā balsī teica:

„Mārtiņš ir ļauns muļķa puika, tu labāk griez viņam ceļu."

„Nē, māt,' es to nedarīšu, man viņš katrā ziņā jāpārmāca, viņš nedrīkst nepatiesi apvainot manu tēvu, es viņam to neļaušu..."

„Tu esi krietns zēns, tu aizstāvi savu tēvu, kurš ir pret visiem tik labs un cēls."

Ieva vairs nevaldījās, lielas asaras ritēja pār viņas bālajiem vaigiem.

„Kāpēc tu, māmiņ, raudi, tev nepatīk, ka es kaujos ar puikām? Bet tu taču redzi, ka es citādi nevarēju, tie ir riebīgi puikas, tos tev nav ko žēlot," taisnojās Juris.

„Nu labi, dēls, ej tagad pie māsiņām, palūko, ko viņas dara dārzā, es atpūtīšos, esmu nogurusi."

„Tu, māmiņ, esi slima, citādi tu neraudātu."

„Varbūt es esmu slima..."

Juris paklausīja un tūliņ izgāja laukā. Ieva palikusi viena, vairs nesavaldījās un sāpīgi nodomāja:

„Tad vēl arī tas! Mani nabaga, nelaimīgie bērni! Vai šīs brūces jel kādreiz sadzīs? Augstās Debesis, kāpēc sodāt mūs tik bargi? Ko esam noziegušies, ka tāds sods mums uzlikts?"

Viņa nometās ceļos un sirsnīgi lūdza:

„Dievs, Kungs, palīdzi man stiprai būt, palīdzi man drošai būt, īstai mātei saviem bērniem, īstam palīgam savam vīram! Kungs, neatstāj mani, neatņem mums savu svētību! Mūsu bēdām nav gala, cel mūs atkal saulītē! Dod man spēku pārvarēt visas grūtības, panest pacietīgi visas sāpes un nodarīto pārestību!..."

Šinī brīdī ienāca Goba un sāpēs sastinga, redzot Ieviņu tādā izmisumā.

„Ieviņ, mīļā, labā, kam tu tā raudi?"

„Ja tu zinātu, cik stipri es ciešu," nevilus paspruka Ieviņai šie vārdi.

„Mēs laikam bijām par daudz laimīgi, ka nelaime mums tik sāpīgi atriebjas. Vai liktenis vēl ilgi liks mums noraudzīties šai mežonīgajā baumu spēlē? Un mūsu bērni? Ja viņi kaut ko dzirdēs, vai tie tāpat necietīs kā mēs? Viņi jau lieli gana, lai visu saprastu."

„Juris šodien piekāvis Mārtiņu, jo tas bija tevi nosaucis par slepkavu."

„Ak Kungs žēlīgais! Nabaga bērns, tam jācieš tas pats, kas man, kas tev... Tagad tu pats redzi, kā tālāk dzīvot? Kā pārvarēt šīs necilvēcīgās ciešanas? Kā lai es pierādu savu nevainību? Saki, kā kā?!... Vai tas nav briesmīgi, ka es to nevaru... tad tiešām jau labāk nāve..."

„Ak vai, ko tu runā? Tu nedrīksti cilāt tādus vārdus, tev jābūt stipram, drošam, tev jācīnās par savu nevainību..."

„Bet kā lai es dzīvoju, ja dvēselē viss cēlais, labais ļaužu apsmiets? Auklēt sevī tikai naidu, ļaunumu, tas ir pāri maniem spēkiem. Ko tad tu vari gaidīt no manis?"

„Un par mani, mūsu bērniem tev nav jātur rūpe? Par mums tu nemaz nedomā? Tauta mani pazudinājusi, tikai viņa var mani atkal glābt..."

„Tu dzīvo tikai tautai, viņas priekiem, viņas bēdām, viņas untumiem. Es tavu dzīvi nevaru piepildīt, es neesmu tev nevajadzīga", galīgi izmisusi izsaucās Ieva.

„Mīļā, labā, tu mani pārproti, mēs abi esam viens, abi vienā nešķiramā būte laimē un nelaimē, darbā un atpūtā. Un tikai tauta var mūs atbrīvot no negoda, no posta, no lielā izmisuma, kādā mēs pašlaik abi atrodamies. Bet kā es atgūšu to pārliecību, ka tauta man tic? Kā lai es pierādu tai savu nevainību? Nu saki kā, kā? Vai es varu pāršķelt savas krūtis un visiem parādīt savu tīro sirdi? Vai kāds saprot tās smagās dvēseles ciešanas, kas jānes nevainīgam cilvēkam? Es esmu... mēs visi esam pazudināti uz visiem laikiem. Smagā pārbaude kā čūskas dzēliens saindē mūsu dzīvi."

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

Sniedzu pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS LIETĀS

Tel. RI 3670 līdz plkst. 8.30 pr. p., pārējā laikā HU 9-7848

Piedāvāju:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMUS, VEIKALUS utt.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA PIE MANIS, PALĪDZU

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ 2 GADIEM

bez proc. — uz 3 gadiem Aizdevums līdz $500.00

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

81 ERSKIN AVE, TORONTO

LATVIEŠI — JŪSU GRĀMATA IR IZNĀKUSI

Sakarā ar Latvijas valsts dibināšanas 35 gadu jubileju klajā nācis plašākais darbs par Latviju angļu valodā

CROSS-ROAD COUNTRY-LATVIA

(KRUSTCEĻU ZEME LATVIJA)

388 dubultformāta lapaspuses, 3 pielikumi un 236 ilūstrācijas, lielākā daļa vēl nepublicētas. CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA ir sengaidīta grāmata par Latviju, kas nepieciešama katram latvietim.

KĀLAB?

Tālab, ka tā ir **plašākais un vispusīgākais** angļu valodā publicētais darbs par mūsu zemi, tautu un valsti.

Izcili latviešu zinātnieki, kultūras darbinieki un publicisti bagātīgi illūstrētos, plašos rakstos rāda **Latvijas dabu un ģeografiskos apstākļus, pilsētas un laukus, vēsturi, izglītību un kultūras dzīvi, zinātni, mākslu, mūziku, literātūru un baznīcas dzīvi, saimniecisko dzīvi un satiksmi, sociālo iekārtu un reformas, latviešu tautas un valodas izcelšanos un attīstību, latviešu svētkus un tradicijas, latviešus ārzemēs un latviešus dzimtenē tagad, mūsu nākotnes izredzes un iespējas.**

Pielikumā: plašs statistiskais pārskats, plaša bibliografija, latviešu burtu un vietvārdu rakstības un izrunas tabulas, Latvijas un Eiropas kartes, Latvijas valsts ģērbonis un himna. Latvijas sūtņa Vašingtonā nelaiķa **Jūlija Feldmaņa** ievads, ALAs un KLB informācijas nozares vadītāja **Alfrēda Bērziņa** priekšvārdi, vēsturnieka **Edgara Andersona** redakcija un tulkojumi, Vartburgas kolledžas prezidenta **Dr. H. C. Becker'a** un rakstnieka **Dr. Raymond L. Baker'a** angļu valodas redakcija.

Autori: vēsturnieks **Edgars Andersons**, jurists **Alberts Auza**, komponists **Valentīns Bērzkalns** ķīmijas profesors **Dr. Bruno Jirgensons**, diplomāts un tautsaimnieks **Kārlis Kalniņš**, literātūras kritiķis **Jānis Rudzītis**, mākslas vēsturesun psicholoģijas profesors **Dr. Jānis Siliņš**, teologs **A. Siliņš**, diplomāts un vēsturnieks **Rūdolfs G. Šillers**, vēstures un jurisprudences profesors **Dr. Arveds Švābe**, **Harija Gricēviča** vāka zīmējums un titullapas.

Vērtīgā satura un krāšņā izskata dēļ grāmata sevišķi piemērota dāvināšanai. Kaut gan pašizmaksa ļoti liela, grāmatas cena — $9.80 brošēta, $12.50 iesieta un ar apvalku. Grāmatas sūtījumiem uz Kanadu atcelta muita.

Šī sludinājuma periodā iesietās grāmatas dabūjamas par brošēto grāmatu cenu

KATALOGS-KABATAS KALENDĀRS 1954. GADAM

Cena grāmatnīcās 50c. Mūsu tiešajiem pasūtinātājiem Katalogu-kalendāru piesūtām par brīvu. Formāts — parastais kab. kalendārs, cietā plastikas vāku sējumā, saturā kalendārijs, tabulas, adreses un plašs katalogs.

Grāmatu sūtījumiem uz Kanadu muita atcelta, saņemšana netraucēta.

LATVJU GRĀMATA, P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

DIVI JAUTRI DRAUGI vēlas iepazīties ar jaunavām līdz 33 g. v., kas dzimušas gada pirmajā pusē. Nopietni domātas vēstules lūdzam adresēt šī laikraksta kantorī — JAUNĀKAM UN VECĀKAM (644)

DEJU STUNDAS
N. ŠVĀNEBACHS
1 First Ave, Toronto, Ont.
HA 6978 RI 5697
— TANGO — FOKSTROTS — VALSIS — LĒNAIS VALSIS — RUMBA — JITTERBOOG —
PRIVĀTSTUNDAS
Pieteikšanās katrā laikā

LAUKSAIMNIEKS var iegūt apsaimniekošanai latviešu farmu Muskokas apkārtnē, (kaimiņos latviešu saimniecība). Rente nav jāmaksā. Pieteikties ar rakstu: 6 Lambton Ave E. Bērziņš. (648)

REST BAKERY
HAMILTONĀ
195 York St., tel. 3-2324
12 York St., tel. 2-6252
JUMS PIEDĀVĀ:
tortes, kūkas, smalkmaizītes, rupju rudzu maizi, kā arī visādu šķirņu desas un delikateses. (651)

Grāmatvedību; uzņēmumu darbības pārskatus un bilances; nodokļu lietas kārto VIRSGRĀMATVEDIS Tel. RA 2389, Toronto (619)

MEKLĒJU
Arnoldu Krūmiņu
NO TAURKALNES PAGASTA
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdzu rakstīt IRĒNEI ĀREI, 309 McMechen St., Baltimore 17, Md. U.S.A.

IZĪRĒJAMS daļēji mēbelēts trīs istabu dzīvoklis ar virtuvi un vannas istabu (2. stāvs). Zvanīt vakaros. GE 5515, Toronto. (574)

ROSEDALE — GLEN Rd. rajonā izīrējama mēbelēta istaba. Tel. RA 5303, Toronto. (659)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam vai vieniniecei uz vēlēšanos pilna pansija. Apskatīt pēc plkst. 5 111 Pacific Ave Toronto. (655)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba divām vai vienai personai ar vārīšanas un parkošanas iespēju. Bloor — Avenue Rd. rajonā. Tel. MI 3438, Toronto. (660)

IZĪRĒJAMA istaba ar visām ērtībām Logan — Gerrard rajonā. Zvanīt pēc plkst. 4. HA 0095, Toronto. (657)

KLUSĀ MĀJĀ izīrējama mēbelēta istaba vienai personai, vēlams atturībnieks, Bloor — Sherbourne rajonā. Zvanīt RA 1407, Toronto. (607)

HIGH PARK rajonā izīrējama liela, glīta istaba, ērta satiksme. Zv. ME 3786, Toronto. (650)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

SPORTS

GALDA TENISISTIEM

13. decembrī, plkst. 12, College ielā 40 (Centr. YMCA's telpās), notiks TLSK un YMCA's kopīgi rīkots eksterns galda tenisa turnīrs vīriešu un sieviešu vienspēlēs. Uzvarētājiem balvas un diplomi.

Rīkotāji

ŠACHISTIEM

Šachisti un šacha spēles interesenti lūgti ierasties 20. decembrī, plkst. 14 pie V. Tetera, 245 Withrow (sasniedzams braucot ar Harbord tramv. līdz Riverdales Ave), ņemot līdzi šacha dēlīšus un figūras.

Spēlētāji, kas minētā datumā nevarētu ierasties, bet vēlētos piedalīties TLSK klasifikācijas turnīrā, lūgti zvanīt V. Teterim GE 4226.

TLSK

LIELISKĀ SPĒLE

5. decembrī Toronto notika Kanadas latviešu izlases basketbolistu sacensība ar ASV austrumu piekrastes izlasi. Kanadas izlasi reprezentēja tikai Ontario apgabala spēlētāji, precīzāki sakot, spēle notika starp Ontario latviešu izlasi un ASV austrumu piekrasti.

Spēli atklāja KLSA pr-dis R. Plūme. Pēc īsas uzrunas spēlētāji un skatītāji vienojās mūsu tautas lūgšanā — Dievs, svētī Latviju!

Spēļu sākums piederēja amerikāņiem, kas, veidojot straujus uzbrukumus, guva pirmos grozus. Spēlējot nosvērtāki kanadieši vairāk pieturēja bumbu, tā bremzējot straujo spēles tempu un veidojot pārdomātas kombinācijas.

Kanadiešu spēles veids deva tiem iespēju ne tikai sākumā zaudēto atgūt, bet arī pārņemt vadību un puslaiku nobeigt 30:20 savā labā.

Otrā puslaikā viesi centās rezultātu izlīdzināt ar daudziem sasteigtiem metieniem uz grozu, bet grozs bumbu neņēma lāga pretim, un tā kanadieši spēli beidza 66:57 savā labā.

Ontario sastāvs: A. Richters 18, Miezītis 14, Litaunieks 12, Spricenieks 6, Raits 5, J. Richters 5, Kuncāns 4, Bulte 2, Ploriņš, Skujiņš un Ozoliņš 0.

ASV austrumu piekraste: Avots 22, Holanders 13, Zemītis 9, V. Vipulis 6, U. Vipulis 2, Grauds 2, Kirsis 2, Ozols 1 un Ulmanis 0.

M. Kazāka dāvāto J. Graudiņa atceres balvu saņēma J. Richters.

YMCA's PANĀKUMI

Toronto galda tenisa meistarībā vienībām pirmajās spēļu kārtās lieliskus panākumus gūst YMCA's latviešu klubu vienības.

Augstākā līgā YMCA's II vienība uzvarēja TRIDENT ar iznīcinošu 20:1 pārsvaru. Vienībā spēlēja Cīrulis, Robežnieks un Ingelevičs. Ar šo uzvaru YMCA's II vienība atrodas turnīra priekšgalā.

YMCA's I vienībai, kurā spēlē Kuga, Eglītis un Apsītis, grūtā un intriģējošā spēlē nācās atzīt Northtown Motor 11:10 uzvaru.

TLSK vienība zaudēja Toronto Aces 14:7. Vienības sastāvs: Žulps, Liepiņš un Paukšēns.

Senioru līgā YMCA uzvarēja Ukraiņu SA 20:1. Augstās uzvaras kaldinātāji: Zamuels, Lapiņš un Puķīte. Labi spēlējošā YMCA's vienība senioru līgā atrodas pirmā vietā.

TLSK — TRIDENT sacensība beidzās 7:14. Vienības sastāvs: Zaģis, Orste un Krūmiņš.

TLSK II vienības spēle nenotika spēlētāju saslimšanas dēļ, un vienībai piešķirts zaudējums.

ALL NATIONS BOOK & FILM SERVICE LTD.

HAMILTON SAVOY THEATRE

rāda 16. un 17. decembrī 1953. g. (trešdien un ceturtdien), no plkst. 1 nepārtraukti

KRĀSU FILMU

Grün ist die Heide

Galvenajās lomās:

Sonja Zieman un Rudolf Prack

Visslavenākā un skaistākā vācu pēckara filma krāsās. Stāsts ikkatru aizrauj par veciem labiem laikiem un mūsdienu problēmām, kur mainās pārsteigumi, bēdas un laime

Dubultprogramma • Visi laipni ielūgti

ADOLFA KRISTAPSONA

GAĻAS UN DESU VEIKALS

1095 QUEEN ST. E. Tel. HA 5152

Piedāvā namamātēm Ziemassvētku galdam lielā izvēlē gaļu un gaļas izstrādājumus kā: žāvētus cūkas šņukurus, žāvētas un svaigas zosis, tītarus, pīles, cāļus u. c.

Pieņem arī pasūtinājumus aukstam galdam

Svētku pasūtinājumus lūdz pieteikt laikus.

• BEZMAKSAS PIEGĀDE •

MĒS MEKLĒJAM MĀJAS

- Vai nevēlaties arī Jūs pārdot savu māju un tā kļūt pie skaistāka un vērtīgāka īpašuma?
- Mums ir lielā skaitā pircēji, kuŗi meklē mājas un ir ar mieru Jums piedāvāt labu cenu
- Nesaistoši sniedzu savus pakalpojumus katrā laikā.

HARRY SARING

Tel. JU 6843 (mājās) Tel. HU 1-1166 (birojā)

JOS. STRUNG, Real Estate

MEMBER OF REAL ESTATE BOARD

2181 YONGE ST., TORONTO. HU 1-1166

Veras Keišes BALETA SKOLA TORONTO Talr. RA 1276

BAZNICAS ZIŅAS

Indiānāpole, Ind., ASV.

Māc. Pēteris Nesaule — 2228 N. Park Ave, Indianapolis 5, Ind.; tel. HI 0110. Indiānāpoles latviešu ev.-lut. draudzes kārtējie dievkalpojumi decembra mēnesī notiks svētdienās, 6., 13. un 27. decembrī, plkst. 15.00 Sutherland presbiteriāņu baznīcā, 2801 N. Guilford Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīsk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arthur, Ont.

Svētdien, 13. decembrī, pl. 3 p. p. Adventa dievkalpojums.

Ceturtdien, 24. decembrī, pl. 4,30 p. p. Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

Piektdien, 1. janvārī, pl. 3 p.p. Jaungada dievkalpojums.

Ziemassvētku eglīte bērniem būs svētdien, 20. decembrī, pl. 7 vakarā Native Sons of Canada telpās Port Artūrā, 195 Cumberland St. N.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 13. dec., plkst. 4 p.p. p. p. Pāvila baznīcā Adventa dievkalpojums.

Londonā, 19. dec., plkst. 7 vak., Trīsvienības baznīcas zālē bērniem eglīte.

St. Katarines, 20. dec., plkst. 6 vak. bērniem eglīte.

Londonā, 24. dec., plkst. 6 vak. Ziemassvētku vakara dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

St. Katarines, 25. dec., plkst. 12 d. Kristus baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

Wellandā, 25. dec., plkst. 3 p. p. Ungāru baznīcā Ziemassvētku dievkalpojums.

Londonā, 31. dec., plkst. 6 vak. Trīsvienības baznīcā Veca gada vakara dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue South).

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcas lejas telpās (18 Victoria Avenue, South), sestdien, 12. decembrī, plkst. 6.00 vakarā, Hamiltonas latviešu draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemassvētku tirdziņš. Tirgus galds, Loterejas. Brīvs tējas galds. „Tirdziņa" laikā draudzes svētdienas skolas bērni uzvedīs Hugo Krūmiņa bērnu lugu: „Cēli kā dzimtenes dievnami". Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Visi mīļi aicināti.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

13. decembrī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums sakarā ar draudzes 5 gadu pastāvēšanu sv. Jāņa baznīcā.

20. decembrī, plkst. 2 p.p. Bērnu dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Tūdaļ pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē Ziemassvētku eglīte visiem draudzes bērniem.

24. decembrī — Ziemassvētku svētvakarā plkst. 6 vakarā dievkalpojumi vienlaicīgi abās baznīcās — (Sv. Jāņa baznīcā māc. A. Lūsis, Trīsvienības baznīcā māc. A. Briedis).

31. decembrī — Vecā gada vakarā, plkst. 8 vak. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā (māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis).

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st., tel.: PR 1563).

Svētdien, 13. decembrī, pl. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 20. dec., pl. 4 p.p. bērnu Ziemassvētku eglītes sarīkojums: bērnu dievkalpojums, bērnu teātris un citi priekšnesumi, Ziemassvētku vecītis. — Bērni iepriekš jāpieteic pa tel.: MU 4963 (Sproģis) vai MI 1873 (Čops).

Ziemassvētku vakara dievkalpojums 24. dec., pl. 7.00 vak. Dziedās draudzes koris.

Pirmajos Ziemassvētkos, 25 decembrī, pl. 10 rītā dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreāl, P. Q. tel. DE 8394)

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremout un Blair Ave stūrī: 14. dec., plkst. 1 pp. — adventa dievkalp. un draudzes pārvaldes ievešana.

Bērnu dievkalpojums 14. dec., plkst., 12.30 pp.

24. dec., plkst. 6.15 pp. — Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

Otavā sv. Pāvila baznīcā, 210 Vilbrod St.

26. dec, plkst. 11 no rīta — Ziemassvētku dievkalpojums.

Svētdienas skolā stundu pirms dievkalpojuma.

Cornwall, Ont. Kornvālē un apkārtnē dzīv. latviešiem Ziemassvētku dievkalpojums 20. decembra pēcpusdienā.

Māc. Ēd. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont., tel.: 5 - 3284.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Lyon ielā Nr. 250.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, 250 Lyon ielā.

13. decembrī, plkst. 3 p. p.

24. dec. Ziemassvētku dievkalpojums plkst. 6 vak.

25. dec. I Ziemassvētku dievkalpojums pl. 3 p. p.

31. decembrī Vecgada vakarā Jaungada dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 9 vakarā.

Māc. K. Avotiņš (1174 West Ave. Vancouver, B. C.).

Vankuveras ev.-lut. latviešu draudzes sestdienas skolas eglītes vakars 20. decembrī, pl. 4 p.p. anglikāņu baznīcas zālē, 1. avenijas un Semlin Drive krustojumā. Visi tautieši mīļi ielūgti.

Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums Vankuverā 24. decembrī, pl. 7 vakarā, Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St., t. 35463. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke krustojumā.

Dāmu komitejas gadskārtējais bazars notiks sestdien, 12. dec., pl. 6 p.p. baznīcas pagraba zālē. Tautisko ēdienu galds. Kafejas galds. Grāmatu stends ar tautiskiem izstrādājumiem u. c.

Ziemassvētku vakara dievkalpojums ceturtdien, 24. dec., pl. 5 p. p. Dziesmu lapiņas.

Vecgada vakara dievkalpojums ceturtdien, 31. dec., pl. 8 vakarā. Dz. grām.

Māc. A. Voitkus, 118 Locke St., N. Hamilton, Ont., tel.: 8 - 2259.

Hamiltonā, Sv. Pāvila ev.-lut. baznīcā dievk. svētdien, 13. dec., pl. 17.30. Svētdienas skola bērniem plkst. 10 rītā.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto nākošais katoļticīgo latviešu dievkalpojums svētdien, 13. dec., plkst. 11,30. Newman kluba kapellā, 89 St. George ielā (parastā vietā), vadīs prof. Dr. B. Kokins.

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.
202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.
Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. I. ŠEGAMOGAS
(lietuvietis). Dipl. chirurgs, Kanadas Royal College chirurģiskajā nodaļā. Lietuvas Universitātes chirurģiskās nod. asistents
4906 Wellington St., Verdun, Que.
Tel. birojā YO 3611, mājā PO 6-9964
Runas stundas: 11—12, 2—4, 6—9, sestdienās 11-1 vai arī pēc norunas
Runā vāciski un krieviski (556)

Dr. D. SAMU
Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W, pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. B. DOBAI
ĀRSTS-CHIRURGS
465 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Kabinetā pieņem no 10—12 un 3—7 pp. un pēc norunas pa tel.
MI 8821
RENTGENA UZŅĒMUMI

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 3761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U. C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā
VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

Mag. iur. K. KAMPE
pie O. E. CARSON Ltd., Realtors

490 COLLEGE ST. TORONTO. TEL. PR 3313

- PIEDĀVĀ MĀJAS VISOS PILSĒTAS RAJONOS PAR DAŽĀDĀM CENĀM UN DAŽĀDĀM IEMAKSĀM
- AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $2.000 UZ ZEMIEM PROCENTIEM LĪDZ 2 gadiem
- PIEŅEM ĪPAŠUMUS PĀRDOŠANAI
- PADOMI UN PALĪDZĪBA JURIDISKOS UN CITOS JAUTĀJUMOS BEZ ATLĪDZĪBAS

ZEMAS CENAS UN AUGSTA KVALITĀTE!

ESTONIAN MEAT MARKET

CENTRAL MEAT PROCESSING & MARKETING CO

TRĪS VEIKALI IR JŪSU RĪCĪBĀ TORONTO:

- 810 Bathurst St., tel. OL 2868
- 323 Roncesvalles Ave. tel. LO 7582
- 268 Spadina Ave, tel. EM 6-1461

Gaļas izstrādājumi, vairāk kā 20 dažādu šķirņu desas.

IZDARIET SVĒTKU IEPIRKUMUS LAIKUS

GRĀMATU APGĀDĀ ASTRA

nupat iznākusi J. KLĪDZĒJA jaunāko stāstu grāmata

VIŅAS UN VIŅI

Māksl. EDUARDA DZEŅA vāka zīmējums.

Grāmata, kas aptver izcilo stāstu Džūna, Jaunā viela u. c. astoņus stāstus, ar savu spilgto tagadnes ainavu, dziļo psicholoģiju un raitu māksliniecisku tēlojumu, ir jauns sasniegums autora literārā darbā.

Cena Kanadā un ASV ies. $3.35, broš. $2.65

Iznākusi Z. MAURIŅAS eseju grāmata

PILSĒTAS UN CILVĒKI

Māksl. A. NULĪŠA vāka zīmējums

Z. Mauriņas nesenais triumfa brauciens pa Eiropu un piezīmēm par Rietumu tagadējo gara dzīvi ir laipa uz grāmatu Pilsētas un cilvēki

Cena Kanadā un ASV ies. $3.45, broš. $2.75

Abi ASTRAS izdevumi ar MO vai čeku Kanadas dolaros

pasūt. pie apgāda vad. ANNAS TICHOVSKAS

129 Indian Rd. Toronto, Ont., Canada. Tel. LL 8682

Radio un televīzijas techniķis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā radio un televīzijas aparātus. Izbraucu arī mājās. Labs darbs. Mērenas cenas

62 Langley Ave, RI 6477, Toronto

Iris PUĶU SALONS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem

Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.

Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

Bruno Purins

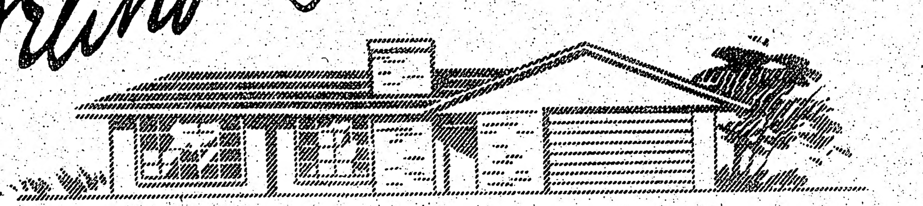

REAL ESTATE BROKER

ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠU IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AGENTI JŪSU RĪCĪBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS — **OL 7561** — 1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS — **GL 7516** — 179 Danforth Ave. Toronto

KLAUSIETIES LATVIEŠU MŪZIKU UN MŪSU SPECIĀLPIEDĀVĀJUMUS CKFH raidītājā (Ck 1400) katru pirmdienu un ceturtdienu no plkst. 3.30 līdz 4.00 pēc pusdienas

BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

LOTUS PUĶU VEIKALS

802 Bathurst ielā pie Bloor stūra

Tel. KE 3884 (arī dzīvoklī)

- Ziedi līgavām, ziedi visiem gadījumiem.
- Orchidejas, lilijas, kamēlijas, rozes, neļķes, krizantēmas, acālijas, Alpu vijolītes, hiacintes, Ziemassvētku zvaigznes, begonijas, zaļojoši stādi.
- Latviešu keramika un tautiskās lelles
- Ziemassvētku svecītes un lukturīši

Laipni lūdzam pasūtinājumus Ziemassvētkiem izdarīt laikus

LATVIEŠU UZŅĒMUMS AUTOREMONTA DARBNĪCA

CROSSTOWN GARAGE

Hamiltonā, 388 Cannon St., E., tel. 7-2871

Izpilda visus auto remonta darbus, kā amerikāņu, tā angļu mašīnām. Pārdošanā motoru eļļas, riepas un citas auto daļas.

ED. TĪLMAŅA

pašapkalpošanās pārtikas preču veikalā

277 DUNDAS St., E., (pie Sherbourne)

dabūjama visāda veida gaļa un tās izsrtādājumi, dažādu maiznieku maizes, sieri, konservi, svaigi žāvēti zuši un daudz citu produktu.

Sestdienās piegādājam mājās Tel. EM 8-8525 (87)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

ELZA PĒRKONE

Amaryllis Cosmetological Institute

Esmu saņēmusi labus LŪPU ZĪMUĻUS no Eiropas

61 CHARLES ST., W., TORONTO, TEL. RA 9011

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA

Piezvaniet, ja jums vajadzība:

UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOŠINĀŠANA

IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU

O. K. JOHNSON & CO LTD,

697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

- Svečturi un sveces
- Skaņuplates, latviešu, vācu un citu eiropiešu
- Perlon zeķes ievestas no Vācijas
- Blaupunkt un citi Vācijas ražojumu aparāti

Dažādas dāvanas ar latviskiem un eiropiskiem motīviem

WALTER KOPPEL

609 YONGE ST. TORONTO. PR 4596

PRET KLEPU UN IESNĀM

DIANA DROPS

Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstētām krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchitu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.50

Acu pārbaude Recepte

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO (pie Spadina Rd) birojā MI 0494

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403 COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — KI 4989, dzīvoklī — MI 9352

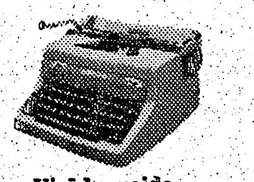

Visāda veida RAKSTĀMMAŠĪNAS un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont.,

Latvijas amata meistara

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

445 PAPE Ave, TORONTO

Tel. HA 3800

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 8-5284

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON, igauņu jurists, mājās MA 0141, Toronto (697)

Kaļķu ielas Eglītis atkal strādā!

R. EGLĪTIS

APAVU DARBNĪCA

Ortopēdiskie un modes apavi

1382A BATHURST ST. TORONTO

Tel. ME 9711 (506

SHAFER'S

DĀRGLIETU UN PULKSTEŅU LABOTAVA

Ātrs un garantēts darbs

372 College St., Toronto

Tel. RA 9746

KLAVIEŖU BŪVĒTĀJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST.

Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

PAUL ROBERTS AUTO PĀRDOTAVA

Tel. LA 4145 (Iepriekš Berlīnē un Hamburgā) 877 College St.

Piedāvā katram piemērotas automašīnas, vairāk kā 100 auto divos laukumos, vērtībā no $100 — $2.000. Zema iemaksā. Nomaksa līdz 18 mēnešiem. Piegādā visus jaunākos ražojumus. ROBERTS braukšanas skola $2.75 stundā. — Moderni mācību auto. Aizbrauc pēc jums mājās (445)

„Bagātākais bērns bez mūzikālā treniņa ir nabags."

Litherland Mūzikas Studija

SKOLOTĀJU VADĪBĀ

NODAĻAS:

122 EGLINGTON AVE E.

2863 DUNDAS ST. W. (dzīv. 5)

GALVENĀ STUDIJA

670 BATHURST St., TEL. ME 4802

- Akordeons
- Klavieres
- Gitara
- Bandžo
- Vijole

Izrentējam un pārdodam mūzikas instrumentus

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 Bloor St., W., Toronto

Piedāvā Toronto un ārpus tās dzīvojošiem pircējiem pret izdevīgām cenām un maksāšanas noteikumiem jaunas

METEOR, MERCURY, LINCOLN vieglās, MERCURY smagās un visu firmu lietotas mašīnas

Rakstveida vai telefonisku informāciju pie pārstāvja

P. BERNĀTA

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470